ကဏ္ဍ

၃

မြန်မာပြည်စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းပိုင်ခွင့်

၁။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ကွဲပြားခြားနားသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကြား ဆက်သွယ်ချက်သည် မည်သည့်အရာများ ဖြစ်သနည်း

လွန်ခဲ့သော နှစ်ရာပေါင်းများစွာက ယခုဗမာဟု ခေါ်ဆိုကြသော လူမျိုးစုများသည် ယခုမြန်မာနိုင်ငံဟုခေါ်သော နေရာဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်းဝင်ရောက်လာခဲ့ကြသည်ဟု သမိုင်းပညာရှင်အများစုက ယူဆကြသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ဌာနေဗမာ အားလုံးတို့သည် အခြားသောနေရာမှ လာရောက်ကြသူများဟု ဆိုရမည်။ လူမျိုးစုအသစ်များ နေရာဒေသတစ်ခုသို့ ဝင်ရောက်လာသောအခါ၊ ထိုဒေသတွင် ရောက်နှင့်နေပြီးသူများနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံကြရသည်။ အဓိကအားဖြင့် "မြေပြန့်သား" များဖြစ်သော မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်းနှင့် ဗမာတို့သည် တိုင်းပြည်ကြီးများကို တည်ထောင်ပြီး၊ နယ်ပယ်ချဲ့ထွင်ကာ လူဦးရေတိုးပွားအောင် ပြုကြသည်။ ချင်း၊ ကရင်၊ ကရင်နီ၊ ကချင်၊ ဝ နှင့် ပအို့ စသော "တောင်ပေါ်သား" များသည် တစ်ခါတစ်ရံ ထိုတိုင်းပြည်ကြီးများတွင် ပါဝင်ကြပြီး၊ တစ်ခါတစ်ရံ မပါဝင်ကြပေ။ အထက်ဖော်ပြပါ လူမျိုးစုများသည် ဘာသာစကား၊ ယဉ်ကျေးမှုပုံစံနှင့် နိုင်ငံရေးစနစ်များ ကွဲပြားကြသည်။

သို့သော် များစွာသော သမိုင်းပညာရှင်များက ရှေးခေတ်အခါက တိုင်းရင်းသားကိစ္စသည် လူတို့၏ ရပ်တည်ချက်အတွက် အလွန်အရေးကြီးသည့် ကိစ္စမဟုတ်ဟု ယူဆကြသည်။ "သင်ကဘာလဲ" ဟု တစ်စုံတစ်ယောက်ကမေးလျှင် ဖြေမည့်အဖြေမှာ မည်သည့် တိုင်းရင်းသားဖြစ်ကြောင်း မဟုတ်ပေ။ မိမိ၏ လူမျိုးခေါင်းဆောင်၊ မိသားစု၊ ရွာ သို့မဟုတ် အလုပ်အကိုင်ကိုသာ ဦးစွာဖြေမည်ဖြစ်ပြီး နောက်မှသာ ဘာလူမျိုးစုဆိုတာ ဖြေမည်သာဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုဖြစ်တည်မှုကိစ္စ အရေးပါလာသည်မှာ ကုန်းဘောင်မင်းဆက် စတင်ပေါ်လာသော ၁၈ ရာစုကာလဝန်းကျင်တွင် ဖြစ်သည်။ ထိုကာလက ကုန်းဘောင်မင်းဆက်များသည် ၎င်းတို့ ပိုင်နက်နယ်မြေအတွင်းရှိ လူများအား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဖြစ် ခံယူစေခြင်း၊ ဗမာစကားကိုသာ ပြောစေခြင်း၊ ကုန်းဘောင်မင်းဆက် ဘုရင်များထံ သစ္စာခံစေခြင်းများကို အားသွန်ခွန်စိုက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေသော ကာလဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ကြိုးပမ်းမှုဖြစ်စဉ်ကို " ဗမာဇာတ်သွင်းခြင်း" ဟူ၍လည်း ခေါ်ကြသည်။

ကဏ္ဍ ၆ တွင် လေ့လာခဲ့ရသကဲ့သို့၊ ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်မှုသည် တိုင်းရင်းသားတို့အား ၎င်းတို့၏ ဖြစ်တည်မှု သရုပ်လက္ခဏာကို ပို၍ အရေးပါလာအောင် ဖန်တီးပေးခြင်း၊ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများကြား မတူကွဲပြားမှုများကို ပို၍ သိမြင်လာစေရန် လုပ်ဆောင်ပေးခြင်းဖြင့် မတူကွဲပြားသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကြား ဆက်ဆံရေးကို ပြောင်းလဲပစ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ဗြိတိသျှ၊ တရုတ်၊ အိန္ဒိယနှင့် အခြားသော လူမျိုးများနှင့် ထိတွေ့ရသောအခါ ဗြိတိသျှ–ဘားမား ဟုခေါ်သော နယ်နိမိတ်အတွင်း၌ နေထိုင်ကြသူများသည် ၎င်းတို့အချင်းချင်း ပိုမိုတူညီကြောင်းကို "နိုင်ငံခြား" မှ ရောက်လာသူများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကာ သိရှိလာခဲ့ကြသည်။ ဗမာဖြစ်ခြင်းသည် ဘုံသတ်မှတ်နိုင်သော ဆုံချက်ဖြစ်လာပြီး၊ ထိုဗမာသည် နိုင်ငံအဖြစ်သီးသန့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်နိုင်ကြောင်းကို ခံစားမိလာကြသည်။

သို့သော် မေးခွန်းများစွာရှိသည်။ ဗမာဖြစ်ခြင်း၏ အဓိပ္ပာယ်သည် အဘယ်နည်း။ ဗမာစကားပြောသော ဗုဒ္ဓဘာသာ ကိုးကွယ်သည့် ဗမာလူမျိုးများသည်သာ ဗမာဖြစ်ပါသလား။ ဗမာ–မွတ်ဆလင်ဆိုလျှင် မည်သို့ သတ်မှတ်မည်နည်း။ မျိုးဆက်ပေါင်းများစွာ ဗမာပြည်၌ နေထိုင်နေသော အိန္ဒိယကုလားများကို မည်သို့ ယူဆမည်နည်း။ တောင်ပေါ်ဒေသရှိ ကရင်၊ ကချင်၊ ရှမ်း စသော လူမျိုးစုများကို မည်သို့ သတ်မှတ်မည်နည်း။ ထိုလူမျိုးစုများ ဗမာဖြစ်နိုင်ပါသလား။ ဗမာဖြစ်ချင်ကြပါသလား။ ဤသည်တို့မှာ ၂၀ ရာစုအစောပိုင်း မြန်မာ

■ ချင်း၊ ရှမ်းနှင့် ကချင် တိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုး ကြသည့် ပင်လုံသဘောတူညီချက် သရုပ်ဖော်ပုံ။ ထိုသဘောတူညီချက်တွင် လွတ်လပ်သော မြန်မာနိုင်ငံတည်ထောင်သောအခါ တိုင်းရင်းသားတို့ ရရှိမည့် အခြေခံအခွင့်အရေးများနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်တို့ ပါဝင်သည်။

နိုင်ငံအတွင်းရှိ မြန်မာတို့ဖြေဆိုရန် ကြိုးစားကြသော မေးခွန်းများ ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်ကြသော လူထုသည် (အားလုံးအချင်းချင်း မြင်တွေ့ဖူးခြင်း မရှိကြသည့်တိုင်အောင်) တူညီသော စရိုက်လက္ခဏာတို့ဖြင့် ရှင်သန်ဖြစ်တည်နေကြသည်ဟူသော ယုံကြည်မှုရှိထားခြင်းမျိုးကို အမျိုးသားရေးဝါဒဟုခေါ်သည်။ အမျိုးသားရေးဝါဒသည် မိမိလူမျိုးက သူတစ်ပါးလူမျိုးတို့ထက် သာသည်ဟူသော ယုံကြည်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ထိုအမျိုးသားရေး ဝါဒီများသည် နိုင်ငံခြားသားဆန့်ကျင်သူများ ဖြစ်လာတတ်ပြီး၊ တစ်ခါ တစ်ရံတွင် (အခြားသူများ၏ ယုံကြည်မှုကို လုံးဝလျစ်လျူရှုထားသော) အစွန်းရောက်သမားများ ဖြစ်သွားတတ်သည်။ သို့မဟုတ်ပါကလည်း ထိုသူများသည် သူတို့နိုင်ငံကို ချစ်မြတ်နိုးကာ၊ သူတို့နိုင်ငံသားများကို အောင်မြင်စေလိုကြသည်။ အမျိုးသားရေးဝါဒဟူသည် လူမျိုးတစ်မျိုးက ၎င်းတို့အနေဖြင့် "တိုင်းတစ်ပါးသား" ဟု သတ်မှတ်ထားသော အခြား လူမျိုးများ၏ ဖိနှိပ်မှုကို ခံနေရသည်ဟူ၍ ခံစားချက် ရှိလာသောအခါ မျိုးတွင် ပေါ်ထွက်လာလေ့ရှိသည်။ အမျိုးသားရေးဝါဒီအချင်းချင်း ဆက်သွယ်ရန် နည်းလမ်းများ ရှိကြသည့်အပြင်၊ ၎င်းတို့အချင်းချင်း၌ ဖိနှိပ်မှုကို ခံစားရခြင်း၊ အမျိုးသားစိတ်ပြင်းထန်ခြင်းတို့ကို ခံစားနားလည် ကြသည်။ ထို့ကြောင့် အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံသားများက ၎င်းတို့၏ အတွေးအခေါ် အယူအဆများကို စာအုပ်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သတင်းစာများတွင်လည်းကောင်း ပုံနှိပ်ဖြန့်ဝေခဲ့ကြသော ၁၉ ရာစုနှင့် ၂၀ ရာစု ကာလများသည် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများ၌ အမျိုးသားဝါဒ စတင်ပေါ်ထွန်းလာခဲ့သော ကာလများ ဖြစ်သည်ဟု သမိုင်းဆရာများက ဆိုကြခြင်း ဖြစ်သည်။

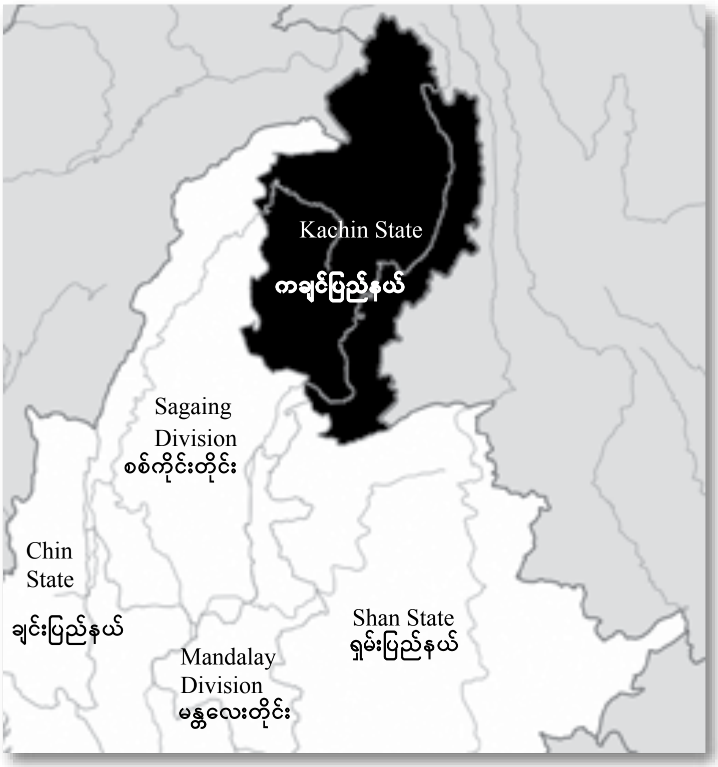

အချက်အလက်

ယခု ကချင်ပြည်နယ် (ဝဲ) သည် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ပင်လုံသဘောတူညီချက်၏ တိုက်ရိုက် အကျိုးသက်ရောက်မှု ဖြစ်သည်။ ထိုဒေသတွင် များစွာသော တိုင်းရင်းသားများ လူမျိုးစုများ ရှိသော်လည်း ပြည်နယ်အားဖြင့် ကချင်ပြည်နယ်ဟုသာ သတ်မှတ်သည်။ ထိုပြည်နယ်၏ ဒေသများစွာကို ကချင်လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ (ကေအိုင်အို) က ထိန်းချုပ်ထားပြီး၊ ၎င်း၏ လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းမှာ ကေအိုင်အေဖြစ်သည်။ ကချင်ပြည်နယ်အား ဒေသများအလိုက် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် အဆင့်အမျိုးမျိုး ပေးကာ စီမံအုပ်ချုပ်ထားသည်။

တချို့သော တိုင်းရင်းသားများက ၎င်းတို့သည် မြန်မာလူမျိုးတို့၏ အစိတ်အပိုင်းပင် ဖြစ်သည်ဟု စတင်ယူဆကြချိန်တွင် တချို့ တိုင်းရင်းသားများက ၎င်းတို့သည် ကရင်၊ ရှမ်း၊ ကရင်နီ၊ ရခိုင်၊ ကချင် သို့မဟုတ် အခြားတိုင်းရင်းသားတို့၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြလေသည်။ ဗမာမဟုတ်သော သူတချို့သည် ဗမာဦးဆောင်သော အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှုတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ကြပြီး၊ အချို့သူများက ကိုယ်ပိုင်လှုပ်ရှားမှုများကို ပြုကြသည်။ ဗမာအမျိုးသားရေးဝါဒီများသည် ဗြိတိသျှတို့က ၎င်းတို့ကို ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ကြသည်ဟု ယုံကြည်ကြချိန်တွင်၊ အခြားသော တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများက ၎င်းတို့ကို ဗမာတို့က ဖိနှိပ် ချုပ်ချယ် ကြသည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။

ထိုကာလအတွင်း လူတို့သည် "လူမျိုး" (Nation) ဆိုသည့် အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ဆိုဖို့ ကြိုးစားလာကြသည်။ လူမျိုးတစ်မျိုးကို လူမျိုးစု တစ်စုတည်းဖြင့် တည်ဆောက်သင့်ပါသလား။ လူမျိုးအများစုဖြင့် တည်ဆောက်သင့်ပါသလား။ လူမျိုးတစ်မျိုးတွင် ၎င်း၏ ကိုယ်ပိုင်ဒေသသာ ရှိသင့်သလား။ အခြားဒေသ၏ အစိတ်အပိုင်းတွင်လည်း အဆိုပါ လူမျိုး ရှိနိုင်သလား။ လူမျိုးတစ်မျိုးသည် လူမျိုးစုအခြေခံ တူညီမှုသာ ဖြစ်သလား။ သို့မဟုတ် အပြုအမူ ဓလေ့ထုံးစံတူညီမှုက ပို၍ အရေးကြီးပါသလား။ နိုင်ငံသားဖြစ်မှုတွင် နိုင်ငံကူးလက်မှတ် လွယ်ကူစွာ ထုတ်ပေးနိုင်ခြင်းလော။ နိုင်ငံနှစ်ခုတွင် နိုင်ငံသား တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ခွင့်ရှိသလော။ နိုင်ငံသားတချို့သည် တစ်ခုတည်းသော ဘာသာစကား၊ ကိုးကွယ်

ယုံကြည်မှု၊ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုပုံစံ၊ ရုပ်သွင်သဏ္ဍာန်တူညီမှု၊ တူညီသော သမိုင်းနောက်ခံတို့ ရှိကြသည် ဆိုသော်လည်း နိုင်ငံတိုင်းတွင် ထိုကဲ့သို့ တူညီမှုမျိုး အမြဲတမ်း မရှိကြပေ။ ဥပမာ – ရဝမ်၊ လီဆူစသော ကချင်ဖြစ်မှုတွင် အကျုံးဝင်သည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများစွာ ရှိကြသည်။ ချင်းလူမျိုးဆိုပါကလည်း များစွာသော ကွဲပြားခြားနားသည့် ဘာသာစကားဖြင့် ပြောဆိုကြသည်။ ကရင်တချို့သည် ခရစ်ယာန်များဖြစ်ကာ၊ အချို့ကရင်များမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်သကဲ့သို့၊ တချို့က နတ်ကိုးကွယ်သူများ ဖြစ်ကြသည်။ ရှမ်းလူမျိုးတို့သည် ဒေသမျိုးစုံ၌ နေထိုင်ကြသည်။ မြန်မာ၊ ထိုင်းနှင့် တရုတ်နိုင်ငံများတွင် ရှမ်းတို့ကို တွေ့ကြရသည်။ ထိုသို့နိုင်ငံများမှာ လူမျိုးစု ကွာခြားတတ်သည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံကို ဥပမာယူ၍ ကြည့်နိုင်သည်။ ထိုနိုင်ငံကိုများစွာသော ကွဲပြားခြားနားသည့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးပေါင်းများစွာဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားခဲ့ကြသည်။

ထို့ကြောင့် နိုင်ငံကို ဘယ်လိုဦးဆောင်မှုဖြင့် သွားသင့်သလဲ ဆိုသော မေးခွန်းက မြန်မာပြည်ကို ဗြိတိသျှတို့ လွတ်လပ်ရေးပေးတော့မည့် အချိန်တွင် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ငြင်းခုံစရာ ဖြစ်လာသည်။ အားလုံးသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများသည် ခိုင်မာအားကောင်းသော ဗဟိုအစိုးရတစ်ခုတည်း၏ လက်အောက်တွင် စုစည်းနိုင်ပါမည်လား။ သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုအားလုံး ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်နှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် (မိမိတို့လူမျိုးအတွက် ကိုယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်စီရင်အုပ်ချုပ်ခွင့်) ရှိထားသော ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုပုံစံဖြင့် သွားသင့်သလား။ တချို့သော ကိစ္စများတွင် တိုင်းရင်းသား အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်ပြင်းထန်သူများသည် "ပြည်ထောင်စုမြန်မာ" နိုင်ငံတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ရန် လိုလားကြပြီး၊ တချို့လူမျိုးများက မြန်မာကိုတော်လှန်ကာ၊ ကိုယ်ပိုင်နိုင်ငံကို ထူထောင်ဖို့ အားထုတ်ကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု အမျိုးသားရေးဝါဒများသည် အချင်းချင်း ပေါင်းစည်းခြင်း၊ အခြားအဖွဲ့များ၊ လူမျိုးစုများနှင့် ပေါင်းစည်းခြင်းပြုကာ မြန်မာအစိုးရကို ဆန့်ကျင်ကြသကဲ့သို့ တစ်ခါတစ်ရံ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး (ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ကြ) ပြန်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ နယ်နိမိတ်အတွင်း နေထိုင်ကြသော လူထုအားလုံး လိုလိုလားလား တူညီစွာခံယူနိုင်မည့် မြန်မာလူမျိုး၏ ဘုံဝိသေသ လက္ခဏာဟူသည် ရှိနိုင်ပါ့မလား။ ယခုကဏ္ဍတွင် သင်ကိုယ်တိုင် ဤမေးခွန်းကို ဖြေဆို၍ မြန်မာပြည်စုစည်းညီညွတ်ရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ကြား မျှခြေထားနိုင်မည့် အဖြေကို သင်ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ကြည့်ပါ။

■ **မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကွဲပြားခြားနားသော လူမျိုးစုများ၊ တိုင်းရင်းသားများနှင့် အမျိုးသားရေးအဖွဲ့များ၏ အလံများ**

ကရင်

ဝ

မွန်

ရှမ်း

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ အောက်ပါဖော်ပြချက်များအား **မှန်၊ မှား** သို့မဟုတ် **ပြဋ္ဌာန်းစာတွင် ဖော်ပြခြင်းမရှိ ...** စသဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပေးပါ။

(က) ဗမာလူမျိုးတို့သည်သာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တစ်မျိုးတည်းသော ဌာနေ လူမျိုးဖြစ်သည်။

(ခ) မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပထမဆုံး စတင်ဝင်ရောက်လာသူမှာ ရှမ်းဖြစ်သည်။

(ဂ) ဗြိတိသျှတို့ နယ်မချဲ့ခင်က တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုဝင်ဖြစ်ခြင်းသည် လူတို့၏ ဖြစ်တည်မှုအမှတ်အသား သရုပ်အတွက် အရေးပါသော ကိစ္စလုံးဝ မဟုတ်ခဲ့ပေ။

(ဃ) တိုင်းရင်းသားဖြစ်ခြင်းသည် လူတို့၏ ဖြစ်တည်မှုအမှတ်အသား သရုပ်အတွက် ထာဝစဉ် အရေးပါသည်။

(င) တိုင်းရင်းသားဖြစ်ခြင်းသည် လူတို့၏ ဖြစ်တည်မှု အမှတ်အသား သရုပ်အတွက် ကိုလိုနီခေတ်ရောက်မှ ပို၍ အရေးပါလာသည်။

(စ) ၁၂ ရာစုမှစ၍ ဗမာပုံစံသွင်းခြင်းဖြစ်စဉ် စတင်သည်။

(ဆ) မြန်မာတို့၏ အမျိုးသားရေးဝါဒသည် ၁၈ ရာစုမှစ၍ ပေါ်ထွက်လာ ခဲ့သည်။

(ဇ) မြန်မာ့အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှုတွင် မြန်မာပြည်သူပြည်သားများ အားလုံး ပါဝင်ကြသည်။

(ဈ) စာအုပ်များနှင့် သတင်းစာများသည် အမျိုးသားရေးဝါဒပျံ့နှံ့စေရန် ကူညီခဲ့သည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ အထက်တွင် ဖော်ပြထားသော စကားလုံးစာရင်းမှ နိုင်ငံသားများတွင် ဘုံရှိနေသော အရေးပါဆုံး စကားလုံး ၃ လုံးကို ရွေးချယ်ပြီး၊ ထို စကားလုံးများကို သုံးကာ "လူမျိုး" ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သင်ကိုယ်တိုင် သတ်မှတ်ပေးပါ။

၂။ အောက်ဖော်ပြပါ လူများကို မြန်မာဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထင်ပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မထင်ရသနည်း။

(က) ၁၈၂၅ ခုနှစ်မှ စတင်၍ မန္တလေးတွင် နေထိုင်လာခဲ့သော တရုတ်မိသားစုမှ တရုတ်တစ်ဦး။

(ခ) ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် နော်ဝေနိုင်ငံသို့ ပြောင်းရွှေ့အခြေစိုက်သော မြန်မာမိဘနှစ်ပါးမှ ဖွားမြင်သော နော်ဝေစကားကိုသာ ပြောတတ်ပြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံသို့ တစ်ခါမှ မရောက်ဖူးသော ကလေးငယ်တစ်ဦး။

(ဂ) ၁၉၂၀ လွန်နှစ်များအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ၌ မွေးဖွားသော အင်္ဂလိပ်လူမျိုးဖခင်နှင့် ချင်းလူမျိုးမိခင်တို့မှ မွေးဖွားပြီး၊ အမေရိကန်သို့ ကလေးဘဝတွင် ပြောင်းရွှေ့ကာ ချင်းစကားကို မိခင်ဘာသာစကားအဖြစ် ပြောဆိုသူတစ်ဦး။

(ဃ) ယခင်ထိုင်းနှင့် မြန်မာနယ်မြေ အစိတ်အပိုင်းများကို လွှမ်းခြုံ ထားသည့် ဟံသာဝတီဘုရင့်နိုင်ငံတော်မှ ဆင်းသက်လာသော ၁၉၇၀ ခုနှစ်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံတွင် မွေးဖွားခဲ့သည့် မွန်လူမျိုးတစ်ဦး။

(င) အဖိုးဖြစ်သူက အိန္ဒိယမှ ၁၈၀၀ လွန်နှစ်များတွင် မြန်မာပြည် ရောက်) ၁၉၂၅ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ မွေးဖွားသော၊ မြန်မာ စကားကို မိခင်ဘာသာစကားအဖြစ် ပြောတတ်သော အိန္ဒိယ သို့ တစ်ခါမှ မရောက်ဘူးသည့် အိန္ဒိယမျိုးနွယ်တစ်ဦး။

(စ) မိသားစုနှစ်ဆက်မျှ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နေထိုင်သွားသော်လည်း၊ ၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသို့ ဒုက္ခသည်အဖြစ် ခိုလှုံ ခဲ့သော ရိုဟင်ဂျာတစ်ဦး။

(ဆ) ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ကရင်ပြည်နယ်၌ မွေးဖွားပြီး ကရင်စကား သာ ပြောတတ်သော ခရစ်ယာန်ကရင်တစ်ဦး။

(ဇ) မိဘများက ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံမှ ထွက်ပြေးပြီး ထိုင်း နိုင်ငံဒုက္ခသည်စခန်းတွင် မွေးလာသော ကရင်နီကလေးငယ် တစ်ဦး။

၃။ သင်သည် မည်သည့်လူမျိုး သို့မဟုတ် မည်သည့် လူမျိုးအစိတ်အပိုင်းဟု ခံစားရသနည်း။ ထိုအချက်သည် သင်၏ နိုင်ငံရေး ရှုမြင်ပုံကို မည်သို့ လွှမ်းမိုးသနည်း။

၄။ ပြဋ္ဌာန်းစာမျက်နှာ ၉၅-၉၇ တွင် သင်သဘောမတူသော အချက်များ ရှိပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် သဘောမတူရသနည်း။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ရေးသားသူတွင် ဘက်စွဲမှုများ ရှိသည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။

၂။ တောင်ပေါ်လူမျိုးစုများနှင့် မြေပြန့်သားများ

ရှေးခေတ်ကာလများက ၎င်းတို့ကြား မည်သို့သော ဆက်ဆံရေးမျိုး ရှိခဲ့သနည်း

📖 မှတ်တမ်း ၁ 🕒 အချိန်ပြမျဉ်း – ခရစ်မတိုင်မီနှစ်ပေါင်း ၃၀၀၀ မှ ၁၀၀၀

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ "ထာ" နှင့် စကားပုံသည် –

(က) စိုက်ပျိုးရေးမပေါ်မီကာလကို ရည်ညွှန်း၍ ဆန်စပါးစိုက်ပျိုးမှု စတင်ပြီးနောက်ပိုင်း အခြားသူများက ကရင်လူမျိုးတို့ကို ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ခဲ့ပုံကို ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။

(ခ) ပြင်ပကျူးကျော်သူများရန်ကြောင့် ပျက်စီးခဲ့ရသော ကရင်တို့၏ အင်အားကြီး မင်းနိုင်ငံတော်ကြီး တည်ရှိခဲ့ချိန်ကို ရည်ညွှန်းသည်။

(ဂ) ကရင်တို့ စစ်ဖြစ်၍ လူမျိုးစုများအဖြစ် အစိတ်စိတ်၊ အမွှာမွှာ ကွဲပြားသွားချိန်ကို ညွှန်းဆိုသည်။

(ဃ) ကရင်တို့က မြေပြန့်သားများအား သွားရောက် ဖိနှိပ်ချိန်ကို ညွှန်းဆိုသည်။

၂။ ရှေးခေတ်အချိန်က မြေပြန့်သားများနှင့် တောင်ပေါ်လူမျိုးစုများ၏ ဘဝပုံစံကို ပေါ်လွင်စေရန် **မှတ်တမ်း ၁** တွင် ဖော်ပြထားမှုအား ကိုးကား အခြေခံပြီး ဤဇယားကိုဖြည့်ပါ။

	မြေပြန့်သားများ	တောင်ပေါ်သားများ
လူမျိုးစု	ဗမာ၊ ရှမ်း၊ မွန်၊ ရခိုင်တို့ ပါဝင်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ	ကရင်၊ကချင်နှင့် ချင်းစသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ
နေထိုင်ရာဒေသ	လွင်ပြင်များ သို့မဟုတ် မြစ်ဝှမ်းဒေသများတွင် နေထိုင်ကြ	
ဘာသာရေး	ဗုဒ္ဓဘာသာကိုးကွယ်ကြ	
နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်း	ဘုရင်အုပ်ချုပ်သော နိုင်ငံနှင့် အင်ပါယာများ တည်ထောင်ကြ	
စိုက်ပျိုးရေး	အစဉ်အမြဲ ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်သော စပါးစိုက်ခင်းများနှင့် ၎င်းတို့ကို ခြံရံပြီး မြို့ပြများ တည်ထောင်ကြ။	

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ သင့်ကိုယ်သင် တောင်တန်းများ၌ နေထိုင်သည်ဟု စိတ်ကူးကြည့်ပါ။ မြေပြန့်ဒေသမှ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးမားသော ဘုရင်တစ်ပါးက သင့်အား တိုက်ခိုက်၍ သင်စိုက်ပျိုးထားသော စပါးအပြင် အခြားသူများကိုပါ သူ့နေပြည်တော်သို့ ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်သွားရန် ချီတက်လာပြီဟု သင်ကြားရပြီ ဆိုပါစို့။ သင်သည် (က) နေရာကို မစွန့်ခွာဘဲ၊ စပါးကိုသာ ပေးလိုက်မည်။ (ခ) ထိုဘုရင်ကို ပြန်လည် တိုက်ခိုက်မည်။ (ဂ) ထွက်ပြေးမည်။ (ဃ) အခြားနည်းလမ်း။ ထိုအခြေအနေမျိုး ကြုံလာရလျှင် တောင်ပေါ်လူမျိုးစုများ မည်သည့် ရွေးချယ်မှုကို အများဆုံး ပြုခဲ့မည်ဟု သင် ထင်ပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် ထင်ရသနည်း။

၂။ ရှေးအခါက မြေပြန့်သားများဖြစ်သည့် ဗမာတို့သည် ကရင်ကဲ့သို့သော တောင်ပေါ်သားများကို အဘယ်ကြောင့် တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရန် ကြိုးစားခဲ့သည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ ယနေ့ခေတ် မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့် ကေအင်န်ယူတို့ကြားရှိ ပဋိပက္ခနှင့် မည်သို့ ခြားနားပါသနည်း။

၃။ မြန်မာအစိုးရကျောင်းသုံးပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များတွင် အနော်ရထာနှင့် အလောင်းဘုရားကဲ့သို့သော ဘုရင်များကို များစွာသော လူမျိုးစုများအား စုစည်း၍ အင်အားကြီးအင်ပါယာတစ်ခုအဖြစ် တည်ထောင်ပေးနိုင်ခဲ့သော သူရဲကောင်းများအဖြစ် ဖော်ပြကြသည်။ ထိုဘုရင်များကို ကရင်ကျောင်းသုံးပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များက မည်သို့ ဖော်ပြမည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ မည်သည့် ရှုမြင်ချက်က သင့်ယူဆချက်နှင့် ပိုနီးစပ်သနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၃။ ရှေးခေတ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ – မတူကွဲပြားသော ရှေးခေတ်လူမျိုးစုတို့ကြား မည်သို့သော ဆက်ဆံရေးများ ရှိခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၅၊ ရခိုင်ဘုရင်နှင့် မိတ်ဖွဲ့ခြင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိ – နရပတိမင်း၊ ဘုရင်အလိခင် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၄၃၃–၁၇၈၄၊ ၁၃၆၄–၁၅၅၅ ကြည့်ရန် မြေပုံအမှတ် – ၁

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ နရပတိမင်းနှင့် ဘုရင်အလိခင်တို့ကြားရှိ ဆက်ဆံရေးကို မှတ်တမ်းစာပိုဒ်၌ ဖော်ပြရာတွင်၊ အောက်ပါ မည်သည့် ဖော်ပြချက်က ၎င်းနှင့် အဆီလျော်ဆုံး ဖြစ်မည်နည်း။

(က) ဘုရင်အလိခင်က အင်အားပိုမို ကောင်းမွန်လေရာ နရပတိမင်း၏ နိုင်ငံတော်ကို သိမ်းပိုက်လိုစိတ် ဖြစ်လာသည်။

(ခ) နရပတိမင်းက အင်အားပိုမို ကောင်းမွန်လေရာ ဘုရင်အလိခင်၏ နိုင်ငံတော်ကို သိမ်းပိုက်လိုစိတ် ဖြစ်လာသည်။

(ဂ) နရပတိမင်းနှင့် ဘုရင်အလိခင်တို့သည် အင်အားတူညီသော ရန်သူများ ဖြစ်သည်။

(ဃ) နရပတိမင်းနှင့် ဘုရင်အလိခင်တို့သည် အင်အားတူညီသော မဟာမိတ်များ ဖြစ်သည်။

၂။ ဤမှတ်တမ်းစာပိုဒ်သည် အောက်ဖော်ပြပါ သီအိုရီယူဆချက်အတွက် အခိုင်မာဆုံးသက်သေ ဖြစ်သည်။

(က) ရှေးယခင်ကာလများက မတူညီသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများသည် တစ်ခါတစ်ရံ ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ကြသည်။

(ခ) ရှေးယခင်ကာလများက မတူညီသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများသည် အစဉ်အမြဲ ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲ နေထိုင်ကြသည်။

(ဂ) ရှေးယခင်ကာလများက ဗမာတို့သည် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုတို့၏ ဒေသများသို့ မည်သည့်အခါမှ တိုက်ခိုက်ခဲ့ခြင်း မရှိပေ။

(ဃ) ရှေးယခင်ကာလများက ဗမာတို့သည် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုတို့၏ ဒေသများသို့ တိုက်ခိုက်ရန် အစဉ်အမြဲကြိုးစားခဲ့ကြသည်။

■ ဒုက္ခံသိမ်ဘုရား (Dukkanthein Paya) သည် ယနေ့ မြောက်ဦးဟုခေါ်သော ဓညဝတီနိုင်ငံတော်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်သည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ သမိုင်းကျမ်းများ၊ သမိုင်းစာအုပ်များတွင် တိုင်းရင်းသားများအချင်းချင်း တိုက်ခိုက်ကြသော စစ်ပွဲများအကြောင်းနှင့် နိုင်ငံတစ်ခုက အခြားနိုင်ငံအပေါ် သိမ်းပိုက်သည့် အကြောင်းများကိုသာ မကြာခဏ ဖော်ပြလေ့ရှိကြသည်။ သို့သော် အဆိုပါ မတူကွဲပြားသော လူမျိုးစုများ ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲ နေထိုင်ကြသော အကြောင်းကိုမူ ဖော်ပြကြလေ့မရှိပေ။ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ ဖြစ်ရသည်ဟု သင်ထင်သနည်း။

အရှေ့တောင်အာရှ ကုန်းမကြီးဒေသမြေပုံ
၁၅၄၀
ရှမ်းအုပ်ချုပ်သော ဒေသများ
အင်းဝ
မြန်မာနိုင်ငံ
ပထမဆုံး တောင်ငူ
ဘုရင့်နိုင်ငံ
တောင်ငူ
ပဲခူး
လန္နနိုင်ငံ (လေနိုင်ငံ)
ချင်းမိုင်
လန်ဖန်
ဒိုင်ဗီယက်
သံလောင်
ဟန္နိုင်း
လောင်ပရာဘန်
ဗီယက်တိုင်
စီဆက်ချန္နလိုင်/ချလိုင်
ဆူကိုထိုင်
ဖစ်စနုလောက်
ကမ်ဖန်ဖတ်
လန်ကျန်
ထိုင်းနိုင်ငံ
လော့ပ်ဘူရီ
ဗုဒ္ဓခြေတော်ရာစေတီ
အယုဒ္ဓယ
စုပန်ဘူရီ
ရက်ဘူရီ
ဘန်ကောက်
ဖတ်ဘူရီ
အန်ကော
ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံတော်
မြိတ်
တနင်္သာရီ
ဖနွမ်းပင်
နခုန်စီတီမာရတ်
ပတ္တနီ

မှတ်တမ်း ၅၊ တပင်ရွှေထီးဆံပင်ဖြတ်၍ မွန်ဟန်ယူပုံ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – တပင်ရွှေထီးမင်း အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၂၈၇–၁၅၃၉၊ ၁၄၈၆–၁၇၆၂ နှင့် ကြည့်ရန် မြေပုံအမှတ် – ၁

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဤမှတ်တမ်းစာပိုဒ်အရ တပင်ရွှေထီးသည် သူ့ဆံပင်ကို အဘယ်ကြောင့် မွန်ပုံစံ ဖြတ်ရသနည်း။

(က) မွန်တို့ထက် သူက ဘုန်းတန်ခိုးကြီးကြောင်းပြရန်။

(ခ) မွန် – မြန်မာ စည်းလုံးရေးကို တည်ဆောက်ရန်။

(ဂ) ထိုမွန်ဆံပင်ပုံစံက ပိုလှပသည်ဟု ထင်၍။

(ဃ) မွန်မိဖုရားအား ကျေနပ်မှုပေးရန်။

၂။ ဤမှတ်တမ်းစာပိုဒ်သည် အောက်ဖော်ပြပါ သီအိုရီယူဆချက်အတွက် အခိုင်မာဆုံးသက်သေ ဖြစ်သည်။

(က) ရှေးခေတ်ကာလများက လူတို့သည် မိမိမူလ မွေးဖွား ဆင်းသက်ရာ လူမျိုးစုဝင်အဖြစ်သာ နေထိုင်ဖြစ်တည်ခွင့်ရှိသည်။

(ခ) ရှေးယခင်ကာလများက လူတို့သည် ဝတ်ပုံ၊ စားပုံ၊ ပြောပုံ၊ ဆံပင်ပုံစံများကို ရွေးချယ်လိုက်ရုံမျှဖြင့် မိမိ၏ လူမျိုးစုဝင်အဖြစ်ကို ပြောင်းလဲဖြစ်တည်ခွင့်ရှိသည်။

(ဂ) ရှေးယခင်ကာလများက တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု အားလုံးတို့သည် ဝတ်ပုံစားပုံနှင့် ဆံပင်ပုံသဏ္ဌာန်များ တူညီကြသည်။

(ဃ) ရှေးယခင်ကာလများက တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများကြားတွင် ဓလေ့ထုံးစံ ကွာခြားမှု မရှိခဲ့ပေ။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ အခြားတိုင်းရင်းသားများနှင့်တူရန် သင်သည် ဝတ်၊ စား၊ ပြောဆိုပုံနှင့် ဆံပင်ပုံစံများ ပြောင်းလဲဖူးပါသလား။ ပြောင်းလဲဖူးလျှင် အဘယ်ကြောင့် ပြောင်းလဲရသနည်း။ မပြောင်းလဲဖူးလျှင် အဘယ်ကြောင့် မပြောင်းလဲရကြောင်းကို ထိုခေတ်နှင့် ယှဉ်၍ အကြောင်းပြ ဖြေဆိုပါ။

၂။ ရှေးယခင်ကာလက တိုင်းရင်းသားဖြစ်မှုသည် ယနေ့ခေတ်လောက် အရေးမပါကြောင်း သက်သေတည်ရန် သမိုင်းပညာရှင်အချို့က ဤမှတ်တမ်းစာပိုဒ်ကို ကိုးကားကြသည်။ အကယ်၍ ဗမာက မွန်အဖြစ် ပြောင်းလဲသွားပြီဆိုလျှင် မွန်နှင့် ဗမာနိုင်ငံများဟူသော ကန့်သတ်ထားသည့် သင့်အယူအဆသည် မည်သို့ ပြောင်းလဲသွားနိုင်သနည်း။

မှတ်တမ်း ၆၊ ရှမ်းတို့နှင့် နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ခြင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ရှင်စန္ဒလင်္ကာ၊ မင်းရာဇာ၊ မင်းကြီးစွာစော်ကဲနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၂၅၄–၁၄၄၈

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ **ဤမှတ်တမ်း ၆** ကို အခြေခံပြီးသုံးသပ်လျှင် အောက်ပါ မည်သည့် သီအိုရီယူဆချက်ကို သင်ထောက်ခံသနည်း။

(က) မိုးညှင်းရှိ ရှမ်းများသည် အင်းဝ၏ လက်အောက်ခံ အမြဲဖြစ်လိုကြသည်။

(ခ) ဘုရင့်နိုင်ငံများကြားရှိ နယ်ခြားမျဉ်းများသည် ဘုရင်တို့၏ တန်ခိုးအာဏာကိုလိုက်၍ ပြောင်းလဲသည်။

(ဂ) အင်းဝဘုရင်က ဝေးကွာသောဒေသများတွင် အရာရှိများ ခန့်အပ်ထားသဖြင့် ထိုဒေသများကို စိုးမိုးအုပ်ချုပ်ထားနိုင်သည်။

(ဃ) မင်းရာဇာသည် မင်းကြီးစွာစော်ကဲအား ကောင်းသော အကြံဉာဏ်များ ပေးသည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ **မှတ်တမ်း ၆** မှ ကွဲပြားခြားနားမည့် မိုးညှင်းစော်ဘွား၏ အမြင်သည် မည်သို့ ရှိနိုင်သနည်း။ မင်းကြီးစွာစော်ကဲနှင့် ၎င်း၏ ကြားရှိ ဆက်ဆံရေးကို မိုးညှင်းစော်ဘွားက မည်သို့ ဖော်ပြနိုင်မည်နည်း။

၂။ **မှတ်တမ်း ၅** နှင့် **၆** တို့တွင် ရှေးယခင်ကာလများ၌ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု အချင်းချင်းကြားရှိ ဆက်ဆံရေး ကွဲပြားပုံ ဥပမာများကို လေ့လာခဲ့ပြီးပြီ။ မည်သည့် မှတ်တမ်းက သင့်ကို အံ့အားသင့်မှု အဖြစ်ဆုံးနည်း။ မည်သည့် မှတ်တမ်းက သင့်ကို အံ့အားသင့်မှု အနည်းဆုံး ဖြစ်စေသနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ဤမှတ်တမ်းများတွင် ဖော်ပြမထားသော ရှေးယခင်ကာလ လူမျိုးစုကြားဆက်ဆံရေးပုံစံများ ရှိပါသလား။

■ တပင်ရွှေထီးမင်း (အပေါ်ပုံ) [မင်းတရားရွှေထီးဟုလည်းခေါ်] (၁၅၁၆-၁၅၅၀) ဟံသာဝတီကို သိမ်းပိုက်၍ ပဲခူးတွင် မြို့တည်နန်းတည် ပြုခဲ့သော တောင်ငူဘုရင်တစ်ပါး။

၄။ မြန်မာ့အမျိုးသားရေးဝါဒ၏အစ

မှတ်တမ်း ၁၅ အတ္တုပ္ပတ္တိ – သီပေါမင်း အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၈၈၅၊ ၁၈၈၅–၁၈၉၀ မြေပုံအမှတ် – ၃

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ သီပေါမင်းက တိုင်းသူပြည်သားများသည် အင်္ဂလိပ်တို့အား တိုက်ခိုက်သင့်သည်ဟု အဘယ်ကြောင့် ပြောရသနည်း။
   (က) မတိုက်ခိုက်လျှင် သီပေါမင်းက အပြစ်ပေးမည်။
   (ခ) နိုင်ငံအတွက် တိုက်ခိုက်ကြရမည်။
   (ဂ) တိုက်ခိုက်ခြင်းအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ချဉ်းကပ်နိုင်မည်။
   (ဃ) တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြင့် ဆုတော်လာဘ်တော်များ ရကြမည်။
   (င) ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကာကွယ်ရန် တိုက်ကြရမည်။
   (စ) သီပေါမင်း၏ အကျိုးအတွက် တိုက်ခိုက်ကြရမည်။

၂။ မှတ်တမ်းအတွင်းမှ သီပေါမင်း၏ အင်္ဂလိပ်တို့အား ဆန့်ကျင်သော ဘက်စွဲမှုကို ဖော်ပြသည့် စကားလုံး ငါးလုံးကို ဖော်ပြပါ။

ခေါင်ခြင်းသုံးသပ်မှု

၁။ **ဤမှတ်တမ်း ၁၅** သည် မြန်မာ့အမျိုးသားရေးဝါဒကို ဖော်ပြသော မှတ်တမ်းများအနက် ပထမဆုံး မှတ်တမ်းများတွင် ပါဝင်သည်ဟု သမိုင်းပညာရှင်တချို့က ဆိုကြသည်။ "ဘုံရန်သူ" (ဗြိတိသျှ) ကို ထားရှိခြင်းဖြင့် မြန်မာ့အမျိုးသားရေးဝါဒ အရှိန် မည်သို့ မြင့်လာခဲ့သနည်း။

၂။ ဗြိတိသျှတို့မြန်မာနိုင်ငံအား သိမ်းပိုက်သောအခါ၊ သိမ်းပိုက်ခံဒေသရှိ ဒေသခံများစွာက ဗြိတိသျှတို့ကို ပြန်လည် တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ တိုက်ခိုက်ရသော အကြောင်းမှာ မြန်မာ့အမျိုးသားရေးဝါဒ ကြောင့်လော။ အခြားတိုင်းရင်းသားတစ်ခုခုကို အခြေခံသော အမျိုးသားရေးဝါဒကြောင့်လော။ သို့မဟုတ် အခြားအကြောင်း ပြချက် တစ်ခုခုကြောင့်လော။ သင် မည်သို့ ထင်သနည်း။

၅။ အမျိုးသားရေးဝါဒီများနှင့် မြန်မာ/ဗမာအမျိုးသား – ကိုလိုနီခေတ် အမျိုးသားရေး ဝါဒီများက ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံကို မည်သို့ ဖော်ပြကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၂၈ အတ္တုပ္ပတ္တိ – တို့ဗမာအစည်းအရုံး အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၃၀ လွန်နှစ်များ

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဤမှတ်တမ်းသီချင်းအရ **မှတ်တမ်း ၂၈** ဗမာလူမျိုးတစ်ဦး ဆိုသည်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။
   (က) ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်သည်။
   (ခ) ဗမာစကားပြောဆိုသည်။
   (ဂ) တကောင်းပြည်မှ ဆင်းသက်လာသူများ ဖြစ်သည်။
   (ဃ) ထိုင်းနှင့် အိန္ဒိယကို ပြန်လှန် တိုက်ခိုက်ခဲ့သော ရှေးဟောင်းမျိုးရိုးစဉ်ဆက်ရှိသူများ ဖြစ်သည်။
   (င) အထက်ပါအချက်များအားလုံး ဖြစ်သည်။

၂။ ဤသီချင်းနှင့် ကြွေးကြော်သံကိုရေးသားခဲ့သောသီချင်းရေးဆရာများ၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ အောက်ပါအချက်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည့် အထောက်အထားများစွာ ရှိပါသည်။
   (က) ရှေးခေတ်ဗမာတို့၏ စစ်ရေးအောင်နိုင်ခဲ့ပုံများကို ဗြိတိသျှတို့ သိစေရန် ဖြစ်သည်။
   (ခ) ဗမာမဟုတ်သူများကို ဝိုင်းပယ်ရန် ဖြစ်သည်။
   (ဂ) ဗမာတို့အား အစဉ်အလာအမွေအနှစ်ကို ဂုဏ်ယူစေပြီး၊ ဗြိတိသျှကို တော်လှန်လာစေရန် ဖြစ်သည်။
   (ဃ) ဗမာတို့အား ဗြိတိသျှနှင့် အကြမ်းမဖက်သောနည်းဖြင့် ဆန့်ကျင်စေရန် ဖြစ်သည်။

အမျိုးသားရေးဝါဒ အမှတ်သင်္ကေတများ

(က) အောင်ဆန်း – မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး၏ အမှတ်သင်္ကေတ။

(ခ) ဟင်္သာ – ရှေးခေတ်မြန်မာဘုရင်များ၊ မွန်အမျိုးသားရေးဝါဒနှင့် သက်ဆိုင်သော အရှေ့တောင်အာရှငှက်။

(ဂ) ကေအင်န်ယူအလံ – ကရင်ပြည်နယ်အား စိုးမိုးထားသော ကရင်အမျိုးသားယူနီယံခေါ် ကေအင်န်ယူတို့၏ အမျိုးသား အလံတော်။

(ဃ) ဒေါင်း – ရှေးယခင် မြန်မာဘုရင်တို့၏တော်ဝင်သင်္ကေတဖြစ်ပြီး၊ နောင်အခါ ဒီမိုကရေစီအရေးကြီးပမ်းလှုပ်ရှားမှု၏ သင်္ကေတဖြစ်လာသော ဥဒေါင်း။

(င) စောဘဦးကြီး – ကေစီအို၏ဖခင်ဖြစ်ပြီး ကရင်လွတ်လပ်ရေးလှုပ်ရှားမှု၏ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည်။ လက်ရှိ ကရင်တို့၏ တော်လှန်ရေးအတွက် အမှတ်သင်္ကေတ တစ်ခုအဖြစ် ကာလရှည်ကြာ အသိအမှတ်ပြုခံထားရသူ။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ၁၉၃၀ လွန်နှစ်များဟု စိတ်ကူးကြည့်ပါ။ သင်သည် ချင်းစကားကိုသာ ပြောနိုင်သော ခရစ်ယာန် ချင်းတစ်ယောက်ဖြစ်သည် ဆိုပါစို့။ သင်သည် ဗြိတိသျှကိုမုန်းပြီး သင့်ဒေသမှ ထွက်သွားစေချင်သည်။ တို့ဗမာအစည်းအရုံး၏ ထိုသီချင်းကိုကြားလျှင် သင်က တို့ဗမာအစည်းအရုံးကို ထောက်ခံပါမည်လား။ အဘယ်ကြောင့် ထောက်ခံပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မထောက်ခံပါသနည်း။

၂။ ယခုခေတ်မှာကဲ့သို့ပင် ၁၉၃၀ လွန်နှစ်များတွင်လည်း “ဗမာ” သို့မဟုတ် “မြန်မာ” ဟူသော စကားလုံးကို ဗမာလူမျိုးတစ်မျိုးတည်းအတွက် သော်လည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံနယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ တောင်တန်းဒေသအပါအဝင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအားလုံးကိုသော်လည်းကောင်း ညွှန်းဆိုသည်ဟု ယူဆခဲ့ကြသည်။ ဤသီချင်းနှင့် ကြွေးကြော်သံသည် မြန်မာတစ်မျိုးသားလုံးတို့၏ အမျိုးသားရေးဝါဒလား၊ ဗမာလူမျိုးတစ်မျိုးတည်း၏ အမျိုးသားရေးဝါဒလား။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ထိုနှစ်ခု၏ ကွာခြားချက်မှာ အဘယ်နည်း။

၃။ သင့်အတွက် “ဗမာ” နှင့် “မြန်မာ” သည် မည်သည့် အဓိပ္ပာယ်ရှိသနည်း။

၆။ ကရင်အမျိုးသားရေးဝါဒီများက ကိုယ်ပိုင်ပြည်နယ် အဘယ်ကြောင့် လိုချင်ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၄၀ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဒေါက်တာစံစီပိုး၊ ကရင်ဗဟိုအဖွဲ့ချုပ်၊ ကရင်အမျိုးသားများအသင်း၊ စောဘဦးကြီး၊ ဘုန်းတော်ကြီး အဒေါ်နီယမ်ဂျပ်ဆင်နှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၈၈၁၊ ၁၉၄၂–၁၉၄၅

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ မှတ်တမ်းဆောင်းပါးတွင် ပါရှိသော အောက်ပါ ထုတ်နုတ်ချက်များကို ဗြိတိသျှတို့က ကရင်တို့အား ကိုယ်ပိုင်ပြည်နယ်ပေးသင့်သော အကြောင်းအရင်း ဖော်ပြချက်နှင့် သင့်တော်သလို တွဲစပ်ပြပါ။

(က) ကရင်တို့သည် စစ်ကိုရှောင်သူများ မဟုတ်ဘဲ မိမိတို့ ဦးညွတ်သော အလံတော်အတွက် ဝေးလံသော ဒေသများအထိ သစ္စာရှိရှိ တိုက်ပွဲဝင်ဝံ့သူများ ဖြစ်သည်။

(ခ) "ဗြိတိသျှတို့ ဗမာနိုင်ငံအတွင်း ခြေမချမီ နှစ်တစ်ရာကျော်က ဗမာဘုရင်နှင့် ဗမာတို့သည် ယေဘုယျအားဖြင့် ကရင်တို့ကို နှိပ်ကွပ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ပြီး၊ အတိအကျအားဖြင့် ကျွန်ပြုခဲ့သည်ဟု ဆိုရမည်။"

(ဂ) "ဤကဲ့ဆိုးလှသော၊ မလိုလားအပ်သော၊ မဖြစ်သင့်သော သွေးစွန်းမှုနှင့် နှိပ်ကွပ်မှုဖြစ်စဉ်များသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆက်ဆံရေးကို ရာစုနှစ်တစ်ခုစာမျှ နောက်ပြန်လှည့်သွားစေခဲ့သည်။"

၁။ မြန်မာတို့သည် ရှေးခေတ်အခါက ကရင်တို့အား နှိပ်ကွပ်ခဲ့သဖြင့် ဗြိတိသျှတို့က ကရင်တို့ကို ကိုယ်ပိုင်ပြည်နယ် ပေးသင့်သည်။

၂။ စစ်ပွဲများအတွင်း ကရင်တို့က ဗြိတိသျှဘက်မှ ဝင်တိုက်ပေးခဲ့ရသောကြောင့် ဗြိတိသျှတို့က ကရင်တို့ကို ကိုယ်ပိုင်ပြည်နယ်ပေးသင့်သည်။

၃။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော အဓိကရုဏ်းကြောင့် ကရင်တို့က မြန်မာတို့ကို ရှေးခေတ်ကာလများက အတိုင်းပင် မယုံကြည်တော့သဖြင့် ဗြိတိသျှတို့က ကရင်တို့ကို ကိုယ်ပိုင်ပြည်နယ် ပေးသင့်သည်။

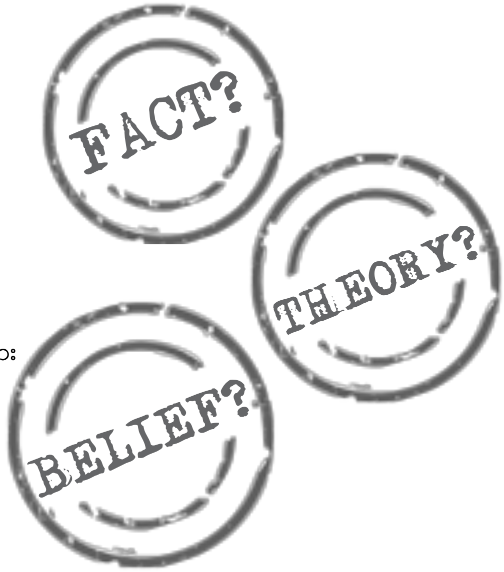

၂။ အောက်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အချက်အလက် (F)၊ သီအိုရီ (T)သို့မဟုတ် ယုံကြည်မှု (B)ဟု သတ်မှတ်ပေးပါ။ [F = fact , T = theory , B = belief]

(က) ကရင်လူမျိုးတို့သည် ဗြိတိသျှစစ်တပ်တွင် အမှုထမ်းကြသည်။

(ခ) ကရင်လူမျိုးတို့သည် သစ္စာစောင့်သိသူများဖြစ်၍ ကိုယ်ပိုင်ပြည်နယ် ရခွင့်ရှိသည်။

(ဂ) ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း ဖြစ်ခဲ့သော ကရင်–ဗမာ အဓိကရုဏ်းသည် ကရင်နှင့် ဗမာကြား ဆက်ဆံရေးကို ပို၍ ဆိုးရွားစေသည်။

(ဃ) ဗြိတိသျှတို့သည် ဗမာဘုရင်တို့ထက် အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ပိုတော်ကြသည်။

(င) ၁၉၄၂ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိသျှတို့ ဗမာပြည်မှ ဆုတ်ခွာသည်။

(စ) ဗမာစီးပွားရေးသမားများက ကရင်စီးပွားရေးသမားများကို ခွဲခြားဆက်ဆံကြသည်။

၃။ အောက်ပါဖော်ပြချက်များကို "ယေဘုယျခြုံငုံသုံးသပ်ချက်" သို့မဟုတ် "ပုံသေကားကျယူဆချက်" သို့မဟုတ် "ဆန္ဒစွဲပါသော ဖော်ပြချက်" သို့မဟုတ် "အစွဲကင်းကင်း ကြားအမြင်ဖြင့် ဖော်ပြချက်" စသဖြင့် အမျိုးအစားခွဲပြပါ။

(က) ကရင်အားလုံးသည် ရိုးသေကျိုးနွံပြီး သစ္စာရှိသည်။

(ခ) လူမှုဘဝနယ်ပယ် အသီးသီးတွင် အကောင်းဆုံးသောအရာများကို ဗမာတို့က ရယူထားကြသည်။

(ဂ) "အဲ့ဒီအချိန်မှာ ဗြိတိသျှတို့ရောက်လာပါတယ်၊ သူတို့ဟာ လွတ်မြောက်မှုကိုသာမက၊ တမန်တော်ကဲ့သို့ စောင့်ရှောက်မှုကိုလည်းပေးပါတယ်၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုနှင့် တည်ငြိမ်မှုကို ဆောင်ကျဉ်းပေးပြီး ငြိမ်းချမ်းမှုကို ထိန်းသိမ်း၍ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုတို့ကို ပေးပါတယ်။"

(ဃ) တစ်မြေတည်းပေါ်တွင် ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာနေထိုင်လာခဲ့သော ကရင်နှင့် ဗမာတို့သည် ပထဝီဒေသ သဘောအရဖြစ်စေ၊ လူမှုရေးအရဖြစ်စေ သဟဇာတရှိရှိ စည်းလုံးညီညွတ်စွာ တစ်သားတည်းအတူ ယှဉ်တွဲ မနေနိုင်စရာအကြောင်း လုံးဝမရှိပေ။

၄။ **မှတ်တမ်း ၄၀** တွင် ပါဝင်သော အချက်အလက်များကိုသုံး၍ ကေစီအိုတို့ တောင်းဆိုသော ကရင်ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စုတစ်ခုကို မြေပုံအမှတ် ၉ ၌ ခြယ်ပြပါ။

ဂ

ဃ

င

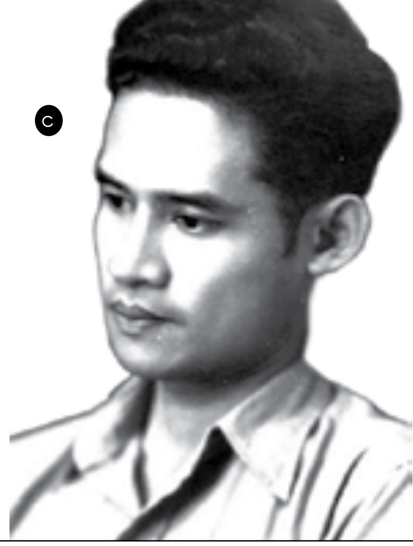

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ဤမှတ်တမ်းတွင် ကေစီအိုတို့က အစွန်းရောက်သောအမြင်ရှုထောင့်မှ ဖော်ပြထားသည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ ဤကေစီအိုတို့၏ အမြင်သည် **မှတ်တမ်း ၂၈** ရှိ တို့ဗမာအစည်းအရုံး၏အမြင်ထက် အစွန်းရောက်မှု ပိုပါသလား သို့မဟုတ် လျော့ပါသလား။ သာမန်ကရင်နှင့် ဗမာလူမျိုးများက ဤမှတ်တမ်းနှစ်ခုလုံးတွင် ဖော်ပြထားသော အစွန်းရောက်မှုထက်ပိုသည်ဟု ထင်ပါသလား သို့မဟုတ် လျော့သည်ဟု ထင်ပါသလား။

၂။ အကယ်၍ သင်သည် ၁၉၄၅ ခုနှစ် ကေစီအိုတစ်ဦးဆိုလျှင် အထက်တွင် ခြယ်ထားသော မြေပုံထက် ပိုသေးသော သို့မဟုတ် ပိုကြီးသော ပြည်နယ်ကို တောင်းဆိုမည်နည်း။

■ ဒေါက်တာစံစီပိုး (အပေါ်ပုံ) (၁၈၇၀-၁၉၄၆) စကောကရင်လူမျိုး ခရစ်ယာန်ဒေါက်တာ၊ စာရေးဆရာ၊ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ကရင်ဗဟိုအဖွဲ့ချုပ်တွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သူဖြစ်သည်။

အချက်အလက်

ကရင်ဗဟိုအဖွဲ့ချုပ် (Karen Central Organisation)
ကရင်လူမျိုးတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်ရန်နှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု အချင်းချင်းကြား အကြမ်းဖက်မှုများ တားဆီးရေးအတွက် ဗမာအစိုးရနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်၍ စံစီပိုးနှင့် စောဘဦးကြီးတို့အပါအဝင် ကရင်ခေါင်းဆောင်များက ၁၉၄၂ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းထူထောင်ခဲ့သော ကရင်အဖွဲ့အစည်း။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ကေဝိုင်အိုနှင့် ကေအင်န်ယူဆိုပြီး နှစ်ခြမ်းကွဲသွားခဲ့သည်။

၇။ ပင်လုံစာချုပ် – မြန်မာနိုင်ငံစည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်

မှတ်တမ်း ၄၄ အထ္ထုပ္ပတ္တိ – ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ စဝ်စံထွန်း၊ စဝ်ရွှေသိုက်၊ ဆမားဒူးဝါးဆင်ဝါးနောင်၊ ဗန်ကိုဟောနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၄၆–၁၉၄၇

■ ပင်လုံညီလာခံတွင် တိုင်းရင်းသား ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အတူတွေ့ရသော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း (အလယ်ပုံ)။

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ရှမ်းပြည်၊ ကချင်တောင်တန်းနှင့် ချင်းတောင်တန်းဒေသမှ ကိုယ်စားလှယ်များက ဗမာကြားဖြတ်အစိုးရနှင့် ပူးတွဲဆောင်ရွက်မည်ဟု ပင်လုံစာချုပ်က ဖော်ပြရသည့် အကြောင်းမှာ အောက်ပါအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

(က) ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများသည် ဗမာအစိုးရက ၎င်းတို့ ဒေသများနှင့် ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်မည့်အပေါ် ယုံကြည်မှု ရှိသောကြောင့်။

(ခ) ဗမာပြည်ထောင်စုတွင် ပါဝင်ပေါင်းစပ်ခြင်းမရှိဘဲ၊ ကိုယ်စားလှယ်တို့က ၎င်းတို့ဘာသာ ဗြိတိသျှထံမှ လွတ်လပ်ရေး လိုချင်လိုသောကြောင့်။

(ဂ) ဗြိတိသျှတို့က တိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်များအား ဗမာကြားဖြတ်အစိုးရနှင့် ပူးပေါင်းခိုင်းသောကြောင့်။

(ဃ) ကိုယ်စားလှယ်များက ဗမာနှင့် တိုင်းရင်းသားတို့ အတူတကွ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျှင် ၎င်းတို့ လူမျိုးစုများ လွတ်လပ်ရေးကို ပိုမိုလျင်မြန်စွာ ရရှိနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်သောကြောင့်။

၂။ သဘောတူညီချက် အမှတ် ၅ နှင့် ၇ က ကတိပြုသည်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

(က) ရှမ်း၊ ကချင်နှင့် ချင်းပြည်နယ်တို့သည် ၎င်းတို့ သဘောဆန္ဒရှိပါက ပြည်ထောင်စုကြီးမှ ၁၀ နှစ်အတွင်း ခွဲထွက်နိုင်သည်။

(ခ) ရှမ်း၊ ချင်းနှင့် ကချင်လူမျိုးမည်သည် မိမိတို့ ကိုယ်ပိုင်ဒေသများကို အုပ်ချုပ်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး အခွင့်အရေးများလည်း ရရှိမည်။

(ဂ) ရှမ်း၊ ကချင်နှင့် ချင်းလူမျိုးများအတွက် ဗမာအစိုးရက တာဝန်ယူရမည်။

(ဃ) ရှမ်း၊ ကချင်နှင့် ချင်းဒေသများသည် ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေး လက်အောက်မှာထက် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ပိုမို ရရှိမည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများကြားရှိ ဆက်ဆံရေးကို ဖော်ပြရာတွင် "ပင်လုံစိတ်ဓာတ်" ဟု ညွှန်းလေ့ရှိသည်။ ဤသဘော တူညီချက် မှတ်တမ်းကို အခြေခံ၍ ထို "ပင်လုံစိတ်ဓာတ်" ကို သင် မည်သို့ ဖော်ပြမည်နည်း။

၂။ မွန်နှင့် ရခိုင်လူမျိုးများ နေထိုင်ကြသော အရပ်သည် ယခင်ကတည်းက မြေပြန့် မြန်မာပြည်တွင် တည်ရှိနေသောကြောင့် မွန်နှင့် ရခိုင်ခေါင်းဆောင်များကို ပင်လုံသို့ မဖိတ်ကြားခဲ့ပေ။ ကရင်နီနှင့် ကရင်ခေါင်းဆောင်များကို ညီလာခံသို့ ဖိတ်ကြားခဲ့သော်လည်း ၎င်းတို့က ပြည်နယ်လွတ်လပ်ရေး ရရန်သာ ကြိုးစားလိုသဖြင့် လက်မှတ်မရေးထိုးခဲ့ပေ။ ပို၍ လူနည်းသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများဖြစ်သည့် ဝနှင့် ပအိုဝ်းတို့မှာ ကချင်သို့မဟုတ် ရှမ်းကိုယ်စားလှယ်များတွင် ပါဝင်သည်ဟု ယူဆထားကြသည်။ သို့သော် မြန်မာအစိုးရထုတ် ကျောင်းသုံးပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များတွင် ပင်လုံစာချုပ်က "မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအားလုံး" ပူးပေါင်းပေးနိုင်ခဲ့သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ထိုဖော်ပြချက်ကို သင်လက်ခံပါသလား။ သို့မဟုတ် မွန်၊ ရခိုင်၊ ကရင်နီ၊ ကရင်နှင့် အခြားခေါင်းဆောင်များ ပါဝင်ခဲ့ကြသင့်သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။

ဂ။ အောင်ဆန်း၏မျှော်မှန်းချက် – တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံ ပါဝင်သောနိုင်ငံ

မှတ်တမ်း ၄၅ အထ္ထုပ္ပတ္တိ – ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၄၅–၁၉၄၈

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏အလိုအရ လူမျိုးဆိုသည်မှာ မျိုးနွယ်စုများကို စုဝေးထားပြီး၊ ထိုမျိုးနွယ်စုများက အောက်ပါအချက်များ ဘုံတူညီမှု ရှိနေရမည်ဟုဆိုသည်။

(က) ဘာသာစကား

(ခ) နယ်မြေ

(ဂ) တူညီသောသမိုင်း

(ဃ) စီးပွားရေး

(င) အထက်ပါ အချက်များအားလုံး

၂။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ လူမျိုး အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့် တိုက်ဆိုင် ခြင်မိသော မျိုးနွယ်စုမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

(က) ကရင်

(ခ) ဗမာ

(ဂ) ကချင်

(ဃ) ကရင်နီ

(င) အထက်ဖော်ပြပါအားလုံး

၃။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ အလိုအရ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတို့သည် ၎င်းတို့ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် သို့မဟုတ် ခွဲထွက်ပိုင်ခွင့်တို့ ရှိထားသော်လည်း ၎င်းတို့ကို အသုံးချမှုသည် အောက်ပါ အခြေအနေမျိုးသို့ ဦးတည်စေမည်ဆိုလျှင် အသုံးမချသင့်ဟု ဆိုခဲ့သည်။

(က) ထိုသို့ အသုံးချမှုကြောင့် ပြည်ပတိုက်ခိုက်မှု အန္တရာယ်ကို တစ်မျိုးသားလုံး ကြုံလာနိုင်ဖွယ်ရှိလျှင်။

(ခ) ထိုသို့ အသုံးချမှုကြောင့် စစ်ဖြစ်လာနိုင်ခြေရှိလျှင်။

(ဂ) ထိုသို့ အသုံးချမှုကြောင့် ဒီမိုကရေစီကို ဆိုးဆိုးဝါးဝါးထိခိုက်လာစေနိုင်လျှင်။

(ဃ) ထိုသို့ အသုံးချမှုကြောင့် တစ်နိုင်ငံလုံး ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံ ဖြစ်သွားနိုင်ခြေရှိလျှင်။

၄။ အကြောင်းရင်း (ဝဲဘက်) နှင့် အကျိုး (ယာဘက်) တို့ကို တွဲပါ။ တွဲပြီးလျှင် ဝါကျကို ရှေ့နောက်အစီအစဉ်မှန်အောင် ပြန်စီစဉ်ပေးပါ။

(က) အကယ်၍ နိုင်ငံအတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများက ကျေနပ်လျှင်	၁။ ၎င်းတို့ ကျေနပ်လိမ့်မည်။
(ခ) အကယ်၍ မြန်မာပြည်တွင် ဒီမိုကရေစီရရှိလျှင်	၂။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများသည် ဘာသာစကား၊ ပညာရေး၊ အတွေးအခေါ်နှင့် လှုပ်ရှားမှုတို့တွင် လွတ်လပ်ခွင့် ရလိမ့်မည်။
(ဂ) အကယ်၍ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများသည် ဘာသာစကား၊ ပညာရေး၊ အတွေးအခေါ်နှင့် လှုပ်ရှားမှုတို့တွင် လွတ်လပ်ခွင့်ရရှိလျှင်	၃။ ၎င်းတို့ ခွဲထွက်ကြလိမ့်မည်မဟုတ်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ အထက်ပါ မေးခွန်း ၁ – ၄ ၏ အဖြေများကို ပြန်လည်စဉ်းစားပါ။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ အမြင်အယူအဆများအနက် မည်သည့်အချက်ကို သင်သဘောတူပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၂။ **မှတ်တမ်း ၄၀** တွင် ကရင်ဗဟိုအဖွဲ့ချုပ် (KCO) တို့ ပြောဆိုထားချက်အရ အထက်ဖော်ပြပါအချက်များအနက် မည်သည့်အချက်ကို သဘောတူနိုင်ခြေ ရှိခဲ့လိမ့်မည်ဟု သင်ယူဆပါသနည်း။ ပင်လုံစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသော ရှမ်း၊ ကချင်နှင့် ချင်း ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများသည်လည်း မည်သည့်အချက်ကို သဘောတူခဲ့ကြလိမ့်မည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၉။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ – တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများနှင့် ဗဟို အစိုးရကြား အာဏာထိန်းညှိခြင်း

မှတ်တမ်း ၄၆ – နိဒါန်း၊ အခန်း ၁၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ ခွဲထွက်နိုင်သော အခွင့်အရေးနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၄၇ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ပြည်နယ်တစ်ခုသည် အောက်ပါအခြေအနေတွင် ခွဲထွက်နိုင်သည်။

(က) ၅ နှစ် ကြာပြီးနောက်။

(ခ) အသစ်ထပ်မံပေါင်းစပ်ထားသော ပြည်နယ်များတွင် ပါဝင်မှသာ။

(ဂ) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်က ထိုပြည်နယ်၏ လိုအပ်ချက်ကို မဖြည့်ဆည်းနိုင်လျှင်။

(ဃ) ၁၀ နှစ် ကြာပြီးနောက်။

၂။ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် –

(က) ကရင်ပြည်နယ်၏ နယ်နိမိတ်ကို သတ်မှတ်သည်။

(ခ) ကရင်လူမျိုးတို့အနေဖြင့် ပြည်ထောင်စုတွင် ကရင်ပြည်နယ်အဖြစ် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုခြင်းရှိ၊ မရှိကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ရေးအတွက် အထူးကော်မရှင်တစ်ရပ် ဆင့်ခေါ်ရန် ဆိုထားသည်။

(ဂ) ကရင်လူမျိုးတို့၏ ကရင်ပြည်နယ်ထူထောင်ခွင့်ကို ပိတ်ပင်ထားသည်။

(ဃ) ရှမ်းနှင့် ကရင်နီလူမျိုးတို့အနေဖြင့် ကရင်ပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းထူထောင်မှုအပေါ် လိုလားခြင်းရှိ၊ မရှိကို ဆုံးဖြတ်ပေးရေးအတွက် အထူးကော်မရှင်တစ်ရပ် ဆင့်ခေါ်ဖွဲ့စည်းရန် ဆိုထားသည်။

၃။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ မြန်မာနိုင်ငံသည် –

(က) အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်သော လွတ်လပ်သည့် သမ္မတနိုင်ငံဖြစ်သည်။

(ခ) ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုဖြစ်သည်။

(ဂ) ဗြိတိသျှ ဒိုမီနီယံနိုင်ငံ ဖြစ်သည်။

(ဃ) ဆိုရှယ်လစ် ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံဖြစ်သည်။

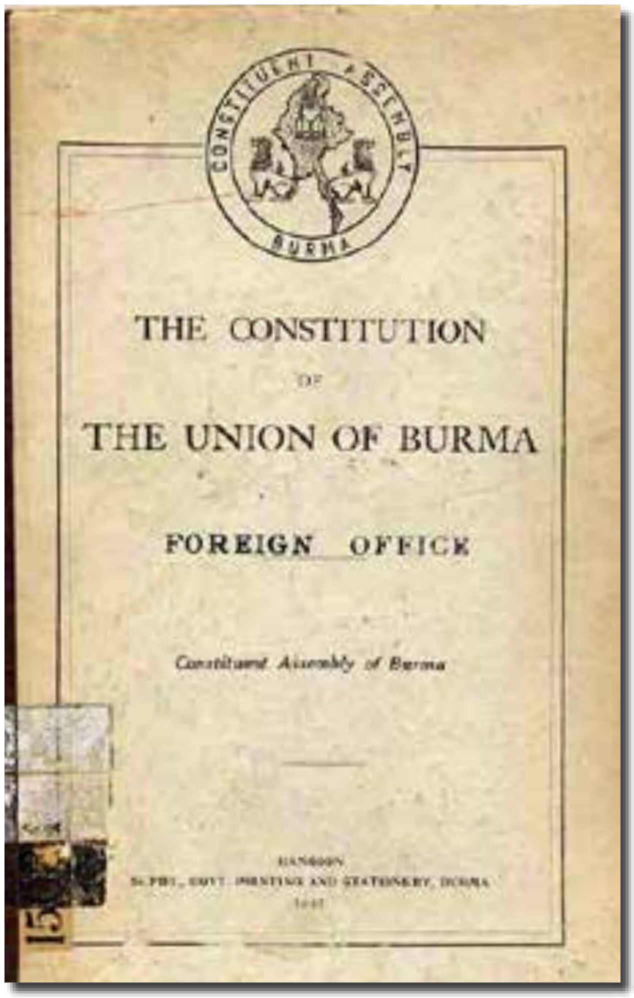

■ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေသော ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် ကရင်ပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အဘယ်ကြောင့် ရွှေ့ဆိုင်းခဲ့သည်ဟု သင့်အနေနှင့် ထင်မြင်ပါသနည်း။ ထိုရွှေ့ဆိုင်းမှုက မည်သည့် ပြဿနာများကို ဖြစ်ပေါ်စေသနည်း။

၂။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေး၊ နိုင်ငံခြားရေး၊ ပြည်နယ်ချင်းဆက်သွယ်ရေး၊ ဘဏ္ဍာရေး ကဏ္ဍအများစုနှင့် တစ်နိုင်ငံလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော အခြားကိစ္စများကို ချုပ်ကိုင်ပြီး၊ ပြည်နယ်များက ပြည်ထဲရေး၊ ပြည်တွင်း ဘဏ္ဍာရေး ကိစ္စတချို့၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး၊ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးကိစ္စများကို ချုပ်ကိုင်သည်။ ထိုအာဏာခွဲဝေပုံသည် ပင်လုံစာချုပ်တွင် ကတိပြုထားသော "ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့တွင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် အပြည့်အဝရရေး" နှင့် ကိုက်ညီသည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထင်သနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မထင်သနည်း။ သင့် အနေဖြင့်ဆိုလျှင် မည်သည့် အာဏာများကို ပြည်နယ်သို့ပေး၍ မည်သည့် အာဏာတို့ကို ပြည်ထောင်စု အစိုးရအား ပေးလိုသနည်း။

၁၀။ ဦးနုက ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို မည်သို့ ဖော်ပြခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၄၉ (အောက်) အထွေထွေ – ဦးနု မြေပုံအမှတ် ၂၊ ၅၊ ၇

အနောက်က ကျွန်တော်တို့သမိုင်းကို ကျူးကျော်မခံရချိန် အထိ၊ ပင်လယ်နဲ့ကာရံထားပြီး၊ တောင်တန်းတွေအကြားမှာ စွမ်းအားကြီးမားခဲ့တဲ့ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်မှာ ကိုယ့်ပုံစံဘဝနေထိုင်မှုကို ဖန်တီးခဲ့ကြပါတယ်။ အခုလို ထူးခြားတဲ့အခါသမယမှာတော့ ကျွန်တော်တို့ လွတ်လပ်ရေးကို ပြန်လည်ရယူနိုင်ခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ စိတ်ပျက် အားလျော့စရာ ခါးသီးမှုတွေကို ခံစားစရာ မလိုတော့ပါဘူး။ [.....] ကျွန်တော်တို့ ကမ္ဘာကြီးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဗဟုသုတတွေ သိရှိခဲ့ပြီးတဲ့နောက်၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လူမှုယဉ်ကျေးမှုကို ပြန်လည်ချိန်ညှိဖို့ အချိန်ရော၊ အခွင့်အလမ်းရော ရရှိခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာကြီးက တောင်းဆိုနေတဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဘဝနေထိုင်မှုပုံစံမှာ ကျွန်တော်တို့၏ အမျိုးသားသီးခြားဖြစ်မှု၊ ကျွန်တော်တို့ တန်ဖိုးထားတဲ့ စံတန်ဖိုးများကို မဆုံးရှုံးရအောင် သေချာသတိထား ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်လွတ်လပ်ရေး ဆုံးရှုံးခဲ့ရတဲ့အပေါ် အဓိကအားနည်းချက်ကတော့ မြန်မာပြည်က လူမျိုးပေါင်းစုံဟာ တစ်စည်းတစ်လုံးထဲ နိုင်ငံတော်တစ်ခုအဖြစ် ပေါင်းစည်းထူထောင်ရာမှာ နှောင့်နှေးခဲ့ကြပြီး၊ မကြာခင်ကာလထိ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ တောင်တန်းဒေသတွေက ညီအစ်ကိုတွေနဲ့ ခွဲခြားအုပ်ချုပ်ခံခဲ့ရတဲ့ ဖြစ်စဉ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ [.....] လူမျိုးအရ၊ လူအုပ်စုအရ၊ နိုင်ငံရေး ဒါမှမဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ စည်းလုံးညီညွတ်မှု ပြိုကွဲဖို့၊ သွေးကွဲဖို့ရန် နေရာမရှိတော့ပါဘူး။ အခု မြန်မာပြည်က နိုင်ငံသားအားလုံးကို ကိုယ်ကျိုးအတွက် မဟုတ်ဘဲ ကျွန်တော်တို့အားလုံး ပိုင်ဆိုင်တဲ့ တိုင်းပြည်အကျိုးစီးပွားအတွက် စည်းလုံးညီညွတ်ကြဖို့နဲ့ လုံ့လစိုက်ထုတ်ကြဖို့ ကျွန်တော် တိုက်တွန်းချင်ပါတယ်။

■ ၁၉၄၈ ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့ ဦးနု၏ လွတ်လပ်ရေးနေ့မိန့်ခွန်း။ ထိုမိန့်ခွန်းကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပထမဆုံးဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ဦးနု (ဝဲ) က ပြောကြားသည်။

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ အောက်ပါ ဖော်ပြချက်များအနက် မည်သည့်အချက်က ဦးနု၏ မိန့်ခွန်း အတိအကျ အတိုချုပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

(က) အနောက်နိုင်ငံတို့သည် မြန်မာပြည်ရှိ ပြဿနာများအားလုံး အတွက် တာဝန်ရှိသည်။ ယခုအခါ ဗြိတိသျှတို့ ထွက်ခွာသွားပြီ ဖြစ်၍ ပြဿနာများ မရှိတော့ပေ။

(ခ) မြန်မာတို့သည် ယခင်ကတည်းက ပို၍ စည်းလုံးညီညွတ်ခဲ့ပြီး၊ ဗြိတိသျှတို့က တိုင်းရင်းသားများကြားတွင် သွေးခွဲပေးခဲ့သည်။ မြန်မာပြည်ရှိ လူမျိုးများအားလုံး စည်းလုံးညီညွတ်သင့်သည်။

(ဂ) လွတ်လပ်ရေးနေ့တွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအားလုံး စည်းလုံး ညီညွတ်ပြီး ပိုမို ခိုင်မာသော နိုင်ငံတစ်ခုကို တည်ထောင်သင့် သည်။

(ဃ) မြန်မာပြည်တွင် များစွာသော တိုင်းရင်းသားများရှိကြပြီး တောင်တန်းဒေသအပါအဝင် ၎င်းတို့အားလုံးသည် မြန်မာ နိုင်ငံသားများ ဖြစ်သည်။

အချက်အလက်

ဦးနု (၁၉၀၇–၁၉၉၅) မြန်မာလူမျိုး၊ အမျိုးသားရေးဝါဒီ၊ နိုင်ငံရေးသမား၊ စာရေးဆရာ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်၊ တို့ဗမာ အစည်းအရုံးဝင်၊ ဖဆပလ အစိုးရ၏ ဝန်ကြီးချုပ် (၁၉၄၈–၅၆)၊ (၁၉၅၇–၅၈)၊ (၁၉၆၀–၆၂)၊ သန့်ရှင်းဖဆပလ ခေါင်းဆောင်၊ ၁၉၆၂ တွင် အာဏာသိမ်း ခံရ၊ ၁၉၇၀ လွန်နှစ်များတွင် လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးကို ခေါင်းဆောင်၊ ၁၉၈၈ အရေးအခင်းတွင် တက်ကြွလှုပ်ရှား။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ မြေပုံအမှတ် ၅ နှင့် ၇ ကို နှိုင်းယှဉ်ပါ။ အကယ်၍ ဗြိတိသျှတို့၏ ကိုလိုနီနယ်ချဲ့ ကျွန်ပြုမှုကိုသာ မခံခဲ့ရလျှင် မြန်မာပြည်ရှိ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုအားလုံးသည် နိုင်ငံတစ်ခုတည်းအဖြစ် ပေါင်းစည်း ညီညွတ်သွားခဲ့လိမ့်မည်ဟူသော ဦးနု၏ ပြောဆိုချက်သည် မြေပုံအမှတ် ၅ မှ ၇ သို့ ပြောင်းလဲသွားသော အခြေအနေမျိုးနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ကိုက်ညီသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မကိုက်ညီသနည်း။

၂။ "သွေးကွဲရန် နေရာမရှိတော့ပြီ" ဟု ဦးနု၏ မိန့်ခွန်းပါ စကားရပ်တွင် ဦးနုက မည်သို့ ဆိုလိုသည်ဟု သင်ထင်သနည်း။ သဘောမတူညီမှုများနှင့် ဆွေးနွေးမှုများအတွက် နေရာမရှိပြီဟု ဆိုလိုပါသလား။ ပဋိပက္ခများအတွက် နေရာမရှိတော့ပြီဟု ဆိုလိုပါသလား။

၁၁။ မြန်မာနိုင်ငံသားအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းသော ဥပဒေသည် မည်သူ့ထံတွင် ရှိသနည်း

📖 မှတ်တမ်း ၅၁၊ ၆၈

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု မေးခွန်းအမှတ် ၂၊ ဤကဏ္ဍအပိုင်း ၁ တွင် လူမျိုးများစွာ၏ စာရင်းကို တွေ့နိုင်မည်။ **မှတ်တမ်း ၅၁** အရ မည်သူတို့ကို မြန်မာနိုင်ငံသားအဖြစ် လက်ခံမည်နည်း။ **မှတ်တမ်း ၆၈** အရ မည်သူတို့ကို မြန်မာနိုင်ငံသားအဖြစ် လက်ခံမည်နည်း။ [ထိုသူများကို ဤဥပဒေ သက်ရောက်မှု မရှိခင်အထိ နိုင်ငံသားမဖြစ်သေးဟု လက်ခံထားပါ။]

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ မည်သည့် နိုင်ငံသားဥပဒေက ပိုအဆင်ပြေသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၂။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၈၂ ခုနှစ် နိုင်ငံသားဥပဒေတို့ ပြောင်းလဲသွားရခြင်းမှာ အဘယ်ကြောင့်ဟု သင်ထင်သနည်း။

၃။ အမေရိကန်နိုင်ငံကဲ့သို့သော နိုင်ငံတချို့၌ ထိုနိုင်ငံအတွင်း မွေးဖွားသူသည် ထိုနိုင်ငံသားအလိုအလျောက် ဖြစ်ခွင့်ရှိသည်။ သို့သော် ၁၉၈၂ ခုနှစ် မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလွန်တင်းကြပ်သော နိုင်ငံသားဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ စနစ်တစ်ခုစီ၏ ကောင်းကျိုးများမှာ အဘယ်တို့နည်း။

၁၂။ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတစ်ခုအတွက် ရှမ်းခေါင်းဆောင်တို့၏ မျှော်မှန်းချက်မှာ အဘယ်နည်း

📖 မှတ်တမ်း ၅၉ 🕒 အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၆၂

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ရှမ်းပြည်နယ်ဆိုင်ရာ ကြိုးကိုင်ကော်မတီ၏ အဆိုအရ အောက်ပါ ဖော်ပြချက်များကို မှန်၊ မှား ဆုံးဖြတ်ပါ။

(က) ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို သာမန်ပြောင်းလဲမှု အနည်းငယ်ပြုပြီး ပြင်ဆင်နိုင်သည်။

(ခ) ပြည်နယ်များ နိုင်ငံခြားရေးကိစ္စများနှင့် နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးကို ထိန်းချုပ်သင့်သည်။

(ဂ) ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ရှမ်းခေါင်းဆောင်များက လက်ခံလိုက်သည့် အကြောင်းမှာ လွတ်လပ်ရေးကို အမြန်ဆုံး ရချင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

(ဃ) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံမှ အကူအညီမပါဘဲ ရှမ်းပြည်နယ်သည် စီးပွားရေးအရ မရပ်တည်နိုင်ပေ။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ရှမ်းဖက်ဒရယ်အဆိုပြုချက် (Shan Federal Proposal) ကို ဦးနုက စဉ်းစားမည်ဟု ပြောသည်မှာ မှန်သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထင်ပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မထင်သနည်း။

၂။ ထိုအဆိုပြုချက် ထွက်ပေါ်လာပြီး မကြာခင် ဦးနေဝင်းက နိုင်ငံတော်အာဏာကို သိမ်းယူခဲ့ရာ၌၊ ပြည်ထောင်စုကြီး မပြိုကွဲရလေအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ ဤအဆိုပြုချက်တွင် ပြောင်းလဲပေးရန် တောင်းဆိုထားသော အချက်များကို ပြောင်းလဲပေးလိုက်လျှင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသည် ပြိုကွဲသွားမည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထင်သနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မထင်သနည်း။

၁၃။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု အမျိုးသားရေးဝါဒီများ၏ ဗမာအပေါ် သဘောထားများမှာ အဘယ်နည်း

မှတ်တမ်း ၆၇ အထွေထွေပွတ်တွဲ – မန်းဘဇံ၊ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ တပ်ပေါင်းစု အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၄၈ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုမဟာမိတ်များ

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ မန်းဘဇံ (Mahn Ba Zahn) ၏ အလိုအရ ကေအင်န်ယူ၏ အဓိက ရန်သူစစ်စစ်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

(က) ဗမာအလုပ်သမား၊ လယ်သမားများ။

(ခ) ယေဘုယျ ဗမာအားလုံး။

(ဂ) ဖဆပလ အစိုးရ။

(ဃ) အခြားတိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများ။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ မန်းဘဇံ ဖော်ပြသကဲ့သို့ "အမျိုးသားရေးအမြင် ကျဉ်းမြောင်းသူ" သို့မဟုတ် အစွန်းရောက်သဘောထားရှိသူများကို သင်တွေ့ဆုံဖူးပါသလား။ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ထိုသဘောထားများ ဖြစ်သွားရသည်ဟု သင့်အနေနှင့် ထင်မြင်ပါသနည်း။ မန်းဘဇံ ဖော်ပြထားသော နည်းလမ်းများအတိုင်း ထိုသူများကို ပြောင်းလဲရန် ဖြစ်နိုင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်နိုင်သနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မဖြစ်နိုင်သနည်း။

၁၄။ မာနယ်ပလောသဘောတူညီချက် (သို့) စာချုပ် – ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံအမြင် အယူအဆ

မှတ်တမ်း ၇၅ အထွေထွေပွတ်တွဲ – ဘိုမြ၊ နိုင်ရွှေကျင်၊ ဒေါက်တာစိန်ဝင်း၊ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)၊ မြန်မာပြည်ဒီမိုကရက်တစ် မဟာမိတ်အဖွဲ့ချုပ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားညွန့်ပေါင်းအစိုးရ၊ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း– ၁၉၉၄–၁၉၉၅

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ မာနယ်ပလောသဘောတူညီချက်တွင် ပါဝင်သော အဆင့်များကို စဉ်ပြပါ။

(က) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ရေးသားခြင်း။

(ခ) နဝတ အစိုးရအား ဖြုတ်ချခြင်း။

(ဂ) အမျိုးသားညီလာခံ ကျင်းပခြင်း။

(ဃ) ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လွတ်လပ်ရေးကို ဖော်ဆောင်ခြင်း။

၂။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ လက္ခဏာရပ်များထဲမှ မည်သည့်အချက်များ ပါဝင်မည်နည်း။

(က) ဗမာတို့ အမျိုးသားနိုင်ငံ မတည်ထောင်ရ။

(ခ) ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု ဖြစ်ရမည်။

(ဂ) စစ်ရေးခေါင်းဆောင်များက အစိုးရကို ဦးဆောင်ရမည်။

(ဃ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများက ဗမာတို့ထက် အာဏာပိုရမည်။

(င) တိုင်းရင်းသားတိုင်းသည် လူ့အခွင့်အရေးကို အာမခံချက်ရှိရှိ ခံစားနိုင်လိမ့်မည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ မာနယ်ပလောသဘောတူညီချက်တွင် ဖော်ပြထားသော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအောက်တွင် သင်နေချင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် နေချင်ပြီး၊ အဘယ်ကြောင့် မနေချင်ရသနည်း။ ထိုသဘောတူညီချက်၏ အားသာချက်၊ အားနည်းချက်များမှာ အဘယ်တို့နည်း။

၂။ ဤသဘောတူညီချက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားရေးဝါဒ၊ ဗမာ့အမျိုးသားရေးဝါဒ၊ တိုင်းရင်းသားအမျိုးသားရေးဝါဒ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့ကို ရောနှောထားခြင်းမျိုး ပါဝင်သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၁၅။ ဗဟိုအစိုးရထံမှ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုငယ်များ ဘာကိုတောင်းဆိုကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၉၄ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ‘ဝ’ ပြည် သွေးစည်းညီညွတ်ရေးတပ်မတော်၊ ပေါက်ယွီချမ်းနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၂၀၀၉

■ “ဝ တပ်သားတစ်ဦး” နှင့် “ဝပြည်နယ်အလံ”၊ “ဝပြည်နယ်” ဆိုသည်မှာ မြန်မာပြည် ပိုင်နက်အတွင်းရှိ ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း UWSA အဖွဲ့က ထိန်းချုပ်ထားသော ဒေသကို “ဝ” တို့က ၎င်းတို့သဘောဖြင့် အမည်ပေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ အောက်ပါ မည်သည့်အချက်သည် ‘ဝ’ ပြည်ထောင်စုတပ်မတော်၏ တောင်းဆိုချက် ဖြစ်သနည်း။

(က) ဗဟိုအစိုးရအနေဖြင့် ‘ဝ’ ဒေသတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာရေးအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပိုမို ပြုလုပ်ပေးရန်။

(ခ) ‘ဝ’ ဒေသရှိ သတ္တုရင်းမြစ်များကို ဗဟိုအစိုးရက ထိန်းချုပ်ရန်။

(ဂ) ပဋိပက္ခများကို ငြိမ်းချမ်းစွာ ဖြေရှင်းရန်။

(ဃ) ‘ဝ’ ပြည်သွေးစည်းညီညွတ်ရေးတပ်မတော် (UWSA) အဖွဲ့ဝင်များ အနေဖြင့် နယ်ခြားစောင့်တပ်ဖွဲ့နှင့် မပူးပေါင်းမီက ကျူးလွန်ခဲ့သော ရာဇဝတ်မှုများမှ ကင်းလွတ်ခွင့် ရရှိစေရန်။

(င) ‘ဝ’ ပြည်သွေးစည်းညီညွတ်ရေးတပ်မတော် (UWSA) အဖွဲ့က ဗဟိုအစိုးရကို အခွန်ပေးဆောင်ရန်အတွက်။

(စ) ‘ဝ’ ဒေသရှိ ဒေသန္တရ အစိုးရအဖွဲ့တွင် ဦးဆောင်စီမံနိုင်ရေးအတွက် အရည်အသွေးပြည့်ဝသော ဗမာများကို ရန်ကုန်မှ ခေါ်ဆောင်ရန်။

အချက်အလက်

United Wa State Army (UWSA) ‘ဝ’ ပြည်သွေးစည်းညီညွတ်ရေး တပ်မတော်ကို ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် ‘ဝ’ လူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးကို စစ်ရေးဖြင့် ကာကွယ်ရန် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ လတ်တလော မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ ‘ဝ’ တပ်မတော်သည် အကြီးမားဆုံး တိုင်းရင်းသား စစ်တပ်ဖြစ်သည်။ နအဖ အစိုးရနှင့် ၁၉၈၉ တွင် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး စာချုပ်ရှိသော်လည်း၊ အစိုးရတပ်မတော်က ထိန်းချုပ်သော နယ်ခြားစောင့်တပ်များ ဖွဲ့စည်းရာတွင် မပါဝင်သဖြင့်၊ တိုက်ခိုက်ရေး လုပ်ငန်းများ ပြန်လည် စတင်လျက်ရှိသည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ အစိုးရအနေဖြင့် ‘ဝ’ ပြည်သွေးစည်းညီညွတ်ရေးတပ်မတော် (UWSA) တို့၏ တောင်းဆိုမှုများအနက် မည်သည့် တောင်းဆိုမှုကို လက်ခံမည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် ထင်သနည်း။ မည်သည့် တောင်းဆိုချက်များကို ပယ်ဖျက်မည်ဟု ထင်ပါသနည်း။ မည်သည့် တောင်းဆိုချက်များက ယုတ္တိတန်သည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၂။ ‘ဝ’ လူမျိုးစုကဲ့သို့ လူမျိုးစုငယ်များအနေဖြင့် ၎င်းတို့အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ရယူရန် ကြိုးပမ်းကြရာတွင် ရှမ်းနှင့် ကရင်ကဲ့သို့ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးကြီးများ ရင်ဆိုင်ရနိုင်ဖွယ် မရှိသော မည်သည့် အခက်အခဲများကို ရင်ဆိုင်နေရသနည်း။

၃။ နယ်ခြားစောင့်တပ် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်းသည် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် ကောင်းမွန်သောအဖြေဟု သင်လက်ခံပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် လက်ခံသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် လက်မခံသနည်း။

၁၆။ ပြည်ပရောက် အမျိုးသားရေးဝါဒ – တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများက ထိုအချက်ကို မည်သို့ မြင်ငံတင်ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၆၇ အထွေထွေ – ကရင်နီအမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီ အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၈၀ လွန်နှစ်များ၊ ၁၉၉၀ လွန်နှစ်များ – ၂၀၀၀ လွန်နှစ်များ၊ ၂၀၀၇

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ကရင်နီအမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီ KNPP ၏ ဆိုလိုချက်အနှစ်ချုပ် အတိအကျရှိသော ဖော်ပြချက်ကို ရွေးချယ်ပါ။

(က) ကရင်နီတို့သည် ၎င်းတို့ ရင်ဆိုင်နေရသော အခက်အခဲများအတွက် တာဝန်ယူရန် လိုအပ်သည်။

(ခ) မျက်ကန်းမျိုးချစ်ဗမာတို့၏ နှိပ်ကွပ်ရက်စက်မှုများရှိသည့်တိုင် ကရင်နီတို့က ၎င်းတို့ ယဉ်ကျေးမှုကို ထိန်းသိမ်းသင့်သည်။

(ဂ) ကရင်နီတို့အနေဖြင့် တော်လှန်တိုက်ခိုက်မှု ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံမှ ခွဲထွက်ရမည်မှာ ဝမ်းနည်းဖွယ်ဖြစ်သည်။

(ဃ) ကရင်နီလူမျိုးတို့သည် ၎င်းတို့၏ ဝိသေသလက္ခဏာ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အစဉ်အလာများကို လွန်စွာတန်ဖိုးထားသူများ ဖြစ်ကြသည်။

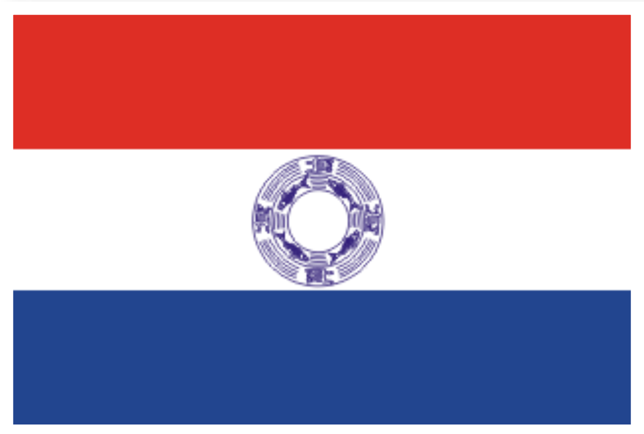

■ ကရင်နီအမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီ KNPP အလံ (ဝဲ) ။ ကရင်နီအမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီ K NPP ၏ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ ကရင်နီတပ်သားများ (ယာ)။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ KNPP တို့၏ သဘောထားသည် **မှတ်တမ်း ၆၇** တွင် ဖော်ပြခဲ့သော မန်းဘဇံ၏ သဘောထားနှင့် မည်သို့ ကွာခြားသနည်း။ သို့မဟုတ် မည်သို့ တူညီနေသနည်း။ မည်သူ၏ သဘောထားက ပို၍ အစွန်းရောက်သနည်း။ သင့်အနေဖြင့် မည်သူ့ သဘောထားကို ပိုမို နှစ်ခြိုက်လက်ခံသနည်း။

၂။ ပြည်ပတွင် ရောက်ရှိနေသော တိုင်းရင်းသားတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုဝိသေသလက္ခဏာများကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် မည်သို့သော စိန်ခေါ်မှုများ ရှိနေသနည်း။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁။ ဘုရင်အုပ်ချုပ်သော စနစ်ဖြစ်သည့် **မှတ်တမ်း ၁၊ ၅၊ ၆** တို့နှင့် ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီ **မှတ်တမ်း ၄၆** ရှိ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများကြားရှိ နိုင်ငံရေး ဆက်ဆံပုံသည် မည်သို့ ကွာခြားနေသနည်း။

၂။ **မှတ်တမ်း ၁၅ နှင့် ၄၉** ကို ယှဉ်တွဲလေ့လာပြီး၊ ဗမာအမျိုးသားရေးဝါဒသည် ကိုလိုနီခေတ်အစမှ အဆုံးအထိ မည်သို့ ပြောင်းလဲလာကြောင်းကို ဆန်းစစ်ပြပါ။ သီပေါမင်းနှင့် ဦးနုတို့၏ ဗြိတိသျှအပေါ် ထားရှိသည့်သဘောထား၊ မြန်မာနိုင်ငံသားများအပေါ် ထားရှိသည့်သဘောထား ကွဲပြားခြားနားပါသလား။ တူညီကြပါသလား။

၃။ **မှတ်တမ်း ၂၈** တွင် ၁၉၃၀ လွန်နှစ်များရှိ ဗမာ့အမျိုးသားရေးဝါဒကို တို့ဗမာသီချင်းနှင့် ဆောင်ပုဒ်တို့က ဖော်ပြနေသည်။ အခြားတိုင်းရင်းသားများ ပါဝင်နိုင်သော ထိုသီချင်းမျိုး၊ ဆောင်ပုဒ်မျိုးကို သင်မည်သို့ ရေးသားမည်နည်း။

၄။ **မှတ်တမ်း ၄၅** ကို ပြန်ကြည့်ပါ။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ဖ ဆ ပ လ ညီလာခံမိန့်ခွန်းကို တွေ့မည်။ ဗိုလ်ချုပ်ပြောခဲ့သလို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ ကျေနပ်နိုင်လောက်မည့် အခြေအနေမျိုးကို လက်တွေ့အကောင်အထည် ဖော်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသလား။ ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံကို အုပ်ချုပ်နေသူများအား ဗိုလ်ချုပ်က မည်သို့သော အကြံဉာဏ်များ ပေးနိုင်မည်နည်း။

၅။ **မှတ်တမ်း ၄၀၊ ၄၃၊ ၅၉၊ ၆၇၊ ၉၄ နှင့် ၉၇** တို့ကို ပြန်ကြည့်ပါ။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု အမျိုးသားရေးဝါဒီများ၏ တောင်းဆိုချက်များ နှင့် ဗမာတို့ အပေါ် ထားရှိသော သဘောထားများသည် ခေတ်ကာလအလျှောက် မည်ကဲ့သို့ ပြောင်းလဲလာခဲ့သနည်း။ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ ပြောင်းလဲလာခဲ့ရသနည်း။ ၎င်းတို့ အသီးသီး ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ကြရသည့် မတူကွဲပြားသော အခြေအနေအမျိုးမျိုးက ၎င်းတို့ တောင်းဆိုသော အချက်များအပေါ် မည်ကဲ့သို့ လွှမ်းမိုးသက်ရောက်ခဲ့သနည်း။

၆။ **မှတ်တမ်း ၄၄** ရှိ ပင်လုံစာချုပ်၊ **မှတ်တမ်း ၄၆** ရှိ ၁၉၄၇ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် **မှတ်တမ်း ၇၅** ရှိ မာနယ်ပလောသဘောတူညီချက်တို့ကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာပါ။ ကွဲပြားချက်များအား ဆန်းစစ်ပါ။

၇။ ဤအပိုင်းကို လေ့လာပြီးသွားသောအခါ ဗမာဟူသော အဓိပ္ပာယ်နှင့် ပတ်သက်၍ သင်၏ အမြင်အယူအဆများ မည်ကဲ့သို့ ပြောင်းလဲသွားပါသနည်း။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု အမျိုးသားရေးဝါဒ၊ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်စသည့် သဘောတရားတို့နှင့် ပတ်သက်သော သင်၏အမြင်များလည်း မည်ကဲ့သို့ ပြောင်းလဲသွားပါသနည်း။ ဤအပိုင်းကဏ္ဍကို လေ့လာပြီးသည့်နောက် အဆိုပါကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်သော သင်၏အမြင် သဘောထားများ အပြောင်းအလဲ မရှိလျှင်လည်း မည်ကဲ့သို့ အပြောင်းအလဲ မရှိကြောင်းကို ဖော်ပြပါ။

ကဏ္ဍ

၇

စစ်တပ်နိုင်ငံရေး

၁။ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ တပ်မတော် – တပ်မတော်၏ ကဏ္ဍက ဘာလဲ

နိုင်ငံအတော်များများတွင် စစ်တပ်ကိုယ်စီ ရှိကြပါသည်။ သို့သော် စစ်တပ်၏ ရှိသင့်သော ကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်၍ ယုံကြည်ယူဆချက် အမျိုးမျိုး ကွဲပြားလျက်ရှိသည်။ အယူအဆတစ်ရပ်ကမူ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် ၎င်း၏ အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်ရန်အတွက် ခိုင်မာတောင့်တင်းသော စစ်တပ်မျိုး ရှိထားရမည်ဟု ဆိုသည်။ ၎င်းကို စစ်ဝါဒ (Militarism) ဟုခေါ်သည်။ စစ်ဝါဒီအများစုက စစ်တပ်သည် အစိုးရတွင် အရေးပါသော ကဏ္ဍတစ်ရပ်အနေဖြင့် ပါဝင်သင့်သည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ ၎င်းနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် အယူအဆတစ်ရပ်ကမူ စစ်တပ်အင်အားကို မည်သည့် အကြောင်းနှင့်မျှ အသုံးမချအပ်ဟု ဆိုသည်။ ၎င်းကို ငြိမ်းချမ်းရေးဝါဒ (Pacifism) ဟု ခေါ်ကြသည်။ လူအများစုကတော့ အဆိုပါ အစွန်းနှစ်ဖက်ကြား အလယ်အလတ်လမ်းစဉ်ကိုသာ ယုံကြည်လက်ခံကြသည်။ ၎င်းယုံကြည်ချက်အရ စစ်တပ်အင်အားကို အချို့သော အခြေအနေမျိုး၌သာ အသုံးချအပ်သည်ဟု ဆိုသည်။

သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် စစ်တပ်များကို ရည်ရွယ်ချက်အမျိုးမျိုးဖြင့် အသုံးချခဲ့ကြသည်။ ပိုင်နက်နယ်မြေ ချဲ့ထွင်ရန်အတွက် သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်ပရန် ကာကွယ်ရေးအတွက်သော်လည်းကောင်း အသုံးချခဲ့ကြသလို ရန်သူကို ခြိမ်းခြောက်ရန်အတွက်လည်း မဟာဗျူဟာကျကျ အသုံးချခဲ့ကြသည်များလည်း ရှိသည်။ နောက်ဆုံး ပြည်တွင်းအရေးကိစ္စဖြစ်သော မိမိနိုင်ငံသား လူထုကို ထိန်းချုပ်ရေးအတွက်ပင် စစ်တပ်ကို အသုံးချကြသည်လည်းရှိသည်။ အထူးသဖြင့် ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်နေသော အခြေအနေမျိုးတွင် ပို၍ အသုံးများကြသည်။

မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် စစ်တပ်၏ ကဏ္ဍသည် အချိန်ကာလအလျောက် အပြောင်းအလဲများ ရှိခဲ့သည်။ ရှေးဟောင်းခေတ်တွင် ဘုရင်ဧကရာဇ်တို့သည် ၎င်းတို့ အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်ရန်နှင့် ပိုင်နက်နယ်မြေ ချဲ့ထွင်ရန်တို့အတွက် စစ်တပ်များကို တည်ဆောက်ခဲ့ကြသည်။ ကိုလိုနီခေတ်တွင် ဗြိတိသျှတို့သည် အင်ပါယာအတွင်းနှင့် အင်ပါယာပြင်ပတို့တွင် အသုံးပြုရန်အတွက် စစ်တပ်ကို တည်ဆောက်ခဲ့ကြသည်။ မြန်မာ့တပ်မတော်ကို ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကာလအတွင်းက တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ထိုကတည်းက အငြင်းပွားဖွယ်ရာများ ရှိခဲ့သည်။ သာဓကအားဖြင့် စစ်ပွဲကာလအတွင်းက ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် BIA နှင့် ကရင်ရွာသားများ၊ ဗမာရွာသားများကြား ဖြစ်ပွားခဲ့သော ပဋိပက္ခများဖြစ်သည်။ စစ်သားအတော်များများသည် လုပ်ကြံမှု၊ လူသတ်မှုမျိုးစုံဖြင့် စွပ်စွဲခံခဲ့ကြရသည်။ ၁၉၅၀ လွန်နှစ်များမှစ၍ မြန်မာ့တပ်မတော်သည် အစိုးရအဖွဲ့တွင် အဓိကကဏ္ဍအနေဖြင့် အရေးပါလာခဲ့သည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၈၈ ခုနှစ်တို့တွင် စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းမှုများ လုပ်ဆောင်ပြီး နိုင်ငံတော် အာဏာကို ချုပ်ကိုင်လာခဲ့သည်။ မြန်မာ့တပ်မတော်သည် မြန်မာပြည်သူလူထုအပေါ် လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများစွာ ကျူးလွန်ထားသည်ဟူ၍လည်း စွပ်စွဲခံရမှုများရှိသည်။ အထူးသဖြင့် ကလေးငယ်များ၊ အမျိုးသမီးများနှင့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအပေါ်တွင် ချိုးဖောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

တပ်မတော်၏ ကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာလူထု၏ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်မှုကို နားလည်နိုင်ဖို့ဆိုလျှင် မြန်မာနိုင်ငံကို အခြားနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာကြည့်ဖို့ လိုပေလိမ့်မည်။ ကိုစတာရစ်ကာ (Costa Rican) ကဲ့သို့သော နိုင်ငံအချို့တွင် စစ်တပ်လုံးဝ မရှိပေ။ ကိုစတာရစ်ကာ အစိုးရသည် စစ်တပ်တွင် သုံးစွဲမည့် အသုံးစရိတ်များကို နိုင်ငံသားအားလုံးအတွက် အခမဲ့ တက္ကသိုလ်ပညာရေးတွင် သုံးစွဲခဲ့သည်။ အစ္စရေးကဲ့သို့ အခြားသော နိုင်ငံများတွင်မူ နိုင်ငံသားအမျိုးသမီး၊ အမျိုးသားအားလုံးတို့သည် စစ်တပ်တွင် နှစ်အတန်ကြာ မဖြစ်မနေ အမှုထမ်းကြရသည်။ ကမ္ဘာတွင် စစ်အသုံးစရိတ် အမြင့်ဆုံးဖြစ်သော အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် စုစုပေါင်း ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုး (GDP) ၏ ၄.၇ ရာခိုင်နှုန်းကို စစ်တပ်အတွက် အသုံးပြုခဲ့သည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း ကမ္ဘာတွင် စစ်အသုံးစရိတ် အနိမ့်ဆုံးဖြစ်သော အိုက်စလန်နိုင်ငံကမူ စုစုပေါင်း ပြည်တွင်းထုတ်ကုန် (GDP) ၏ ၀.၁ ရာခိုင်နှုန်းကိုသာ စစ်တပ်အတွက် အသုံးပြုခဲ့သည်။ မြန်မာအစိုးရအနေဖြင့် စစ်တပ်အတွက် အသုံးစရိတ် မည်မျှ သုံးစွဲသလဲ ဆိုသည့် ကိစ္စကတော့ အတိအကျ ဖော်ထုတ်နိုင်ဖို့ မလွယ်ကူပေ။ (GDP) ၏ ၅ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းကြား ရှိသည်ဟူ၍တော့ မှန်းဆရပါသည်။

ယခု အပိုင်းကဏ္ဍတွင် မြန်မာအုပ်ချုပ်သူများက မြန်မာ့တပ်မတော်ကို အသုံးချခဲ့ပုံများအား ဆန်းစစ်လေ့လာ၍ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် တပ်မတော်၏ ရှိသင့်ရှိအပ်သော ကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်၍ သင်၏ ကိုယ်ပိုင်ထင်မြင်ယူဆချက်များကို ဆန်းစစ် ဖော်ထုတ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ပုံများကို www.sipri.org နှင့် www.janes.com မှ ရယူသည်။

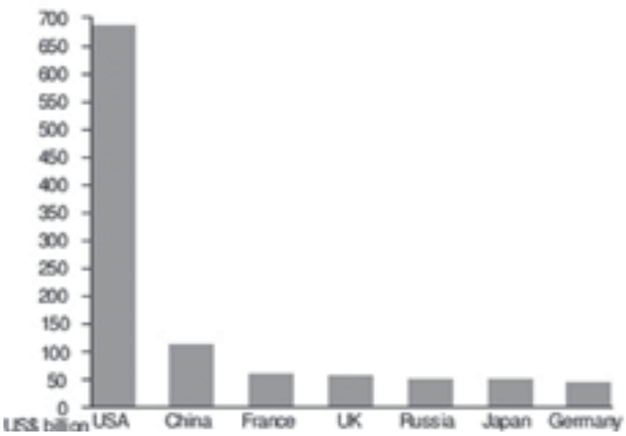

■ စစ်အသုံးစရိတ် အမြင့်ဆုံးရှိနေသော နိုင်ငံ (၇) နိုင်ငံ (အမေရိကန်ဒေါ်လာ)

၁။ လက်ဝဲဘက်တွင် ပေးထားသော ဝေါဟာရများကို လက်ယာဘက်တွင် ပေးထားသော အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များနှင့် သင့်တော်သလို တွဲစပ်ပြပါ။

(က) စစ်ဝါဒ	၁။ မည်သည့် အကြောင်းနှင့်မျှ စစ်ပွဲမရှိသင့်ဟူသော ယုံကြည်ချက်
(ခ) ငြိမ်းချမ်းရေးဝါဒ	၂။ ခိုင်မာတောင့်တင်းသော စစ်တပ်မျိုး ရှိထားရမည်ဟူသော ယုံကြည်ချက်
(ဂ) နယ်ချဲ့ဝါဒ	၃။ ရန်သူများ တိုက်ခိုက်လာခြင်းမှ ကာကွယ်တားဆီးခြင်း
(ဃ) ပြည်တွင်းရေးအတွက် စစ်တပ်ကို အသုံးချခြင်း	၄။ စစ်တပ်ကို လက်တွေ့အသုံးမပြုဘဲ စစ်အင်အားပြခြင်းဖြင့် ရန်သူများကို ခြိမ်းခြောက်ခြင်း
(င) ကာကွယ်ရေးအတွက် စစ်တပ်ကို အသုံးချခြင်း	၅။ အစိုးရကို ပုန်ကန်သော ပြည်တွင်းလူထုကို ထိန်းချုပ်ရန် ကြိုးစားခြင်း
(စ) မဟာဗျူဟာအရ စစ်တပ်ကို အသုံးချခြင်း	၆။ နယ်မြေသစ်များ ရရှိရန် ကြိုးပမ်းခြင်း

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ မြန်မာ့သမိုင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သင်သိထားသမျှကို အခြေခံပြီး ယခုမေးခွန်းများကို ဖြေကြည့်ပါ။ မြန်မာတို့သည် စစ်တပ်ကို မည်သည့် အခြေအနေမျိုးတွင် နယ်မြေချဲ့ထွင်ရန်အတွက် အသုံးပြုခဲ့ကြသနည်း။ မည်သည့် အခြေအနေမျိုးတွင် ကာကွယ်ရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် ပြည်တွင်းရေးအတွက်လည်းကောင်း အသုံးပြုခဲ့ကြသနည်း။ ထိုကဲ့သို့ အသုံးပြုရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းများကို သင့်အနေဖြင့် လက်ခံသဘောတူပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် တူပါသနည်း သို့မဟုတ် အဘယ်ကြောင့် မတူပါသနည်း။

၂။ နိုင်ငံများ ကွဲပြားသည့်အလျောက် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိသော စစ်တပ်၏ ကဏ္ဍများမှာလည်း အမျိုးမျိုးကွဲပြားနေကြသည်မှာ အဘယ်ကြောင့်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ အခြေအနေက ထိုနိုင်ငံရှိ တပ်မတော်ကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များအပေါ် လွှမ်းမိုးသက်ရောက်နိုင်မှု ရှိပါသလား။

၃။ သင့်တွင်မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့်ပတ်သက်၍မည်သည့်အတွေ့အကြုံများရှိသနည်း။မြန်မာ့တပ်မတော်အကြောင်း ယခင်က သင်လေ့လာဖူးပါသလား သို့မဟုတ် စစ်သားများစွာနှင့် တွေ့ဆုံဖူးခြင်း ရှိပါသလား။ သင်၏ အတွေ့အကြုံသည် မြန်မာ့တပ်မတော်အပေါ်ထားရှိသော သင်၏ သဘောထား ဆိုးခြင်း၊ ကောင်းခြင်းအပေါ် မည်ကဲ့သို့ သက်ရောက်မှု ရှိနေသည်ဟု ထင်ပါသနည်း။

၂။ ဈေးဟောင်းခေတ် – စစ်တပ်များသည် အဘယ်ကြောင့် အရေးပါခဲ့ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၅ (ရခိုင်ဘုရင်နှင့် မဟာမိတ်ဖွဲ့ခြင်း) အထ္ထုပ္ပတ္တိ – ဦးကုလား၊ နရပတိမင်း၊ ဘုရင်အလီခန်နှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၄၃၃–၁၇၈၄၊ ၁၃၆၄–၁၅၅၅

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ **မှတ်တမ်း ၅** ရှိ ဖော်ပြထားချက်သည် အောက်ပါ အဓိပ္ပာယ် အနှစ်ချုပ်များထဲမှ မည်သည့်အချက်နှင့် အကိုက်ညီဆုံး ဖြစ်မည်နည်း။

(က) ရာဇသင်္ကြံသည် ဘုရင်အလီခန်ဘက်မှ လုည့်စားနိုင်ခြေ ရှိသည်ဟု ထင်၍ ၎င်းကို ကာကွယ်ရန်အတွက် ဆင်၊ မြင်းဗိုလ်ပါများစွာကို ခေါ်ဆောင်သွားရန် နရပတိမင်းအား လျှောက်တင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

(ခ) ရာဇသင်္ကြံသည် ဘုရင်အလီခန်အား ဆင်၊ မြင်းတို့ကို လက်ဆောင်အဖြစ် ပေးလိုခြင်းဖြစ်သည်။

(ဂ) အင်းဝနေပြည်တော်သည်လည်း မြောက်ဦးကဲ့သို့ ကြီးကျယ်ခမ်းနားကြောင်းကို ဘုရင်အလီခန်အား ရာဇသင်္ကြံက ပြသလိုခြင်းဖြစ်သည်။

(ဃ) ရာဇသင်္ကြံတွင် တိုက်ဆင် ၁၅၀၀ ရှိထားသည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ဆင်တပ်နှင့် စစ်သည်အင်အား အရေအတွက်တို့ကို ဖော်ပြသော ကိန်းဂဏန်းများသည် အမှန်ဖြစ်မည်ဟု သင်ယုံကြည်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ယုံကြည်ရသနည်း သို့မဟုတ် မယုံကြည်ရသနည်း။ ဦးကုလားနှင့် အခြားသော သမိုင်းဆရာတို့သည် အဆိုပါ ကိန်းဂဏန်းများကို အဘယ်ကြောင့် ပိုပိုသာသာ ချဲ့ကားရေးသားခဲ့ကြသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၂။ နရပတိမင်းနှင့် အခြားသော ဘုရင်များသည် ထိုမျှလောက် ကြီးမားသော စစ်တပ်မျိုးကို မည်သို့ ရရှိခဲ့သည်ဟု သင့်အနေနှင့် ထင်မြင်ပါသနည်း။ သင့်အနေနှင့် အဆိုပါ စစ်သည်တို့သည် လိုလိုလားလား စစ်တိုက်လိုစိတ် ရှိခြင်းလား၊ သို့မဟုတ် အတင်းအကြပ်ခိုင်းစေမှု ခံရခြင်းလား၊ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ ဖြစ်ရသည် ဆိုသည်တို့ကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်ပြပါ။

၃။ စစ်တိုက်ရာတွင်သာမက၊ မဟာမိတ်ပြုရာတွင်လည်း အသုံးဝင်သော စစ်တပ်၏ ကဏ္ဍကို **မှတ်တမ်း ၅** က မည်သို့ ဖော်ပြသွားခဲ့သနည်း။

တိုက်ဆင်များ

ဒေသတစ်လွှားတွင် ဆင်များကို အရေးပါသော စစ်ယာဉ်များအဖြစ် အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ စစ်ဆင်ရေးအတွင်းတွင် ဆင်များကို မြန်မာရော၊ ထိုင်းပါ နှစ်ဖက်စလုံး အသုံးချခဲ့ကြသည်။

ဆင်တစ်ကောင်၏ အရွယ်အစားနှင့် တိုက်ခိုက်မှု စွမ်းရည်က စစ်မြေပြင်တွင် ကြောက်မက်ဖွယ် စစ်ရေးအခင်းအကျင်းကို ရရှိစေသည်။ ရန်သူဘက်မှ စစ်သည်တို့သည် ထိုကဲ့သို့သော တိုက်ဆင်မျိုးကို မြင်နေရလျှင် တိုက်ခိုက်လိုစိတ်များ လွင့်ပြယ်သွားတတ်ကြသည်။

ဆင်ဦးစီးခေါ် ဆင်ထိန်းသည် အဆိုပါ စစ်သည်များနှင့်အတူ လိုက်ပါရလေ့ရှိသည်။

အဆိုပါ ကာလက နှစ်ဖက်စစ်ခေါင်းဆောင်များကိုယ်တိုင် ခေါင်းဆောင်ချင်း တိုက်ခိုက်ကြခြင်းမှာ စစ်ရေးထုံးစံတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုင်းတို့၏ အယုဒ္ဓယနေပြည်တော်သို့ မြန်မာတို့ သွားရောက်သိမ်းပိုက်ခဲ့စဉ်အခါကလည်း ထိုသို့ပင် တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။

ပခက်ခေါ် စီးတော်ပလ္လင်ငယ်ကို တိုက်ဆင်၏ ကျောကုန်းထက်တွင် ဆင်ယင်ထားပြီး ပလ္လင်ထက်တွင် စီးနင်းလိုက်ပါလာသူကို အဝေးမှ မြင်နိုင်အောင် ထင်ရှားပေါ်လွင်စေသည်။

အထူးလေ့ကျင့်ပေးထားသော ခြေလျင်စစ်သည်တော်များက တိုက်ဆင်၏ ခြေရင်းဘေးပတ်ပတ်လည်တွင် နေရာယူလျက် အကာအကွယ်ခံ စစ်အနေအထား ပြုလုပ်ထားရသည်။

၃။ ကိုလိုနီခေတ် – ဗြိတိသျှတို့သည် စစ်တပ်ကို မည်ကဲ့သို့ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၂၅ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – မေဂျာအန်းနရစ် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၂၀ လွန်နှစ်များ

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ အန်းနရစ်က ကချင်စစ်သားများကို ဗြိတိသျှစစ်တပ်အတွင်းသို့ ထည့်သွင်းလိုသည့် အဓိက အကြောင်းအရင်းမှာ အောက်ပါအချက်ကြောင့် ဖြစ်သည်။

(က) ကချင်လူမျိုးတို့သည် ဗြိတိသျှအင်ပါယာအတွက် စစ်သားအဖြစ် အလွန်အသုံးဝင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

(ခ) ဗြိတိသျှတို့သည် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများကို ဗမာတို့နှင့် ခွဲခြားထားလိုသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

(ဂ) ကချင်တို့သည် မိမိတို့ သဘောဆန္ဒအလျောက် ဝင်ရောက်စစ်မှုထမ်းခဲ့ကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

(ဃ) စစ်တပ်အတွင်းမှ ရရှိလာမည့် ပညာရေးက ကချင်တို့အတွက် အကျိုးရှိစေချင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

■ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း မြန်မာပြည်မှ ဗြိတိသျှစစ်သားများ

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ၁၉၂၀ လွန်နှစ်များက ဗမာလူမျိုးတို့သာ ကိုယ်ပိုင်အမျိုးသားတပ်မတော်တစ်ခု ဖွဲ့စည်းခွင့်အာဏာ ရှိခဲ့မည်ဆိုလျှင် အန်းနရစ်ဖော်ပြသော ဗြိတိသျှအင်ပါယာ တပ်မတော်နှင့် မည်ကဲ့သို့ တူညီလိမ့်မည် သို့မဟုတ် ကွာခြားလိမ့်မည်ဟု သင့်အနေဖြင့် ထင်မြင်ပါသနည်း။

၄။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် – ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် BIA နှင့် ကရင်လူမျိုးတို့ကြား အဘယ်ကြောင့် ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ခဲ့ရသနည်း

အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဒေါက်တာ ဘမော်၊ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် (ဘီအိုင်အေ) အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၃၉–၁၉၄၅၊ ၁၉၄၂–၁၉၄၅

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကာလအတွင်း ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် (ဘီအိုင်အေ) နှင့် ကရင်လူမျိုးတို့ကြား ဖြစ်ပွားခဲ့သော မြောင်းမြပဋိပက္ခနှင့် ပတ်သက်၍ သင်သိထားသမျှ ဗဟုသုတကို အခြေခံပြီး အောက်ပါ ဖော်ပြချက်များအား **မှား၊ မှန်** ဆုံးဖြတ်ပေးပါ။ သေချာစွာ မသိပါက **"မသိ"** ဟု ရေးပေးပါ။

(က) ကရင်တို့သည် ဂျပန်နှင့် ဘီအိုင်အေတပ်များကို တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် ဗြိတိသျှတို့ ထားရစ်ခဲ့သော လက်နက်များကို ဝှက်ထားကြသည်။

(ခ) ဘီအိုင်အေတပ်သားများက ကရင်လူမျိုးများကို တိုက်ခိုက်ကြသော်လည်း ကရင်တို့ကမူ ဗမာအရပ်သားများကို ပြန်လည် တိုက်ခိုက်ခြင်းမျိုးများ မလုပ်ခဲ့ကြပေ။

(ဂ) ဖြစ်ပွားခဲ့သော ပဋိပက္ခအများစုကို ဘီအိုင်အေတပ်သားများဘက်မှ စခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

(ဃ) ဘီအိုင်အေတပ်သားများသည် ဂျပန်တို့ထံမှ သင်ယူရရှိသော ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်သည့် နည်းစနစ်များကို ကရင်လူမျိုးများအပေါ်တွင် အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။

(င) ဖြစ်ပွားခဲ့သော အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဗမာနှင့် ကရင် နှစ်ဖက်စလုံးကို အပြစ်တင်ရမည် ဖြစ်သည်။

၂။ **မှတ်တမ်း ၆၄** ကို ဖတ်ရှုပါ။ ဒေါက်တာဘမော်၏ အဆိုအရ အထက်ပါ ဖော်ပြချက်များအား မှား၊ မှန် ဆုံးဖြတ်ပေးပါ။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ အဆိုပါ မှတ်တမ်းကို ဖတ်ရှုခြင်းအားဖြင့် အထက်ပါ ဖော်ပြချက်များ မှားခြင်း၊ မှန်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော သင်၏ ယူဆထားမှုများ ပြောင်းလဲသွားပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ပြောင်းလဲသွားရပါသနည်း သို့မဟုတ် မပြောင်းလဲဘဲ ရှိနေသနည်း။

၂။ ဒေါက်တာဘမော်သည် အဆိုပါ မှတ်တမ်းကို မြောင်းမြပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားပြီးနောက် ၂၅ နှစ်ကြာမှ ရေးသားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ လူတို့၏ လုပ်ဆောင်ခဲ့မှုများ၊ ပြောဆိုခဲ့မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်း၏ မှတ်သားထားနိုင်မှုအပေါ် သင်အပြည့်အဝ ယုံကြည်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ယုံကြည်ရသနည်း သို့မဟုတ် အဘယ်ကြောင့် မယုံကြည်ရသနည်း။

၃။ ဒေါက်တာဘမော်တွင် မည်ကဲ့သို့သော ဆန္ဒစွဲများ ရှိမည်ဟု သင်မျှော်လင့်ရသနည်း။ သူ၏ ရေးသားချက်များထဲတွင် အဆိုပါ ဆန္ဒစွဲများကို သင်ရှာတွေ့ပါသလား။

၅။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား လုပ်ကြံခြင်း – တပ်မတော်သည် မည်သည့် ကဏ္ဍက ပါဝင်ခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၄၇ အထ္ထုပ္ပတ္တိ – (ဆာဂေးလ်ဘတ်) လိတ်သ်ဝိတ်၊ ဖောင်လာ၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ ဦးစော၊ ဦးနု၊ (ဗိုလ်ချုပ်) နေဝင်း၊ (ဒီးဒုတ်ဦး) ဘချို၊ (မန်း) ဘခိုင်၊ (ဦး) ရာဇတ်၊ (စပ်) စံထွန်း၊ အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၄၇ နိုင်ငံတော် လုပ်ကြံမှု

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ **မှတ်တမ်း ၄၇** အရ အောက်ပါ ဖော်ပြချက်များအား **မှား၊ မှန်** သို့မဟုတ် **မှတ်တမ်းတွင် ဖော်ပြထားခြင်း မရှိ**ဟူ၍ ရွေးချယ်သတ်မှတ်ပေးပါ။

(က) လုပ်ကြံရေးအစီအစဉ်ကို ဦးစောက စီစဉ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

(ခ) မျက်မြင်သက်သေတစ်ဦးက သေနတ်သမားများမှာ အမှတ် ၄ ဘားမားရိုင်ဖယ်တပ်ရင်းက တပ်သားများ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုခဲ့သည်။

(ဂ) သခင်နုသည် အစည်းအဝေးတွင် ရှိနေသော်လည်း ထိခိုက်ဒဏ်ရာ တစ်စုံတစ်ရာမျှ မရှိခဲ့ပေ။

(ဃ) လုပ်ကြံမည့် အစီအစဉ်ကို အတိုက်အခံပါတီများက သိထားသည်ဟူသော သံသယများလည်း ရှိနေသည်။

(င) စဝ်စံထွန်းမှာ ပြန်လည် ကောင်းမွန်လာနိုင်ဖွယ် ရှိသည်ဟု မျှော်လင့်ရသည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ သမိုင်းဆရာအချို့က အဆိုပါ ကြေးနန်းစာအား သက်သေအထောက်အထားပြု၍ ဗြိတိသျှအစိုးရ၊ ဦးနုနှင့် သို့မဟုတ် ဦးနေဝင်းတို့သည် လုပ်ကြံရေးစီစဉ်မှုတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုကြခြင်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါ သမိုင်းဆရာတို့၏ ပြောဆိုချက်သည် မည်မျှ ယုံကြည်လက်ခံနိုင်ဖွယ် ရှိသည်ဟု သင့်အနေဖြင့် ယူဆပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ အဆိုပါ အစုအဖွဲ့များ သို့မဟုတ် တစ်ဦးချင်း လူပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အခြား ဖဆပလ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များအား သေစေလိုသည်မှာ မည်သည့် ရည်ရွယ်ချက်များကြောင့် ဖြစ်မည်နည်း။

■ ဂျပန်ရောက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ပထမဆုံး မြန်မာ့တပ်မတော် ကိုယ်စားလှယ်များအဖွဲ့ (ယာ) ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် ဘီအိုင်အေ တပ်ဖွဲ့များ (ဝဲ)

၆။ မြန်မာ့တပ်မတော်၏ သစ္စာဓိဋ္ဌာန် – တပ်မတော်သားတို့ လုပ်ဆောင်အပ်သော အရာများမှာ အဘယ်နည်း

မှတ်တမ်း ၄၈

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ တပ်မတော်သားတစ်ဦး၏ သတ်မှတ်တာဝန် ၄ ရပ်အား တစ်ခုချင်း လိုက်နာပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ဥပမာတစ်ခု ပေးပါ။

■ ပြင်ဦးလွင် စစ်တက္ကသိုလ်ရှိ ဗိုလ်လောင်းသင်တန်း။ စစ်တက္ကသိုလ်သည် မြန်မာ့တပ်မတော်အတွက် စစ်သည်အသစ်များ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရာ အဓိက သင်တန်းကျောင်း ဖြစ်သည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ နိုင်ငံတော်အပေါ် သစ္စာစောင့်သိမှုကြောင့် လုပ်ဆောင်ရသည်က တစ်ခု၊ နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာစောင့်သိမှုကြောင့် လုပ်ဆောင်ရသည်ကတစ်ခု၊ သင့်အတွက် ဤသို့ မတူသောအရာ ၂ ခုကို လုပ်ဆောင်ရမည့် အခြေအနေမျိုး ရှိဖူးပါသလား။

၂။ မြန်မာ့တပ်မတော်၏ သစ္စာဓိဋ္ဌာန် ၄ ချက်ပါ နံပါတ် ၃ အချက်သည် တစ်ကမ္ဘာလုံးမှ တပ်မတော်သားများ ဆိုရသော သစ္စာဓိဋ္ဌာန်ထဲတွင် အကျုံးဝင်ပါသည်။ တပ်မတော်သားများအနေဖြင့် မှားနေသည်ဟု ယုံကြည်ရသော အမိန့်များ (ဥပမာ – အပြစ်မဲ့ အရပ်သားများကို သတ်ခိုင်းခြင်းမျိုး) ကို မလိုက်နာသင့်ဟု အချို့လူများက ဆိုကြသည်။ သင့်အနေဖြင့် မည်သို့ ယူဆပါသနည်း။

၇။ အိမ်စောင့်အစိုးရ – အိမ်စောင့်အစိုးရက အဘယ်ကြောင့် တာဝန်ယူခဲ့ရသနည်း

မှတ်တမ်း ၅၈ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း၊ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ (ဗကပ)၊ အလံဖြူအုပ်စု၊ ပြည်သူ့ရဲဘော်ပါတီ၊ ကရင်အမျိုးသားကာကွယ်ရေးအဖွဲ့ (ကေအင်န်ဒီအို)၊ မွန်အမျိုးသားကာကွယ်ရေးအဖွဲ့ (အမ်အင်န်ဒီအို) အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၅၈၊ ၁၉၅၈–၁၉၆၀

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ (က–ဂ) တွင် ဖော်ပြထားသော အချက်များကို ၁–၃ တွင် ပြထားသော အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်ချက်များနှင့် သင့်တော်သလို တွဲစပ်ပြပါ။

(က) သောင်းကျန်းသူတွေကို အမြစ်ပြတ် သုတ်သင်ချေမှုန်းရမယ်၊ မဟုတ်ရင် အခွင့်အရေးရတာနဲ့ ထပ်ပေါ်လာလိမ့်မယ်။

(ခ) အလံဖြူ ကွန်မြူနစ်တွေဟာ ခေါင်းဆောင်အနည်းငယ်နဲ့ တကွဲတပြား ဖြစ်နေတဲ့ အဖွဲ့ဝင်တချို့သာ ကျန်တော့တယ်။

(ဂ) ခုကစပြီး တပ်မတော်ဟာ ပြည်သူ့တပ်မတော်ဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့ ထိုက်တန်အောင် ပြည်သူ့အလိုဆန္ဒနဲ့အညီ လုပ်ဆောင်ရမယ်။

၁။ လူထုက တပ်မတော်အား သူပုန်များကို တိုက်ခိုက်ချေမှုန်းစေချင်သည်။

၂။ အိမ်စောင့်အစိုးရသည် သူပုန်များကို ၂ နှစ်လုံးလုံး ရှုပ်ရှုပ်ချချ တိုက်ခိုက် ချေမှုန်းနိုင်ခဲ့သည်။

၃။ နောင်တွင်လည်း တပ်မတော်သည် သူပုန်များကို ဆက်လက် တိုက်ခိုက်ရဦးမည် ဖြစ်သည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ၁၉၆၀ ခုနှစ် ကာလက မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်သည် ယခု မှတ်တမ်းကို ဖတ်ရှုပြီး အငြင်းအခုံ ဖြစ်နေကြသည်ဟု စိတ်ကူးထဲ မြင်ယောင်ကြည့်ပါစို့။ တစ်ယောက်က တပ်မတော်သည် အစိုးရကို ဆက်လက် ထိန်းချုပ်ထားသင့်သည်ဟု ယုံကြည်ပြီး အခြားတစ်ယောက်ကမူ မထိန်းချုပ်သင့်ဟု ယုံကြည်ထားသည်။ ၎င်းတို့ချင်း မည်သည်တို့ကို ဆွေးနွေး ငြင်းခုံကြမည်နည်း။ ၎င်းတို့ နှစ်ဦးကြား ပြောဆိုနိုင်မည့် အချက်များကို ချရေးပါ။

၈။ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU) - KNU သည် အဘယ်ကြောင့် လက်နက်ကိုင် လမ်းစဉ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့ရသနည်း

မှတ်တမ်း ၅၃ "ကရင်လူမျိုးများအတွက် အမျိုးသားပြည်နယ် ရရှိနိုင်စေမည့် နည်းလမ်းသုံးသွယ်" ဟူသော ဒုတိယအပိုင်းကို ဖတ်ရန် အတ္ထုပ္ပတ္တိ – စောဘဦးကြီး၊ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (ကေအင်န်ယူ) အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၄၆

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ စောဘဦးကြီး၏ အဆိုအရ ကရင်တို့သည် အဘယ်ကြောင့် စစ်တပ်တစ်ခု လိုအပ်ခဲ့ရသနည်း။

(က) ကရင်လူမျိုးတို့အတွက် အမျိုးသားပြည်နယ်တစ်ခု ရရှိရန်။

(ခ) မြန်မာပြည် လွတ်လပ်ရေး ရရှိရန်။

(ဂ) ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ကာလအတွင်းက ဘီအိုင်အေတို့ ကျူးလွန်ခဲ့သော ဖိနှိပ်ရက်စက်မှုများကို တုံ့ပြန်ကလဲ့စားချေရန်။

(ဃ) လူထု၏ ချစ်ခင်မှုနှင့် ယုံကြည်မှုကို ရရှိရန်။

၂။ စောဘဦးကြီး၏ အဆိုအရ စစ်တပ်တစ်ခု ဖွဲ့စည်းထူထောင်ခြင်း၏ အဓိက အန္တရာယ်မှာ အဘယ်နည်း။

(က) လူထုသည် စစ်တပ်ကို ချစ်သင့်သလောက် ချစ်တော့မည် မဟုတ်ပေ။

(ခ) အဆိုပါ စစ်တပ်သည် စည်းကမ်းယိုယွင်းပြီး အမှားများ ကျူးလွန်လာနိုင်သည်။

(ဂ) အဆိုပါ စစ်တပ်သည် တိုက်ပွဲများတွင် ရှုံးနိမ့်ပြီး လူထုကို စိတ်ပျက်စေနိုင်သည်။

(ဃ) စစ်သည် ကရင်လူမျိုးတို့အတွက် ဒုက္ခဆင်းရဲများစွာ ဖြစ်လာစေနိုင်သည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ အခြားသော တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများနှင့် နိုင်ငံရေးအင်အားစုများသည် ၎င်းတို့၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကို စစ်တပ်ဖွဲ့စည်းထူထောင်၍ ဖော်ဆောင်မှသာ ရနိုင်လိမ့်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ ပြည်တွင်း၌ တော်လှန်တိုက်ခိုက်သော လက်နက်ကိုင်တပ်များ ပေါ်များလာလျှင် အစိုးရတပ်မတော်၏ ကဏ္ဍမှာ မည်ကဲ့သို့ ပြောင်းလဲသွားမည်နည်း။

၂။ ပြည်တွင်းအင်အားစုတစ်စုသည် ပြည်နယ်ရရှိရေးကဲ့သို့သော နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက်တစ်ခုကို ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် လက်နက်ကိုင် စစ်တပ် ဖွဲ့စည်းခြင်းမှာ ကောင်းသော အယူအဆဟု သင့်အနေဖြင့် ယုံကြည်ပါသလား။ ယုံကြည်သည်ဆိုလျှင် မည်သည့် အခြေအနေမျိုးတွင် ထိုသို့ ဖြစ်သင့်သနည်း။ မယုံကြည်ဟုဆိုလျှင် အဘယ်ကြောင့် မယုံကြည်သည်ကို ရှင်းပြပါ။

■ KNLA မှ တပ်သားတစ်ဦး

၉။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် အာဏာသိမ်းမှု – ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းသည် အဘယ်ကြောင့် စစ်တပ်ကို အသုံးပြုရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၆၁ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း၊ အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၆၂

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း၏ အဆိုအရ တပ်မတော်၏ အဓိကတာဝန်မှာ အဘယ်နည်း။

(က) ပြည်ထောင်စု ပြိုကွဲအောင် ကြိုးပမ်းသူများကို တိုက်ခိုက်ချေမှုန်းရန်။

(ခ) ပြည်သူလူထုကို ပြည်ပကျူးကျော်မှု အန္တရာယ်မှ ကာကွယ်ပေးရန်။

(ဂ) ရန်သူများကို ခြိမ်းခြောက်ရန်။

(ဃ) လူထုက အကူအညီတောင်းခံလာသည်အထိ စောင့်ဆိုင်းရန်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ တပ်မတော်သည် အာဏာသိမ်းရန်မှတစ်ပါး အခြားရွေးချယ်စရာ မရှိခဲ့ဟူသော အချက်ကို သင်သဘောတူပါသလား။ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းသည် အာဏာမသိမ်းဘဲ အခြား မည်သို့ လုပ်ဆောင်နိုင်သည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၂။ "ဓားကို ဓားချင်း၊ လှံကို လှံချင်း" ရင်ဆိုင်မည်ဟု ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းက ဆိုခဲ့သည်။ အဆိုပါ သဘောထားသည် နိုင်ငံ့ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးက သူ့ပြည်သူအပေါ် ထားရှိသင့်သော သဘောထားဟု သင့်အနေဖြင့် ယုံကြည်ပါသလား။

အချက်အလက်

ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း (ခ) သခင်ရှုမောင် (၁၉၁၁ခုနှစ်–၂၀၀၂ခုနှစ်)မြန်မာ့နိုင်ငံရေးနှင့် စစ်ရေးခေါင်းဆောင်၊ ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင်၊ အိမ်စောင့်အစိုးရဝန်ကြီးချုပ်၊ ၁၉၆၂ ခုနှစ် အာဏာသိမ်းမှုကို ဦးဆောင်ခဲ့ပြီး မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ (မဆလပါတီ) ကို တည်ထောင်ခဲ့သူ၊ ၁၉၈၈ ခုနှစ် အရေးအခင်း ဖြစ်ပွားချိန်အထိ နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲ တာဝန်ယူထားသူ၊ ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် နေအိမ်အကျယ်ချုပ် ချခံခဲ့ရသူ။

၁၀။ ၁၉၈၈ အရေးအခင်း – မြန်မာတပ်မတော်သည် ဆန္ဒပြသူများအား မည်ကဲ့သို့ ထိန်းချုပ်ခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၇၀ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ (မဆလပါတီ) အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၈၈

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းမိန့်ခွန်းနှင့် ပတ်သက်သော အောက်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အချက်အလက် သို့မဟုတ် သီအိုရီ သို့မဟုတ် ယုံကြည်မှုဟူ၍ အမျိုးအစား ခွဲပြပါ။

(က) ပြည်နှင့် တောင်ကြီးက လူတွေက ရန်ကုန်က လူတွေကို လိုက်တုပြီး လုပ်နေခြင်းဖြစ်သည်။

(ခ) ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းသည် မြန်မာ့တပ်မတော်အား ပြည်သို့ စေလွှတ်၍ ဆူပူအုံကြွမှုများကို နှိမ်နင်းစေခဲ့သည်။

(ဂ) လက်ဖက်ရည်ဆိုင်က ရန်ပွဲကို အစိုးရက ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းမှာ မှန်ကန်သော လုပ်ရပ် ဖြစ်သည်။

(ဃ) နောင်အခါ လူစုလူဝေးနှင့် ဆူဆူပူပူလုပ်လာလျှင် စစ်တပ်က လူထုကို တည့်တည့်ပစ်ရလိမ့်မည်။

၂။ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းမိန့်ခွန်းပါ အောက်ပါ အသုံးအနှုန်းများကို ကြားနေစောင့်ကြည့်လေ့လာသူတစ်ဦး၏ အမြင်ရှုထောင့်မှလည်းကောင်း၊ ဒီမိုကရေစီလိုလားသော စောင့်ကြည့်လေ့လာသူတစ်ဦး၏ အမြင်ရှုထောင့်မှလည်းကောင်း ပြန်လည်ရေးသားပါ။ ပထမဆုံးစာကြောင်းကို ဥပမာအဖြစ် ရေးပြပေးထားပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း	ကြားနေလေ့လာစောင့်ကြည့်သူ	ဒီမိုကရေစီလိုလားသော လေ့လာစောင့်ကြည့်သူ
စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ ပြုမူခြင်း။	အစိုးရကို ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြခြင်း	ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော အာဏာရှင်လက်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရန် တိုက်ပွဲဝင်ခြင်း
စစ်တပ်က တားဆီးခြင်း။		
လူစုလူဝေးဖြင့် ဆူဆူပူပူလုပ်ခြင်း။		
စစ်တပ်က ဆက်လက် ထိန်းချုပ်ထားခြင်း။		
ပြည်မြို့ကိစ္စက ပိုပြီး အတင့်ရဲလာခြင်း။		
အစိုးရက ကြားဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။		

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ အထက်ဖော်ပြပါ မေးခွန်းနံပါတ် ၂ တွင် မြင်ခဲ့ရသည့်အတိုင်း ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းနှင့် ဆန္ဒပြသူများ ပြောဆိုသော စကားလုံးအသုံးအနှုန်းများမှာ အလွန်ကွာခြားသည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော အချက်အလက်များနှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့ကြား တူညီနိုင်မည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထင်ရသနည်း သို့မဟုတ် အဘယ်ကြောင့် မထင်ရသနည်း။

၂။ ဆန္ဒပြဆူပူနှောင့်ယှက်မှုများ ဖြစ်ပွားလာသည့်အခါ စစ်တပ်သည် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် လုံခြုံရေးကို ထိန်းသိမ်းရန် ဆောင်ရွက်ရမည်ဟူသော ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း၏ စကားကို သင်လက်ခံပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် လက်ခံသနည်း သို့မဟုတ် အဘယ်ကြောင့် လက်မခံသနည်း။

၁၁။ ၁၉၈၈ ခုနှစ် အရေးအခင်း – ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က မြန်မာတပ်မတော်ကို မည်ကဲ့သို့ ရှုမြင်သနည်း

မှတ်တမ်း ၇၁ တပ်မတော်နှင့် ပတ်သက်၍... အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ အောက်ပါ ဖော်ပြချက်များကို ဖတ်ရှုပါ။ အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များထဲမှ မည်သည့်အချက်သည် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ တိုက်ရိုက်ဖော်ပြချက်ဖြစ်ပြီး မည်သည့်အချက်သည် သွယ်ဝိုက်ဖော်ပြချက် ဖြစ်သနည်း။ မည်သည့်အချက်များက မှတ်တမ်းတွင် မပါဝင်သနည်း။

(က) ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် တပ်မတော်အပေါ် သံယောဇဉ်ရှိသည်။

(ခ) တပ်မတော်အပေါ် လူထုက မုန်းတီးလာခဲ့သည်။

(ဂ) သူမ၏ ဖခင်သည် တပ်မတော်၏ လက်ရှိအခြေအနေအပေါ် ကျေနပ်မှု ရှိပေလိမ့်မည်။

(ဃ) လက်ရှိအချိန်တွင် ပြည်သူနှင့် တပ်မတော် တစ်သားတည်းစည်းလုံးညီညွတ်မှု ရှိနေသည်။

(င) ပြည်သူလူထုသည် အတိတ်ကာလက တပ်မတော်ကျူးလွန်ခဲ့သော အမှားများကို မေ့ပစ်သင့်ပါသည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် အချို့သောအချက်များကို တိုက်ရိုက်မပြောဆိုဘဲ အဘယ်ကြောင့် သွယ်ဝိုက်၍ ပြောဆိုသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ တိုက်ရိုက်မပြောဆိုဘဲ သွယ်ဝိုက်ပြောဆိုရန် သူမ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို သင်သဘောတူလက်ခံပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် လက်ခံသနည်း သို့မဟုတ် လက်မခံသနည်း။

၂။ ဆန္ဒပြသူများကို စာနာမှုထားရန် တပ်မတော်အား ဒေါ်စုက မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ကာလက စစ်သားအများစုသည် ထိုကဲ့သို့ လုပ်နိုင်ခဲ့သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထင်သနည်း သို့မဟုတ် မထင်ရသနည်း။

■ ၁၉၈၈ သည် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် (ယာ) မြန်မာပြည်နိုင်ငံရေးလောကထဲသို့ ပထမဆုံး စတင်ဝင်ရောက်လာခဲ့သော ခုနှစ်ကို ကိုယ်စားပြုနေသည်။

၁၂။ နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ – ၁၉၈၈ ခုနှစ် အာဏာသိမ်းမှု အတွက် တပ်မတော်က မည်သို့ အကြောင်းပြခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၇၂ အတ္တုပ္ပတ္တိ – ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစောမောင်၊ နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ (နဝတ) အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၄၄–၁၉၄၅၊ ၁၉၈၈

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစောမောင်၏ အဆိုအရ တပ်မတော်၏ အဓိကတာဝန် ၃ ရပ်မှာ အဘယ်နည်း။

၂။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစောမောင်သည် အဆိုပါ မိန့်ခွန်းတွင် မည်သည့် ကတိများကို ပေးခဲ့သနည်း။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ အစိုးရသည် တော်လှန်ရေးနေ့ကို တပ်မတော်နေ့ဟု အဘယ်ကြောင့် ပြောင်းလဲ သတ်မှတ်ခဲ့သည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ ဤဆုံးဖြတ်ချက်ကို သင်သဘောတူပါသလား၊ သဘောမတူပါသလား။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း။

၂။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစောမောင်၏ မည်သည့် ကတိများသည် လက်တွေ့အမှန်တကယ် ဖြစ်လာပြီး မည်သည့် ကတိများသည် လက်တွေ့အမှန်တကယ် ဖြစ်မလာသလဲ ဆိုသည်ကို သင်သိထားသော ဗဟုသုတအား အခြေခံ၍ ဖြေဆိုပါ။ သူသည် အဆိုပါ ကတိများကို အမှန်တကယ် ယုံယုံကြည်ကြည်နှင့် ပေးခဲ့သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ ထင်သနည်း သို့မဟုတ် မထင်သနည်း။

အချက်အလက်

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစောမောင် (၁၉၂၈–၁၉၉၇)
မြန်မာ့စစ်ခေါင်းဆောင်၊ မဆလခေတ် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၊ နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ (နဝတ) ကို တည်ထောင်သူ၊ ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၂ ခုနှစ် အထိ နဝတဥက္ကဋ္ဌ လုပ်ခဲ့သူ။

၁၃။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ – တပ်မတော်၏ ကဏ္ဍက မည်သို့ ရှိသနည်း

မှတ်တမ်း ၉၀၊ အခန်း ၁၊ အခန်း ၄၊ အခန်း ၈ နှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၂၀၀၈

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်တို့အတွက် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က အမည်စာရင်း တင်သွင်းနိုင်သော တပ်မတော်သား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် အရေအတွက်မှာ မည်မျှရှိသနည်း။

(က) သုံးပုံတစ်ပုံ (ခ) တစ်ဝက် (ဂ) အားလုံး (ဃ) လေးပုံတစ်ပုံ

၂။ အောက်တွင် ပေးထားသော အချက်များထဲမှ တပ်မတော်တွင်ရှိသော အာဏာများကို ရွေးချယ် ဖော်ထုတ်ပြပါ။

(က) တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်သည် လွှတ်တော်မှ ချမှတ်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များအားလုံးကို ပယ်ချခွင့် အာဏာရှိသည်။

(ခ) တပ်မတော်သားများသည် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ နိုင်ငံသားတို့၏ အခွင့်အရေးများကို ကန့်သတ် ပိတ်ပင်နိုင်သည်။

(ဂ) တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်သည် အရေးပေါ်အခြေအနေတစ်ရပ်တွင် ပြည်ထောင်စုပြိုကွဲခြင်းမှ ကာကွယ်တားဆီးရန် အစိုးရအာဏာကို လွှဲပြောင်းရယူ ကျင့်သုံးခွင့်ရှိသည်။

(ဃ) ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်သည် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အားလုံးကို ခန့်အပ်ခွင့် အာဏာရှိသည်။

ခေါင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ တပ်မတော်က ရရှိထားသော အာဏာမှာ အလွန်အကျွံ များနေသည် သို့မဟုတ် အလွန်အကျွံ နည်းနေသည် သို့မဟုတ် အသင့်အတင့် ရှိသည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ ထင်မြင်ရသနည်း။

၂။ တပ်မတော်က နိုင်ငံတော်၏ အမျိုးသားနိုင်ငံရေးဦးဆောင်မှု ကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ခွင့် အာမခံချက် အပြည့်အဝ ရရှိထားသော အစိုးရမျိုး၌ စစ်မှန်၍ စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ဒီမိုကရေစီ ရှိနိုင်မည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ရှိသည် သို့မဟုတ် မရှိဟု ထင်ပါသနည်း။

၁၄။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး – ၂၀၁၃ ခုနှစ် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ကြေညာချက်အပေါ် ကချင်အမျိုးသားများအဖွဲ့ချုပ် KNO က မည်ကဲ့သို့ တုံ့ပြန်ခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၁၀၃ အထွေထွေ – ကချင်လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် (ကေအိုင်အေ) အချိန်ပြမျဉ်း – ၂၀၁၁

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ KNO က မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ကြေညာချက်ကို အောက်ပါအတိုင်း သဘောထား ထုတ်ဖော်ခဲ့သည်။

(က) ကောင်းမွန်ပြည့်စုံသည်။
(ခ) အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။
(ဂ) အတုအယောင်သာဖြစ်သည်။
(ဃ) အားရစရာကောင်းသည်။

၂။ KNO က အစိုးရအား အောက်ပါအချက်တို့ကို တောင်းဆိုခဲ့သည်။

(က) အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ကြေညာချက်ကိုစွ စုံစမ်း စစ်ဆေးပေးရန်။
(ခ) ကချင်ပြည်နယ်သို့ စစ်သားများ စေလွှတ်ခြင်းကို ရပ်တန့်ပေးရန်။
(ဂ) နိုင်ငံတကာဖိအားများ လျော့ပါးအောင် ပြုလုပ်ရန်။
(ဃ) စစ်လက်နက်ပစ္စည်းများ ထပ်မံ ပို့ဆောင်ပေးရန်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ မြန်မာအစိုးရက အဆိုပါ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ကြေညာချက်ထုတ်ပြန်ပြီးနောက် သုံးလအကြာတွင် ဥရောပသမဂ္ဂ (EU) က စီးပွားရေး အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများကို အမှန်တကယ်ပင် ရုပ်သိမ်းပေးခဲ့သည် **(မှတ်တမ်း ၁၀၄)**။ မြန်မာအစိုးရသည် နိုင်ငံရေးတိုးတက်မှုရှိကြောင်း ပြသရန် သက်သက်အတွက် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကို လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း KNO ၏ စွပ်စွဲချက်အပေါ် EU က မည်သို့ တုံ့ပြန်မည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၂။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီမှုများ မကြာခဏ ပျက်ပြယ်ရသည်မှာ အဘယ်ကြောင့်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁။ သင့်အနေဖြင့် မြန်မာတို့ကို စစ်ဝါဒီများဟု ခေါ်မည်လား သို့မဟုတ် ငြိမ်းချမ်းရေးဝါဒီ သို့မဟုတ် အလယ်အလတ် လမ်းစဉ်ဝါဒီများဟု ခေါ်ဆို သတ်မှတ်မည်လား။ သင်၏ အဆိုအား အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေမည့် ဥပမာများကို မှတ်တမ်းမှ ဆွဲထုတ်၍ အသုံးပြုပါ။

၂။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စစ်တပ်အင်အားကို ကာကွယ်ရေး၊ မဟာဗျူဟာအရေး၊ ပြည်တွင်းရေးနှင့် နယ်မြေချဲ့ထွင်ရေးတို့အတွက် မည်ကဲ့သို့ အသုံးပြုခဲ့ကြသနည်း။ ဤကဏ္ဍရှိ မှတ်တမ်းများကိုသော်လည်းကောင်း၊ အခြားကဏ္ဍရှိ မှတ်တမ်းများကိုသော်လည်းကောင်း၊ သင်၏ပြင်ပ ဗဟုသုတကိုသော်လည်းကောင်း အခြေခံ၍ သက်ဆိုင်သော ဥပမာသက်သေများ ဖော်ထုတ်ပြပါ။ မြန်မာတို့ မည်သည့် အင်အားမျိုးကို အများဆုံး အသုံးပြုလေ့ရှိကြောင်း ဆွေးနွေးပြပါ။

၃။ အကယ်၍ စစ်ပွဲကာလအတွင်း စစ်သားများကို စည်းကမ်းတင်းတင်းကြပ်ကြပ်ဖြင့် ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်ထားမည်ဆိုလျှင် မည်သို့ဖြစ်မည်နည်း။ အကြောင်းပြချက်နှင့်တကွ ဖြေဆိုပါ။ သင်၏ ဆွေးနွေးချက်ကို ခိုင်မာစေရန် မှတ်တမ်းများတွင်ပါရှိသော ဥပမာများအား ရွေးချယ်ထုတ်နှုတ်၍ ဖော်ပြပေးပါ။

၄။ တပ်မတော်၏ ရှိသင့်ရှိအပ်သော ကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်၍ သင့်ယူဆချက်ကို ထင်ဟပ်စေရန် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ အခန်း ၁၊ ၄ နှင့် ၈ တို့ကို ပြန်လည် ပြင်ဆင် ရေးသားကြည့်ပါ။

၅။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ၁၉၆၂ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၈၈ ခုနှစ်တို့တွင် တပ်မတော်က အာဏာလွှဲပြောင်းယူခဲ့ရခြင်း၏ အကြောင်းအရင်းများကို နှိုင်းယှဉ် လေ့လာ၍ မတူကွဲပြားချက်များကို ဖော်ထုတ်ပြပါ။ ယင်းကဲ့သို့ အာဏာလွှဲပြောင်းရယူခဲ့မှုများသည် တရားမျှတ၍ အကြောင်းခိုင်လုံသည်၊ မခိုင်လုံသည်ဟု သင့်အနေဖြင့် ယူဆပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ ယူဆရသနည်း။

၆။ မြန်မာတပ်မတော်သားများသည် ၎င်းတို့၏ "သစ္စာဓိဋ္ဌာန် ၄ ချက်" ကို မည်ကဲ့သို့ လိုက်နာကြသနည်း။ မည်ကဲ့သို့ ချိုးဖောက်ကြသနည်း။

၇။ မြန်မာတပ်မတော်၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် မဟာဗျူဟာတို့ကို မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခြားသော လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး အင်အားစုများ၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ မဟာဗျူဟာတို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာ၍ မတူကွဲပြားချက်များကို ဆန်းစစ် ဖော်ထုတ်ပြပါ။

၈။ ယခု သင်ခန်းစာအပိုင်းကို လေ့လာပြီးသွားသောအခါ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း တပ်မတော်၏ ရှိသင့်ရှိအပ်သော ကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်၍ သင်၏ လက်ခံယူဆထားမှုများ မည်ကဲ့သို့ ပြောင်းလဲသွားပါသနည်း။ မပြောင်းလဲဟုဆိုလျှင်လည်း မည်ကဲ့သို့ မပြောင်းလဲရသည်ကို ရှင်းပြပါ။

ကဏ္ဍ

၄

ဆန့်ကျင်ရေး
တော်လှန်ရေး
နှင့်
ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး

၁။ နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲအတွက် ပြည်သူလူထုသည် မည်ကဲ့သို့ ကြိုးပမ်းလှုပ်ရှား ခဲ့ကြသနည်း

မြန်မာလူမျိုးတို့သည် နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲကို ဖန်တီးရန် သမိုင်းတစ်လျှောက်လုံး နည်းမျိုးစုံသုံး၍ ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီအစိုးရ၊ ဖက်ဆစ်ဂျပန်အစိုးရ၊ ပါလီမန်အစိုးရနှင့် စစ်အစိုးရ အဆက်အဆက်တွင် ဆန့်ကျင်တော်လှန်မှုများ တစ်လျှောက်လုံး ရှိခဲ့သည်။

အချို့အခြေအနေမျိုးတွင် မြန်မာလူမျိုးတို့သည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို တောင်းဆိုခြင်းအားဖြင့် အပြောင်းအလဲကို ဖန်တီးရန် ကြိုးစားခဲ့ကြသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ လက်ရှိစနစ် မူဘောင်အတွင်းမှနေ၍ အပြောင်းအလဲကို ဖော်ဆောင်ရန် ကြိုးပမ်းကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာ – ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေတို့ကို ပြောင်းလဲပြင်ဆင်ခြင်းမျိုး ဖြစ်သည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လိုလားသူများက လက်ရှိ အာဏာ ရှိထားသူများနှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှု ပြုလုပ်ရသည်။

အချို့အခြေအနေမျိုးတွင်တော့ မြန်မာလူမျိုးတို့သည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး တောင်းဆိုရုံဖြင့် ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကို မပေါက်မြောက်နိုင်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ တောင်းဆိုရေးလှုပ်ရှားမှုအစား အာဏာပိုင်များကို ဆန့်ကျင်မှုများ ပြုလုပ်ကြသည်။ အချို့လူများက အာဏာပိုင်တို့ကို ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်ခြင်းမျိုး မပြုဘဲ ပေးသော အမိန့်ကို လျစ်လျူရှုခြင်းအားဖြင့် ဆန့်ကျင်ကြသည်။ ၎င်းနည်းကို "အငြိမ်ဆန့်ကျင်နည်း" (passive resistance) ဟုခေါ်သည်။ ဥပမာ – စက်ရုံတစ်ရုံမှ အလုပ်သမားများသည် အလုပ်ရှင်ကို မကျေနပ်ကြသည့်အခါ အလုပ်ဆက်မလုပ်ဘဲ ရပ်ပစ်လိုက်ခြင်းဖြင့် မကျေနပ်ကြောင်း အလုပ်ရှင်ကို ပြောဆိုခြင်းများ မပြုလုပ်ဘဲ အလုပ်ကို နှေးကွေးစွာ လုပ်ကြခြင်းဖြင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းမျိုး ဖြစ်သည်။ အငြိမ်ဆန့်ကျင်နည်းသည် အထူးတလည် စီစဉ်ဖွဲ့စည်းစရာ မလိုဘဲ သာမန်လူများက အလွယ်တကူ လုပ်ဆောင်နိုင်ကြသောကြောင့် ၎င်းကို တစ်ခါတစ်ရံ "နိစ္စဓူဝဆန့်ကျင်နည်း" (everyday resistance) ဟုလည်း ခေါ်ကြသည်။ အဆိုပါ ဆန့်ကျင်ခြင်းအကြောင်း တစ်ခန်းတစ်ကဏ္ဍ ဖော်ပြထားသော မှတ်တမ်းများကို ရှာဖွေရန်တော့ မလွယ်ကူနိုင်ပေ။

မြန်မာလူမျိုးတို့သည် "အကြွဆန့်ကျင်နည်း" (active resistance) ကိုလည်း အသုံးပြုကြသည်။ ဆန္ဒပြလှုပ်ရှားမှုများ ပြုလုပ်၍ အာဏာပိုင်တို့အား မိမိတို့ လိုချင်သည့် အချက်များကို အသိပေး တောင်းဆိုကြသည်။ ကျောင်းသားများက ကျောင်းကို သပိတ်မှောက်၍ နိုင်ငံရေးသမားများက ရွေးကောက်ပွဲကို သပိတ်မှောက်ကြသည်။ အလုပ်သမားများက အခြေအနေပြောင်းလဲမှု တစ်စုံတစ်ရာ လုပ်မပေးမချင်း လုပ်ငန်းခွင်သို့ ပြန်မဝင်ဘဲ သက်ဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံတို့ကို သပိတ်မှောက်ကြသည်။ နိုင်ငံရေးအင်အားစုများက လူထုစည်းဝေးပွဲများ ပြုလုပ်၍ စုစည်းမှုအင်အား တည်ဆောက်ပြီး ထောက်ခံသည့်လူထု မည်မျှ ရှိနေကြောင်း အာဏာပိုင်တို့အား ပြသကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် လူထုသည် မကျေနပ်ချက်များ ပြင်းထန်ပြီး အဓိကရုဏ်းဖြစ်သည့် အဆင့်သို့ပင် ရောက်သွားတတ်ကြသည်။ လူအုပ်ကြီးသည် အစီအစဉ်မရှိဘဲ အာဏာပိုင်တို့အားလည်းကောင်း၊ လူတို့အားလည်းကောင်း၊ အဆောက်အဦများအားလည်းကောင်း ရုတ်တရက် အကြမ်းဖက် တိုက်ခိုက်ကြခြင်းမျိုး ဖြစ်သည်။

လူထုက အကြွဆန့်ကျင်ခြင်းနည်းကိုသုံးပြီး လက်ရှိအာဏာရ အစိုးရကို ပြုတ်ကျအောင် ကြိုးပမ်းလှုပ်ရှားခြင်းမျိုးကိုမူ တော်လှန်ရေးဟု ခေါ်ပါသည်။ အချို့တော်လှန်ရေးသမားများသည် အစိုးရကို အင်အားသုံး ဖြုတ်ချရန် လက်နက်ကိုင်လမ်းစဉ် (armed struggle) ကို ကျင့်သုံးကြပြီး အချို့ကတော့ အကြမ်းမဖက်သည့်နည်း (Non - Violence) ကို ကျင့်သုံးကြသည်။ အစိုးရအပြောင်းအလဲကို ဖော်ဆောင်ရန် နောက်ထပ် နည်းလမ်းတစ်မျိုးမှာ အာဏာသိမ်းခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုနည်းကို ၁၉၆၂ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၈၈ ခုနှစ်များက မြန်မာ့တပ်မတော်က ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ယခင်က လက်နက်ကိုင်လမ်းစဉ် ကျင့်သုံး၍ တော်လှန်ခဲ့ကြသော အင်အားစုအချို့က ယခုအခါ အစိုးရနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ မိမိတို့ နိုင်ငံရေးတောင်းဆိုချက်များကို အစိုးရက ဖြည့်ဆည်းပေးမည်ဆိုလျှင် မိမိတို့အနေဖြင့်လည်း ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုများ ရပ်ဆိုင်းမည်ဟု ၎င်းတို့က ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသမား၊ ဆန့်ကျင်ရေးသမား၊ တော်လှန်ရေးသမား အားလုံးတို့သည် အောင်မြင်မှု ပိုမို ရရှိရန်အတွက် အချင်းချင်းမဟာမိတ်ဖွဲ့၍ အင်အားစုစည်းခဲ့ကြသည်များလည်းရှိသည်။ သို့သော် အင်အားစု အသီးသီးတွင် မတူကွဲပြားသော ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များ အသီးသီး ရှိကြသည့်အလျောက် အဆိုပါ မဟာမိတ်ပေါင်းစည်းမှုများသည်လည်း အမြဲတမ်းကြာရှည် တည်တံ့နိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ကြပေ။ အင်အားစု တစ်စုစုက ပုဂ္ဂိုလ်ရေး ပဋိပက္ခ သို့မဟုတ် နိုင်ငံရေးပဋိပက္ခတို့ကြောင့် သီးခြားခွဲထွက်၍ အဖွဲ့အစည်းအသစ် ထူထောင်လာတတ်ကြသည့် ဂိုဏ်းဂဏအစွဲများကြောင့်လည်း အဆိုပါ မဟာမိတ်ပေါင်းစည်းမှုများက ပြိုကွဲနိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံရေး အပြောင်းအလဲကို လိုချင်ကြသောလူထုသည် ၎င်းတို့ လှုပ်ရှားမှုကို ခိုင်မာအားကောင်းသော ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးတည်း၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် သွားမည်လား၊ အာဏာအညီအမျှ ခွဲဝေထားသော ခေါင်းဆောင်အများ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် သွားမည်လား ဆိုသည်ကိုလည်း ဆုံးဖြတ်ရပါသည်။

အဆိုပါ ချဉ်းကပ်နည်းအားလုံးတွင် အားသာချက်၊ အားနည်းချက် အသီးသီး ရှိကြပါသည်။ ယခုသင်ခန်းစာ အပိုင်းတွင် သင့်အနေဖြင့် အဆိုပါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၊ ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် တော်လှန်ရေးဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာများကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာခွင့်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ပေးထားသော ဝေါဟာရတစ်ခုချင်းစီကို သင့်တော်သော အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များနှင့် တွဲပြပါ။

(က) ဂိုဏ်းဂဏအစွဲ	၁။ လက်ရှိစနစ် မူဘောင်အတွင်းမှနေ၍ ဥပဒေများကို ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲရန် ကြိုးပမ်းခြင်း
(ခ) တော်လှန်ရေး	၂။ အစိုးရ လုံးဝပြောင်းလဲသွားရေး
(ဂ) ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး	၃။ အလုပ်လုပ်ရန် ငြင်းဆန်ခြင်း
(ဃ) နိစ္စဓူဝဆန့်ကျင်ရေး	၄။ မိမိတို့ လိုလားချက်များကို အာဏာပိုင်တို့အား တောင်းဆိုအသိပေးခြင်း
(င) အလုပ်သမားသပိတ်	၅။ အခမ်းအနားများ၊ ပွဲများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းဆန်ခြင်း၊ ကုန်ပစ္စည်းတစ်ခုခုကို ဝယ်ယူရန် ငြင်းဆန်ခြင်း
(စ) သပိတ်မှောက်ခြင်း	၆။ ရည်မှန်းချက်တူညီသော အုပ်စုအချင်းချင်း ပူးပေါင်းလက်တွဲ ဆောင်ရွက်ခြင်း
(ဆ) ဆန္ဒပြခြင်း	၇။ အုပ်စုအလိုက် ခွဲထွက်ခြင်း၊ ပြိုကွဲခြင်း
(ဇ) မဟာမိတ်ဖွဲ့ခြင်း	၈။ သာမန်လူထုက အာဏာပိုင်များကို အငြိမ်ဆန့်ကျင်သည့် နည်းလမ်းများ
(ဈ) အဓိကရုဏ်း	၉။ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးအဖွဲ့များက တိုက်ခိုက်မှု ရပ်ဆိုင်းရန် သဘောတူညီခြင်း
(ည) အကြမ်းမဖက် ဆန့်ကျင်ခြင်း	၁၀။ အစီအစဉ်မရှိဘဲ လူများ၊ အဆောက်အဦများကို ရုတ်တရက် အကြမ်းဖက် တိုက်ခိုက်ခြင်း
(ဋ) အပစ်အခတ် ရပ်စဲခြင်း	၁၁။ လက်နက်တစ်စုံတစ်ရာ အသုံးမပြုဘဲ အပြောင်းအလဲအတွက် ကြိုးပမ်းလှုပ်ရှားခြင်း

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ အထက်ဖော်ပြပါ နည်းဗျူဟာများအနက် မည်သည့်နည်းသည် သင်လိုချင်သော နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲကို ဖော်ဆောင်ရန် အထိရောက်ဆုံးနည်း ဖြစ်မည်ဟု ထင်ပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ ထင်ရပါသနည်း။

၂။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသပိတ် – ကျောင်းသားများသည် ဗြိတိသျှပညာရေးကို မည်ကဲ့သို့ ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၂၄ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ကိုဘဦး အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၂၀

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ကိုဘဦးသည် ပညာရေးစနစ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးရန် အာဏာပိုင်များအား မတောင်းဆိုဘဲ အဘယ်ကြောင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကို သပိတ်မှောက်ချင်ခဲ့သနည်း။

(က) သပိတ်မှောက်ခြင်းသည် ကိုလိုနီအာဏာပိုင်တို့အား မြန်မာတို့ကို လေးစားဖို့ လိုအပ်ကြောင်း ပြသခြင်းဖြစ်သည်။

(ခ) ကျောင်းသားများဘက်မှ မည်သည့် လှုပ်ရှားမှုမှ မလုပ်ဘဲ တောင်းဆိုရုံသက်သက်သာ လုပ်မည်ဆိုလျှင် ကိုလိုနီအာဏာပိုင်များဘက်မှ ကျောင်းသားတို့ လိုချင်တာကို ပေးလိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။

(ဂ) သပိတ်မှောက်ခြင်းသည် ကျောင်းသားများ၏ ကိုယ့်ကိုယ်ကို လေးစားတန်ဖိုးထားမှုကို ပြသခြင်းဖြစ်သည်။

(ဃ) အထက်ပါ အချက်များအားလုံး။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ကျောင်းသားသပိတ်သည် အောင်မြင်မှုရရှိခဲ့ပြီး ကျောင်းသားများ တောင်းဆိုသည့်အတိုင်း အမျိုးသားကျောင်းများကိုလည်း ဖွင့်ခွင့်ရခဲ့သည်။ ၎င်းအခြေအနေတွင် ကျောင်းသားတို့ အသုံးပြုသွားသော နည်းဗျူဟာသည် အခြားနည်းဗျူဟာများဖြစ်သော ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို တောင်းဆိုခြင်း သို့မဟုတ် လက်နက်ကိုင်လမ်းစဉ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းတို့ထက် ပိုမို အောင်မြင်ခဲ့သည်မှာ အဘယ်ကြောင့်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

■ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဘွဲ့နှင်းသဘင်ခန်းမ

၃။ ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း – အာဏာပိုင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကို ဆန့်ကျင်သော အာဏာပိုင်များက မည်သို့ ရှိသနည်း

မှတ်တမ်း ၂၆ (အောက်) အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဦးဥတ္တမ၊ မြန်မာ့အသင်းချုပ်ကြီး (ဂျီစီဘီအေ) အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၂၈–၁၉၃၅

jrefmtoif;csKyf;D GCBA t pnf;t a0;wGif OD;Owåa jymMum;aomrdefYcGef;(15-16 Zlv dkif 1922)

ဤမှုရင်းစာတွင် မွန်တေဂူ–ချန်းစဖို့၏ ဒိုင်အာခီစနစ်နှင့် ပတ်သက်၍ သူ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အမြင်ကို ဖော်ပြထားသည်။

> ဗျူရိုကရက်တစ်နည်းစနစ်နှင့် ဒိုင်အာခီစနစ် ခြားနားခြင်းမှာမူကား။ ဗျူရိုကရက်တစ်နည်းစနစ်တွင် အစိုးရတို့က ပြည်သူ့ကို မတိုင်ပင်ဘဲလျက်ငင်း၊ ပြည်သူတို့၏ ဆန္ဒကို မယူမူ၍ငင်း၊ အစိုးရတို့ အလိုရှိရာ ပြုမူလုပ်ကိုင်နိုင်သည်။ ဒိုင်အာခီနည်းစနစ်မှာ ပြည်သူတို့အား အသက်ဝိညာဉ်မရှိသော အရုပ်တို့၏ တည်ထားပြရုပ်ပြပြီးလျှင် အစိုးရအရာရှိတို့ စီမံဆောင်ရွက်ခြင်း၌ ပြည်သူတို့ အလိုတူယောင်ခွင့်ပြုယောင် ပရိယာယ်ဆောင်သော စည်းစနစ်ဖြစ်သည်။ [.....]
>
> ဒိုင်အာခီသည် အသက်မပါဘဲ အသေဖွားသော သားနှင့် တူလေသည်။ [.....] (မွန်ဖို့) ခေါ် မွန်တေဂူနှင့် ချန်းစဖို့တို့ စီရင်ပြုလုပ်သော ဒိုင်အာခီအုပ်စိုးနည်း နည်းစနစ်တို့သည် အင်္ဂလန် ပါလီမန်က ပြုပြင်စီရင်၍ ပေးလိုက်သော အခါကပင် အသေဖွားသော သားကဲ့သို့ အသက်ပါလာသည်မရှိ၊ နာမ်မရှိသော ရုပ်အလောင်းကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ဘိ၏။ [.....]
>
> သို့ကြောင့် မြန်မာမျိုးချစ်အပေါင်းတို့က ဤသို့ အဆိပ်မွှန်သော ညွှတ်ကွင်းလှောင်အိမ်သို့ မဝင်ကြဘဲ၊ ကြံကြံကြံ၍ ငြင်းဆံလိုက်ကြလေသည်။ မြန်မာလူကြီး လူကောင်းတို့က ဗြိတိသျှတို့သည် ပြည်သူတို့အား လွတ်လပ်ခွင့်ပေး၍ အုပ်ချုပ်ခြင်း၊ သမ္မာစရ တရားဓမ္မ၌ (တောင့်ခံ) ခြင်းတို့ကို၊ ယုံကြည်အားထားကြရန်၊ ရှေးအစဉ် မွေးဖွားစကပင် ယုံကြည်ခဲ့ကြလေသည်။ ယခုခေတ်အလိုက် နောက်သားသူငယ်တို့ နိုးကြားလှုပ်ရှားကြသည့်နည်းကား၊ ထိုလူဟောင်းကြီးတို့၏ သဘောတွင် ကြမ်းတမ်းရွတ်ချွန်လွန်းရာ ကျသည်ဖြစ်၍၊ မကြိုက်ဝံ့ မလိုက်ဝံ့ရှိကြပေသည်။ [.....]
>
> လွတ်လပ်ရေးအောင်စုကို ရနိုင်ရန်အခြေသည် ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့၏ လက်တွင်း၌ပင် ရှိပေသည်။ ထိုအခြေသည်ကား မိမိတို့က မည်ကဲ့သို့သော ရဲစွမ်းသတ္တိနှင့် စွန့်စားကြသည်၊ ဤသို့သော အခြေကိုလိုက်၍သာလျှင် အောင်ဆုကို ရနိုင်ကြမည်။ ဒူးပုဆစ်တုတ်၍ လက်စုံမိုးလျက် ရှိခိုးပန်ထွာ တောင်းဆိုရသည်မဟုတ်၊ ထိုသို့ ခယ တောင်းဆိုခြင်းဖြင့်လည်း မရနိုင်ပေ။ [.....]

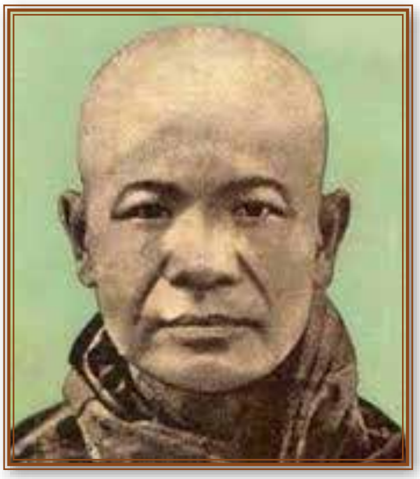

အချက်အလက်

ဆရာတော်ဦးဥတ္တမ ၁၈၈၀ ခုနှစ် – ၁၉၃၉ ခုနှစ် ရခိုင်လူမျိုး ဘုန်းတော်ကြီး၊ ကိုလိုနီနယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး မြန်မာ့ အမျိုးသားရေးခေါင်းဆောင်၊ ဝိုင်အမ် ဘီအေနှင့် ဂျီစီဘီအေတို့တွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့၊ ၁၉၂၀ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၃၀ လွန်နှစ်များတွင် အကြိမ်ကြိမ် ထောင်ချခံခဲ့ရ၊ အကျဉ်းထောင်ထဲတွင် အစာငတ်ခံ ဆန္ဒပြရင်း ပျံလွန်တော်မူခဲ့။

■ လွင်၊ သခင် (၁၉၆၇)။ ဦးဥတ္တမ လက်ရွေးစင် (မိန့်ခွန်းနှင့် ဆောင်းပါးများ)၊ ရန်ကုန်၊ ကြေးမုံပုံနှိပ်တိုက်။

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဦးဥတ္တမသည် ဒိုင်အာခီစနစ်ကို အသေမွေးလာသောကလေးနှင့် ခိုင်းနှိုင်းပြခဲ့ရခြင်းအကြောင်းမှာ အောက်ပါအချက်ကြောင့်ဖြစ်သည်။

(က) အဆိုပါစနစ်အောက်တွင် ကလေးငယ်ပေါင်းများစွာ သေကြေပျက်စီးကြမည် ဖြစ်သောကြောင့်။

(ခ) ပြည်သူလူထုကို နိုင်ငံရေးအာဏာပေးမည့် အရိပ်အယောင်သာပြပြီး လက်တွေ့တကယ် မပေးသောကြောင့်။

(ဂ) အဆိုပါစနစ်က မြန်မာလူမျိုးတို့ကို ကလေးများလို သဘောထား ဆက်ဆံသောကြောင့်။

(ဃ) အထက်ပါ အချက်များအားလုံး။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ မြန်မာတို့အနေဖြင့် လွတ်လပ်ရေးကို ဗြိတိသျှထံမှ ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး တောင်းနေရုံဖြင့် မရ၊ အတင်းတောင်းဆိုယူမှ ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ဆရာတော် ဦးဥတ္တမက မိန့်ကြားခဲ့သည်။ အဆိုပါ နည်းဗျူဟာသည် မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့နှင့်အတူ၊ ဦးဥတ္တမကဲ့သို့ သံဃာတော်တစ်ပါး၏ ကဏ္ဍနှင့်ပါ ကိုက်ညီမှု ရှိသည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။

၄။ လယ်သမားအခက်အခဲများ – အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ပွားခဲ့ရသနည်း

မှတ်တမ်း ၃၁ အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉ ရာစု၊ ၁၉၃၀ လွန်နှစ်များ (နှစ်ခုစလုံးဖတ်ရန်)

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ၁၉၃၀ လွန်နှစ် ကာလများတွင် အောက်မြန်မာပြည် အခြေအနေသည် မည်ကဲ့သို့ ပြောင်းလဲသွားခဲ့သနည်း။

(က) ဗမာလယ်သမားများသည် မိမိတို့လုပ်သော လယ်မြေများကို မြေရှင်များထံမှ စတင်ဝယ်ယူလာကြသည်။

(ခ) လယ်ယာမြေအများစုကို ဗြိတိသျှလူမျိုးများက စတင် ဝယ်ယူလာကြသည်။

(ဂ) မြန်မာလယ်သမားအများစုသည် ၎င်းတို့ လယ်ယာမြေများကို အိန္ဒိယချစ်တီးသူဌေးများထံသို့ ရောင်းချလာရသည်။

(ဃ) တစ်စုံတစ်ရာ ပြောင်းလဲခြင်း မရှိခဲ့ပါ။

၂။ အချိန်ပြမျဉ်း (timeline) ကို ပြန်ကြည့်ပါ။ ၁၉၃၀ လွန်နှစ်များတွင် မြန်မာလယ်သမားများ အဘယ်ကြောင့် အကြွေးနွံနစ်ပြီး လယ်မြေများကို ထိုးရောင်းခဲ့ရသနည်း။

(က) ဗြိတိသျှဥပဒေက ထိုသို့ မဖြစ်မနေရောင်းရန် ဖိအားပေးသောကြောင့်။

(ခ) အခွန်အခများ ကြီးလေးလာသောကြောင့်။

(ဂ) ကမ္ဘာ့စီးပွားပျက်ကပ်က ဆန်ဈေးနှုန်းကို အဆမတန် ထိုးကျစေခဲ့သောကြောင့်။

(ဃ) ချစ်တီးများ မြန်မာပြည် ရောက်ရှိလာသောကြောင့်။

■ မြန်မာလယ်သမားများ

ခေါင်းစဉ်ခြင်းသုံးသပ်မှု

၁။ မေးခွန်းနံပါတ် ၁ ၌ ဆိုခဲ့သော အပြောင်းအလဲက အဘယ်ကြောင့် လယ်သမားအဓိကရုဏ်းများကို ဖြစ်ပွားစေခဲ့သနည်း။

၂။ လယ်သမားများအနေဖြင့် အဓိကရုဏ်းများ လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ၎င်းတို့ လိုချင်သော စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး အပြောင်းအလဲများကို ရရှိရန် အထိရောက်ဆုံး နည်းလမ်းဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထင်ပါသနည်း (သို့မဟုတ်) မထင်ပါသနည်း။ အခြားမည်သည့် လမ်းကြောင်းမျိုးကို ၎င်းတို့ ရွေးနိုင်ပါသေးသနည်း။

ရေနံမြေသပိတ် ကြွေးကြော်သံများ ၁၉၃၈

(ဒေါ်ခင်ရီ ၁၉၈၈ ခုနှစ် မြန်မာပြည် တို့ဗမာအစည်းအရုံးလှုပ်ရှားမှု ၁၉၃၀ ခုနှစ် – ၁၉၃၈ ခုနှစ်၊ Ithaca; Cornell Southeast Asia Program, p 107-108)

၅။ ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံ – အလုပ်သမားများက အဘယ်ကြောင့် ဗြိတိသျှတို့ကို သပိတ်မှောက်ခဲ့ကြသနည်း

ဖတ်ရန် ဆန္ဒပြသပိတ် ကြွေးကြော်သံများ (ယခုစာမျက်နှာ အောက်ဘက်တွင် ဖော်ပြထားသည်)၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဒေါက်တာဘမော်၊ တို့ဗမာ အစည်းအရုံး၊ အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၃၈

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ အောက်ဖော်ပြပါ ကြွေးကြော်သံများကို လက်ယာဘက်ရှိ အဓိပ္ပာယ် ရှင်းပြချက်များနှင့် တွဲစပ်ပြပါ။

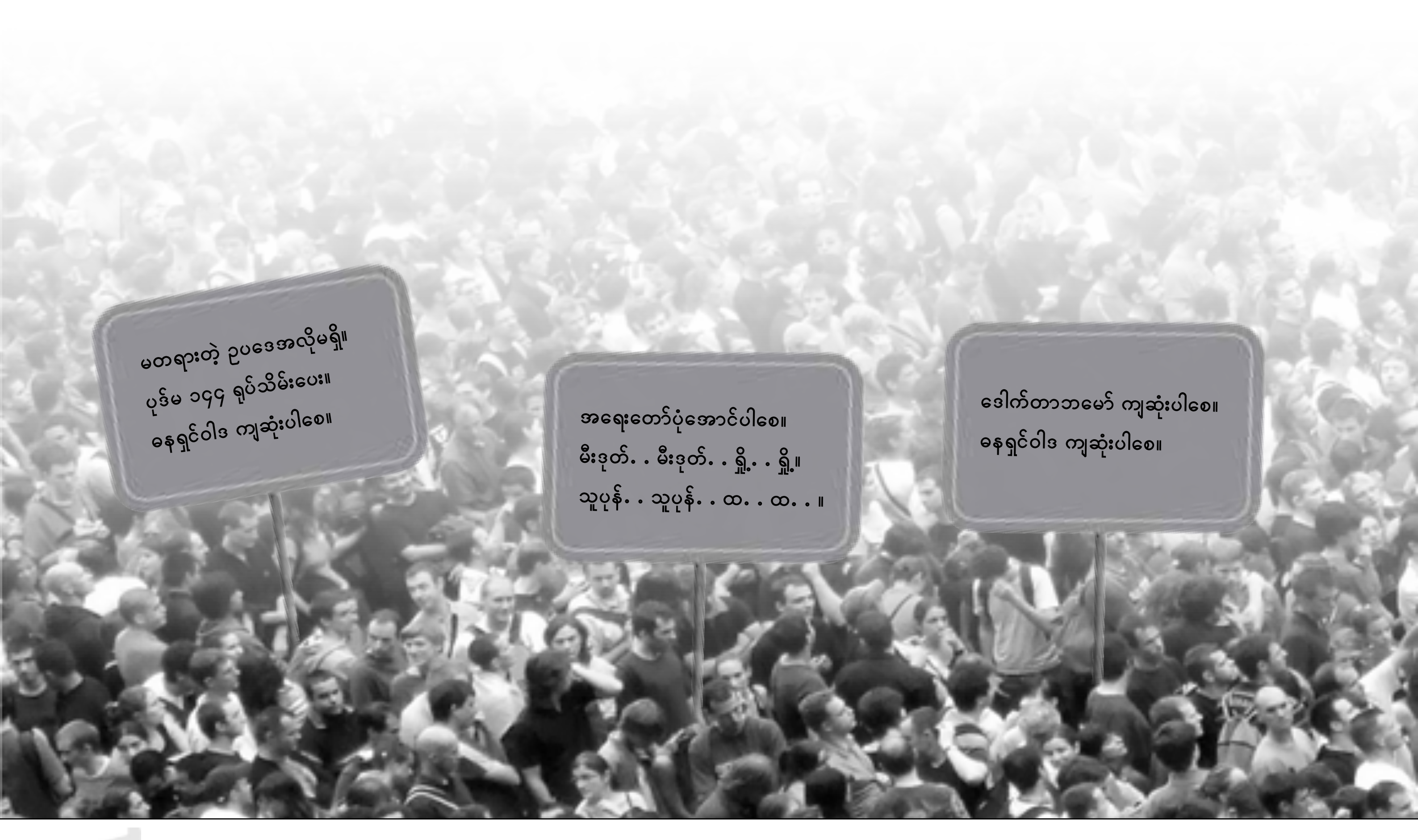

(က) ပုဒ်မ ၁၄၄ ရုပ်သိမ်းပေး။

(ခ) ဒေါက်တာဘမော် ကျဆုံးပါစေ။

(ဂ) နယ်ချဲ့ဝါဒ ကျဆုံးပါစေ။

(ဃ) အရင်းရှင်ဝါဒ ကျဆုံးပါစေ။

၁။ လူများကို လွတ်လပ်စွာ စုဝေးခွင့်ပြုရန်

၂။ ဗြိတိသျှတို့ မြန်မာပြည်မှ ထွက်ခွာသွားရန်

၃။ ဆိုရှယ်လစ် သို့မဟုတ် ကွန်မြူနစ် စီးပွားရေးစနစ်မျိုး ထားရှိရန်

၄။ ဗြိတိသျှတို့အလိုကျ လိုက်လုပ်ပေးနေသော အလိုတော်ရိများအား အပြစ်ပေးရန်

ဆောင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ကြွေးကြော်သံများသည် သက်ဆိုင်ရာ ပြဿနာအရေးကိစ္စတစ်ရပ်ကို အရိုးရှင်းဆုံး နားလည်အောင် ဖော်ပြတတ်ကြသည်။ ရှုပ်ထွေးလှသော နိုင်ငံရေးပြဿနာရပ်များကို ဤကဲ့သို့ ရိုးရိုးရှင်းရှင်း ပုံစံမျိုး ပေါ်လွင်အောင် ပြုလုပ်လိုက်ခြင်း၏ အားသာချက်နှင့် အားနည်းချက်တို့ကို ဖော်ပြပါ။ ဥပမာအဖြစ် အထက်ပါ ကြွေးကြော်သံများကို အသုံးပြုပါ။

၂။ လက်ရှိနိုင်ငံရေး ပြဿနာရပ်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး သင့်ကိုယ်ပိုင် ကြွေးကြော်သံတစ်ခု လက်တွေ့ရေးသား၍ ကျန်အတန်းသူ၊ အတန်းသားများအား မျှဝေပေးပါ။ လူအများက သက်ဆိုင်ရာ ပြဿနာရပ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး အဓိပ္ပာယ်ကောက်မလွဲစေဘဲ အရိုးရှင်းဆုံး နားလည်နိုင်စေမည့် ကြွေးကြော်သံမျိုးဖြစ်အောင် ကြိုးစားပြီး ရေးပါ။

■ အဆိုပါ ကြွေးကြော်သံများကို တို့ဗမာအစည်းအရုံး၏ အကူအညီဖြင့် စီစဉ်ဆောင်ရွက်သော ဆန္ဒပြပွဲအတွင်း၌ ကြွေးကြော်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ပုဒ်မ ၁၄၄ ဆိုသည်မှာ တုတ်၊ ဓားလက်နက် ကိုင်ဆောင်ထားသော ၅ ဦးထက်ပိုသည့် မည်သည့် လူစုလူဝေးကိုမဆို ရဲတပ်ဖွဲ့အား ပစ်ခတ်ခွင့် ပေးထားသော ဥပဒေပုဒ်မ ဖြစ်သည်။ ဆန္ဒပြသူများသည် ထိုအချိန်က မြန်မာပြည်၏ ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါက်တာဘမော်အား ဗြိတိသျှအလိုတော်ကျ အကုန်လိုက်လုပ်ပေးနေသော အလိုတော်ရိတစ်ဦးအဖြစ် ရှုမြင်ထားကြသည်။

၆။ ဖဆပလ – ဖဆပလသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲခြင်းမှ တစ်ဆင့် လွတ်လပ်ရေးကို ရယူရန် အဘယ်ကြောင့် ကြိုးပမ်းခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း – ၃၈ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ် (ဖဆပလ)၊ သခင်သိန်းဖေ၊ လော့ဒ်မောင့်ဘတ်တန်၊ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် (ဘီအိုင်အေ) အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၄၂–၁၉၄၅၊ ၁၉၄၄–၁၉၄၅

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ခြင်းဖြင့်သာ လွတ်လပ်ရေးကို ရယူခြင်းသည် အကောင်းဆုံး ဖြစ်သည်ဟု သခင်သိန်းဖေက ပြောရခြင်းမှာ အောက်ပါအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

(က) ဤနည်းက လူထုကို အထိအခိုက် အကျအဆုံး အလွန်နည်းပါးစေနိုင်သောကြောင့်။

(ခ) အကြမ်းဖက်တော်လှန်ရေးတစ်ရပ် ဆင်နွှဲနိုင်လောက်အောင် အင်အားတောင့်တင်းသည့် စစ်တပ်မျိုး မြန်မာမှာ မရှိသေး၍ဖြစ်သည်။

(ဂ) ဖက်ဆစ်စနစ်ကို တိုက်ထုတ်ပြီးသည့်နောက် အကြမ်းဖက်မှုများ၊ စစ်ပွဲများ နောက်ထပ် ဆင်နွှဲစရာ လိုအပ်တော့မည်မဟုတ်သောကြောင့်။

(ဃ) ဗမာတို့ဘက်မှ အကြမ်းမဖက်နည်းကို သုံးမှသာ ဗြိတိသျှတို့က ဗမာတို့၏ လွတ်လပ်ရေး ကြိုးပမ်းမှုကို ပံ့ပိုးကူညီလိမ့်မည် ဖြစ်သောကြောင့်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ သခင်သိန်းဖေကိုယ်တိုင် ထုတ်ဖော်ပြောခြင်းမျိုး မရှိခဲ့သော်လည်း မေးခွန်းနံပါတ် ၁ ပါ အခြား အကြောင်းအရင်းများသည်လည်း သခင်သိန်းဖေအပေါ် လွှမ်းမိုးမှု ရှိကောင်း ရှိခဲ့နိုင်ပါသည်။ သင့်အနေဖြင့် ရှင်းပြပေးပါ။

၂။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်နောက်ပိုင်း ကမ္ဘာ့ဖြစ်ရပ်များက သခင်သိန်းဖေ၏ အဆိုကို မှန်ကန်ကြောင်း သို့မဟုတ် မှားယွင်းကြောင်း ပေါ်လွင်စေခဲ့ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ ဖြစ်ရသည်ကို ရှင်းပြပါ။

၃။ အကြမ်းဖက်တော်လှန်ရေးနည်းကို ရှောင်ရှားပြီး ဗြိတိသျှတို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်ဟူသော သခင်သိန်းဖေ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို သင်လက်ခံ သဘောတူပါသလား။ ဗြိတိသျှနှင့် ဂျပန်တို့ကို တစ်ပြိုင်နက်တည်း အကြမ်းဖက်တော်လှန်ရေး ဆင်နွှဲခဲ့ပါက အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့လိမ့်မည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် အောင်မြင်မည်ဟု ထင်သနည်း သို့မဟုတ် မအောင်မြင်နိုင်ဟု ထင်သနည်း။

၇။ ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေး ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ် (AFO) – AFO သည် ဂျပန်တို့ သိမ်းပိုက်မှုကို တော်လှန်ရန် မည်သည့် နည်းဗျူဟာတို့ကို ကျင့်သုံးခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၃၉ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေး ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်၊ ဗမာ့ကာကွယ်ရေးတပ်မတော် (ဘီဒီအေ) အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၄၄–၁၉၄၅

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ အောက်ပါ ဖော်ပြချက်များနှင့် ကိုက်ညီသော AFO ၏ နည်းဗျူဟာတစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသော နည်းဗျူဟာများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပါ။

(က) အငြိမ်ဆန့်ကျင်ခြင်း။

(ခ) ဥပဒေများ ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲခြင်း။

(ဂ) အကြမ်းဖက်တော်လှန်ခြင်း။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ AFO ၏ နည်းဗျူဟာတို့သည် ထိထိရောက်ရောက် အလုပ်ဖြစ်နိုင်မည်ဟု သင်ထင်ပါသလား၊ အဘယ်ကြောင့် ထင်သနည်း သို့မဟုတ် မထင်သနည်း။

၈။ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ – ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီသည် ဖ. ဆ. ပ. လ အစိုးရကို တော်လှန်သော ကွန်မြူနစ်တော်လှန်ရေးကို အဘယ်ကြောင့် ထောက်ခံခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၅၂ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – သခင်ဘတင် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၄၈

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ သခင်ဘတင်က ၎င်း၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကို ရောက်ရှိစေနိုင်မည့် တစ်ခုတည်းသော နည်းလမ်းမှာ အကြမ်းဖက်တော်လှန်ရေးနည်းသာ ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ရခြင်းမှာ အောက်ပါအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

(က) ပြည်သူလူထုအကျိုးကို ထမ်းရွက်နိုင်ဖို့ နယ်ချဲ့တို့၏ ဗျူရိုကရေစီယန္တရားကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ရန် မည်သည့်အခါမျှ ဖြစ်နိုင်မည် မဟုတ်သောကြောင့်။

(ခ) သူကိုယ်တိုင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲသည့်နည်းဖြင့် လုပ်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့သော်လည်း အောင်မြင်မှု မရရှိခဲ့သောကြောင့်။

(ဂ) အင်္ဂလိပ် – မြန်မာ စာချုပ်များကို ဖျက်သိမ်းပစ်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့်။

(ဃ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ခြင်းသည် အချိန်များစွာ ကြာမြင့်နိုင်သောကြောင့်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ သခင်ဘတင်သည် အကြမ်းဖက်တော်လှန်ရေးနည်း သုံးခဲ့သော်လည်း သူ၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များ မပေါက်မြောက်ခဲ့ပါ။ အကယ်၍ သူသည် အခြားနည်းသာ သုံးခဲ့မည် ဆိုပါက သူ၏ မျှော်မှန်းချက်များ ပေါက်မြောက် အောင်မြင်နိုင်ခဲ့လိမ့်မည်ဟု သင့်အနေဖြင့် ထင်ပါသလား။

၉။ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU) – ကေအင်န်ယူတို့သည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးနည်းလမ်းအစား လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးနည်းကို အဘယ်ကြောင့် ရွေးချယ်ခဲ့ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၅၃ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – စောဘဦးကြီး၊ ကရင်လူငယ်များအစည်းအရုံး (ကေဝိုင်အို)၊ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (ကေအင်န်ယူ)၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၄၆–၁၉၄၇

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ စောဘဦးကြီး၏ ၁၉၄၈ ခုနှစ် မိန့်ခွန်းအရ ကေဝိုင်အိုတို့နှင့် ကေအင်န်ယူတို့၏ ကရင်ပြည်နယ်ရရှိရေး နည်းဗျူဟာများမှာ မည်ကဲ့သို့ ကွာခြားသနည်း။ အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များထဲမှ အသင့်တော်ဆုံးတစ်ခုကိုရွေးပါ။

(က) ကေဝိုင်အိုတို့ လိုချင်သော ပြည်နယ်မျိုးက ကေအင်န်ယူတို့ လိုချင်သော ပြည်နယ်မျိုးထက် ပိုမို သေးငယ်သည်။

(ခ) ကေအင်န်ယူတို့က ကရင်ပြည်နယ်ရရှိရေးအတွက် အကြမ်းဖက်တော်လှန်ရေးကို ဆင်နွှဲလိုသည်။

(ဂ) ကေအင်န်ယူတို့က ဗမာအစိုးရနှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှု မလုပ်ချင်ပေ။

(ဃ) ကေဝိုင်အိုတို့က ဗမာအစိုးရကို သပိတ်မှောက်လိုကြသည်။

၂။ ၁၉၅၀ ခုနှစ် မိန့်ခွန်းတွင် ဆိုခဲ့ပါ နည်းလမ်း ၃ မျိုးထဲမှ မည်သည့် နည်းလမ်းသည် ကရင်ပြည်နယ်ရရှိရေးအတွက် အကောင်းဆုံးနည်း ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု စောဘဦးကြီးက ယူဆခဲ့သနည်း။ ၁ သို့မဟုတ် ၂ သို့မဟုတ် ၃ တစ်ခုကို ရွေးချယ်ပါ။

၃။ စောဘဦးကြီး၏ ၁၉၅၀ ခုနှစ် မိန့်ခွန်းပါ အချက် ၄ ချက်အား သင်၏ကိုယ်ပိုင် စကားလုံးများအဖြစ် ပြန်လည်သုံးနှုန်း ပြောဆိုကြည့်ပါ။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ကရင်ပြည်နယ် ရရှိရေးအတွက် ကေဝိုင်အိုနှင့် ကေအင်န်ယူတို့တွင် မည်သူတို့၏ ချဉ်းကပ်နည်းက ပို၍ လက်တွေ့ကျသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ ထင်မြင်ပါသနည်း။

၂။ ဗမာအစိုးရအပေါ် ထားရှိသော စောဘဦးကြီး၏ သဘောထားသည် ၁၉၄၈ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၅၀ ခုနှစ် ကာလတို့ကြားတွင် မည်ကဲ့သို့ ပြောင်းလဲသွားခဲ့သနည်း။ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ ပြောင်းလဲခဲ့သည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၃။ စောဘဦးကြီးပြောခဲ့သော အချက် ၄ ချက်ထဲမှ မည်သည့် အချက်သည် ကေအင်န်ယူတို့အတွက် နှစ်ပေါင်း ၆၀ လုံးလုံး ဆုပ်ကိုင်ထားဖို့ရာ အခက်အခဲဆုံး ဖြစ်မည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ ထင်မြင်ပါသနည်း။

၁၀။ ၁၉၅၈ ခုနှစ် ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ – သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းသည် ပြည်တွင်းစစ် ချုပ်ငြိမ်းရန် မည်ကဲ့သို့ ကြိုးပမ်းခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၅၇ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၊ သခင်စိုး၊ သခင်သန်းထွန်း၊ သခင်ဖိုးကွန်း၊ ဗိုလ်ဇေယျ၊ ဦးနု ၊ ဦးဘဆွေ၊ ဦးကျော်ငြိမ်း၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ ဒီးဒုတ်ဦးဘချို၊ သခင်မြနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၄၆၊ ၁၉၅၈၊ ၁၉၅၈၊ ၁၉၆၃

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းသည် သူ၏တပည့်ဟောင်းများအား အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်စေချင်သည်။

(က) နောက်ထပ် ဂိုဏ်းဂဏများ ထပ်ကွဲစေချင်သည်။

(ခ) ပဋိပက္ခကို နှစ်ဖက်အကျိုးဖြစ်ထွန်းမည့် ဖြေရှင်းမှုမျိုးဖြင့် ဖြေရှင်းစေချင်သည်။

(ဂ) တော်လှန်ရေးကို ဆက်လုပ်စေချင်သည်။

(ဃ) သူတို့ကြောင့် တိုင်းပြည်မှာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော နစ်နာဆုံးရှုံးမှုများအတွက် အလျော်ပြန်ပေးစေချင်သည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ တစ်ချိန်က ရင်းရင်းနှီးနှီး ရှိခဲ့ကြသော သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ တပည့်ဟောင်းများသည် ကာလရွေ့လျားသည်နှင့်အမျှ အဘယ်ကြောင့် ဂိုဏ်းဂဏပေါင်းများစွာ ကွဲကုန်ကြသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ ၎င်းကွဲလွဲမှုများကို မည်သည့်နည်းဖြင့် တားဆီးလျှင် ရနိုင်ခဲ့မည်နည်း။

၂။ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းက နှစ်ဖက်အကျိုး ဖြစ်ထွန်းစေမည့် ဖြေရှင်းမှု (win-win solution) ဟု ပြောဆိုခြင်းမှာ မည်သည့်အရာကို ဆိုလိုသနည်း။ ၎င်းကို လက်တွေ့ကျသော ရည်မှန်းချက် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသလား။

၁၁။ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုစနစ် – ရှမ်းခေါင်းဆောင်တို့သည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန် မည်သို့ ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၅၉ အထ္ထုပ္ပတ္တိ – ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း၊ ဦးနုနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၆၂

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ရှမ်းပြည်နယ်ဆိုင်ရာ ကြိုးကိုင်ကော်မတီသည် အောက်ပါနည်းလမ်းကို သုံး၍ အစိုးရဖွဲ့စည်းပုံကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲလိုသည်။

(က) လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး ဆင်နွှဲခြင်းအားဖြင့်။

(ခ) အကြမ်းမဖက် ဆန္ဒပြခြင်းအားဖြင့်။

(ဂ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ အချို့အပိုင်းများကို ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲခြင်းအားဖြင့်။

(ဃ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဟောင်းကို ဖျက်သိမ်း၍ အသစ်ရေးဆွဲခြင်းအားဖြင့်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ရှမ်းပြည်နယ်ဆိုင်ရာ ကြိုးကိုင်ကော်မတီသည် အစိုးရဖွဲ့စည်းပုံကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် မေးခွန်းနံပါတ် ၁ ပါ အခြား နည်းဗျူဟာများကို မသုံးဘဲ မှတ်တမ်းပါ နည်းဗျူဟာကို အဘယ်ကြောင့် သုံးခဲ့သည်ဟု သင်ယူဆပါသနည်း။ အကယ်၍ ၎င်းတို့ အဆိုပြုချက်ကို ဦးနုက စဉ်းစားမပေးနိုင်မီ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းက အာဏာသိမ်းလိမ့်မည်ဆိုသည်ကို ကြိုသိခဲ့မည်ဆိုလျှင် ၎င်းတို့အနေဖြင့် မတူသော အခြားနည်းဗျူဟာကို သုံးခဲ့လိမ့်မည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။

၁၂။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် အာဏာသိမ်းမှု – တော်လှန်ရေးကောင်စီသည် နိုင်ငံတော်အာဏာကို အဘယ်ကြောင့် အင်အားသုံး၍ သိမ်းယူခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၆၁ အထ္ထုပ္ပတ္တိ – တော်လှန်ရေးကောင်စီ

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ –

(က) ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများမှ တစ်ဆင့် ပဋိပက္ခများကို ဖြေရှင်းရန် ဖြစ်သည်။

(ခ) ပဋိပက္ခများကို ရှောင်ရှားပြီး စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုသာ အာရုံစိုက်ရန် ဖြစ်သည်။

(ဂ) အစိုးရအား တိုက်ခိုက်သူမှန်သမျှကို ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ချေမှုန်းရန် ဖြစ်သည်။

(ဃ) သူပုန်များ လိုချင်သမျှကို လိုက်လျောပေးရန် ဖြစ်သည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရန် ထိန်းသိမ်းသည့် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းမှာ အာဏာသိမ်းခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သင်ယူဆပါသလား၊ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ ယူဆသနည်း၊ သို့မဟုတ် မယူဆသနည်း။

၁၃။ ၁၉၈၈ ခုနှစ် အရေးအခင်း – ကျောင်းသားများသည် ဒီမိုကရေစီ ရရှိရန် မည်သို့ ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၇၃ အထ္ထုပ္ပတ္တိ – မင်းကိုနိုင်၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၊ ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်ကြီးနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၈၈ (နှစ်မျိုးစလုံးကြည့်ရန်)

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ကိုမင်းကိုနိုင်၏ အဆိုအရ အောက်ပါ ဖော်ပြချက်များအား မှား၊ မှန် ဆုံးဖြတ်ပေးပါ။

(က) သူသည် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အား ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ပိုမို သဘောကျသည်။

(ခ) သူသည် အာဏာရှင်အစိုးရ ပြုတ်ကျသွားသည်အထိ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး လုပ်သွားမည် ဖြစ်သည်။

(ဂ) သူသည် အလုပ်သမားတို့အား အာဏာရှင်အစိုးရကို အငြိမ်ဆန့်ကျင်ခြင်း လှုပ်ရှားမှု လုပ်ကြရန် တိုက်တွန်းသည်။

(ဃ) သူနှင့် ကျောင်းသားများသည် ဆန္ဒပြပွဲများအတွင်း လူတို့အား အစားအသောက်များ ဝေငှထောက်ပံ့ခဲ့သည်။

(င) သူသည် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုသောဆန္ဒ ရှိသည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ မည်သည့် ခေါင်းဆောင်ကိုမှ မထောက်ခံရေးဟူသော ကျောင်းသားတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို သင်မည်သို့ ထင်မြင်ပါသနည်း။ အကယ်၍ သူတို့သည် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး၏ ဦးဆောင်မှုအောက်၌ စုစုစည်းစည်း ညီညီညွတ်ညွတ် ရှိနေခဲ့ကြမည်ဆိုလျှင် အာဏာရှင်အစိုးရကို ဖြုတ်ချနိုင်ခဲ့လိမ့်မည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။

၂။ ကိုမင်းကိုနိုင် ပြောခဲ့သော အကောင်းဆုံးနည်းဗျူဟာ ဆိုသည်ကို သင်မည်သို့ ထင်မြင်ပါသနည်း။ ၎င်းကို အဆိုးဆုံးနည်းဗျူဟာဟု ဆိုနိုင်ပါသလား၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၁၄။ မာနယ်ပလော မဟာမိတ်ပေါင်းစည်းမှု – ဒီမိုကရေစီလိုလားသူ အင်အားစုများနှင့် တိုင်းရင်းသားအင်အားစုတို့သည် အဘယ်ကြောင့် ပေါင်းစည်းခဲ့ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၇၅ အထ္ထုပ္ပတ္တိ – ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားညွန့်ပေါင်းအစိုးရအဖွဲ့ (NCGUB)၊ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အင်အားစုပါတီ၊ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (လွတ်မြောက်နယ်မြေ)၊ မြန်မာပြည်ဒီမိုကရက်တစ် မဟာမိတ်အဖွဲ့ချုပ် (မဒမဖ)၊ ဘိုမြ၊ ဒေါက်တာစိန်ဝင်း၊ နိုင်ရွှေကျင်နှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၉၄–၁၉၉၅၊ ၁၉၄၆–၁၉၄၇

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ မာနယ်ပလော သဘောတူညီမှုအရ လက်မှတ်ရေးထိုးသူအားလုံး ဘုံတူညီနေသော အချက်မှာ မည်သည့်အချက် ဖြစ်သနည်း။

(က) စစ်အစိုးရလက်အောက်တွင် သူတို့အားလုံး ဆင်းရဲဒုက္ခ ခံစားနေရခြင်း ဖြစ်သည်။

(ခ) သူတို့အားလုံးသည် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ ဖြစ်ကြသည်။

(ဂ) သူတို့အားလုံးသည် ပင်လုံသဘောတူညီချက်ကို ဆန့်ကျင်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

(ဃ) သူတို့အားလုံးသည် ပြည်ထောင်စုအတွင်း၌ ဗမာပြည်နယ်ဟူ၍ မရှိစေလိုခြင်း ဖြစ်သည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ၎င်းသဘောတူညီချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသော အဆိုပါ မဟာမိတ်အဖွဲ့နှင့် အခြားညွန့်ပေါင်းအဖွဲ့တို့သည် နောက်ဆုံးတွင် ပြိုကွဲခဲ့ကြသည်။ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ ဖြစ်ခဲ့ရသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ အဆိုပါ မဟာမိတ်ပေါင်းစည်းမှု ရေရှည်တည်တံ့စေရန်အတွက် မတူကွဲပြားသော ၎င်းအင်အားစုများ၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များသည် မည်မျှ အတိုင်းအတာအထိ တူညီနေဖို့ လိုသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၁၅။ ကေအိုင်အို – ကေအိုင်အိုသည် အဘယ်ကြောင့် စစ်အစိုးရနှင့် အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး ပြုလုပ်ခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၇၆ အတွေ့ပွတ္တိ – ကေအိုင်အို အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၉၄

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ကေအိုင်အို၏ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ပြုလုပ်ရခြင်း အဓိကအကြောင်းအရင်းမှာ –

(က) တိုင်းရင်းသားအင်အားစုအားလုံး လက်နက်ကိုင် တိုက်ခိုက်နေခြင်းထက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းမှတစ်ဆင့် ငြိမ်းချမ်းရေးကို ညီညီညွတ်ညွတ် အတူတကွ တည်ဆောက်စေလိုသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

(ခ) ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှ အခုချိန်ထိ အခြေအနေသည် ထူးခြားမလာသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

(ဂ) နဝတအစိုးရက ငြိမ်းချမ်းရေးကို အမှန်တကယ် လိုချင်နေသည်ဟု ကေအိုင်အိုက ယုံကြည်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

(ဃ) ကချင်လူထုက ကေအိုင်အိုကို ထိုသို့ ပြုလုပ်ရန် တောင်းဆိုသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ကေအိုင်အိုနှင့် အခြားသော အင်အားစုများက စစ်အစိုးရနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ပြုလုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို သင်ထောက်ခံပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထောက်ခံသနည်း သို့မဟုတ် မထောက်ခံရသနည်း။

၁၆။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် – ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ဒီမိုကရေစီရရှိရန် အဘယ်ကြောင့် အကြမ်းမဖက်သည့်နည်းကို ကျင့်သုံးခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၇၈ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဒေါ်စု၏ပြောဆိုချက်အပေါ် အခြေခံ၍ အောက်ပါဖော်ပြချက်များအား မှား၊ မှန် ဆုံးဖြတ်ပါ။

(က) အကြမ်းမဖက်သည့်လမ်းစဉ်ကလည်း လက်နက်ကိုင်လမ်းစဉ်ကဲ့သို့ အပြောင်းအလဲကို လျှင်လျှင်မြန်မြန် ဖော်ဆောင်နိုင်ပါသည်။

(ခ) ဘာကြောင့် လက်နက်ကိုင်လမ်းစဉ်ကို ရွေးချယ်ကြတယ်ဆိုတာ ကျမ နားမလည်ဘူး။

(ဂ) အကြမ်းမဖက်သည့်နည်းသည် အငြိမ်ဆန္ဒကျင်နည်းနှင့် အတူတူပင် ဖြစ်သည်။

(ဃ) အကြမ်းဖက်နည်းကိုသုံးလျှင် အကျိုးဆက်အနေနဲ့ နောက်ထပ် အကြမ်းဖက်မှုတွေပဲ ထပ်ပေါ်ပေါက်လာလိမ့်မည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ဒေါ်စု၏ အထက်ပါ ဖော်ပြချက်များထဲမှ မည်သည့်အချက်များကို သင် လက်ခံသဘောတူပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ သင့်ဘဝအတွေ့ အကြုံက သင်၏ အမြင်ရှုထောင့်အပေါ် မည်သို့လွှမ်းမိုးမှု ရှိနေပါသနည်း။

၁၇။ ၂၀၀၇ ခုနှစ် အစိုးရဆန့်ကျင်ရေး ဆန္ဒပြလှုပ်ရှားမှု – သံဃာတော်တို့သည် မည်ကဲ့သို့ ဆန့်ကျင်ဆန္ဒပြခဲ့ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၈၉ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ သံဃာ့တပ်ပေါင်းစု၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၊ နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ၊ ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအသင်းနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၂၀၀၇

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ အောက်ပါအချက်များထဲမှ မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ သံဃာ့တပ်ပေါင်းစု တောင်းဆိုခြင်းမပြုခဲ့သော အချက်ကို ရွေးချယ်ပြပါ။

(က) နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ (နအဖ) အနေဖြင့် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများကို ပြန်လွှတ်ပေးရန်။

(ခ) နအဖ စစ်အစိုးရ ဆင်းပေးရန်။

(ဂ) နအဖ စစ်အစိုးရအနေဖြင့် သံဃာတော်များကို ဝန်ချတောင်းပန်ရန်။

(ဃ) နအဖ အစိုးရအနေဖြင့် ကုန်ဈေးနှုန်း ကျဆင်းအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ နအဖ အစိုးရသည် သံဃာ့တပ်ပေါင်းစု၏ တောင်းဆိုချက်များကို လိုက်လျောပေးခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ သံဃာတော်တပ်ပေါင်းစုအနေဖြင့် မည်သည့် နည်းဗျူဟာမျိုးကို ကျင့်သုံးခဲ့သင့်သည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

■ ၂၀၀၇ ခုနှစ် ကာလက ရန်ကုန်မြို့ မြို့ထဲလမ်းမများပေါ် ချီတက်လာနေကြသော သံဃာတော်များ

၁၈။ နာဂစ် ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်း – မြန်မာပြည်တွင်းမှ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း (NGO) များသည် လူသားချင်း စာနာမှု အကူအညီများပေးရန် အဘယ်ကြောင့် နအဖ အစိုးရနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၉၃ အချိန်ပြမျဉ်း – ၂၀၀၈

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ပေးထားသောစာကြောင်းကို **မှတ်တမ်း ၉၃** ပါ လူတို့၏ပြောဆို ကိုးကားချက် (က ၊ ခ၊ ဂ၊ ဃ) များထဲမှ သင့်လျော်မည့် အချက်နှင့် ဖြည့်စွက်ရေးပေးပါ။

"နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက်ပိုင်း လူသားချင်းစာနာမှု အကူအညီများ ပေးဖို့အတွက် နအဖ အစိုးရနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းမှာ....."

(က) အဓိပ္ပာယ်မရှိဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ နအဖ အစိုးရက ဘာမှ လုပ်မပေးတာကြောင့် ဖြစ်သည်။

(ခ) ခက်ခဲ နှေးကွေးသည်။

(ဂ) နိုင်ငံခြားအဖွဲ့အစည်းများ တင်ပြမှုထက် ပို၍ အကျိုးဖြစ်ထွန်းသည်။

(ဃ) အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ ပေါ်ထွန်းဖွံ့ဖြိုးရန် အခွင့်အလမ်း ရစေသည်။

၂။ **မှတ်တမ်း ၉၃** ပါ လူတို့ပြောဆို ကိုးကားချက်များထဲတွင် မည်သည့် အချက်များက တစ်ခုနှင့်တစ်ခု သဘောထားတိုက်ဆိုင်မှု ရှိနိုင်မည်နည်း။

(က) (က နှင့် ဂ)

(ခ) (ဂ နှင့် ဃ)

(ဂ) (က နှင့် ဃ)

(ဃ) (ခ နှင့် ဂ)

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ သင်သည် နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက်ပိုင်း လူသားချင်းစာနာမှု အကူအညီပေးရန် ဆောင်ရွက်နေသော NGO တစ်ခုမှ ဝန်ထမ်းဆိုပါစို့၊ ထိုသို့ ကူညီရန် နအဖ အစိုးရအား ၎င်းတို့ ပေါ်လစီများကို လက်မခံနိုင်သည့်တိုင်အောင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ပြုလုပ်မည်လား၊ အဘယ်ကြောင့် လုပ်မည်နည်း၊ သို့မဟုတ် အဘယ်ကြောင့် မလုပ်ဘဲ နေမည်နည်း။

■ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ ကူညီသော ထောက်ပံ့ရေး ပစ္စည်းများကို မြန်မာစစ်သားများ သယ်ယူပေးနေစဉ်

၁၉။ မွန်ပြည်သစ်ပါတီ၏ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ဆောင်ရွက်မှု – ထိုကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် မွန်လူမျိုးတို့၏ မျှော်မှန်းချက်များ ရရှိစေရန် အထောက်အကူ ဖြစ်စေခဲ့ပါသလား

မှတ်တမ်း ၉၆ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – နိုင်ဟံသာ၊ “မွန်ပြည်သစ်ပါတီ”

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ နိုင်ဟံသာ၏ အဆိုအရ မွန်ပြည်သစ်ပါတီအနေဖြင့် အစိုးရနှင့် အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး ပြုလုပ်ခြင်းမှာ –

(က) အောင်မြင်မှု ရရှိထားပြီး အကျိုးအမြတ်များစွာ ဖြစ်စေခဲ့သည်။

(ခ) အောင်မြင်မှု မရရှိခဲ့သည့်အတွက် အပစ်ရပ်စဲရေး ကိစ္စကို ဖျက်သိမ်းရန် အစီအစဉ်ရှိသည်။

(ဂ) အောင်မြင်မှု မရသေးသော်လည်း စိတ်ရှည်ရှည်နှင့် ဆက်လက် စောင့်ကြည့်ဖို့ အစီအစဉ်ရှိသည်။

(ဃ) အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အောင်မြင်မှု ရှိထားသည်၊ အစိုးရကို ဖိအားပေးနိုင်ရေးအတွက် အခြားသော အပစ်ရပ် အုပ်စုများနှင့်လည်း ဆက်လက် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်သွားမည်။

■ မွန်ပြည်သစ်ပါတီ၏ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး နိုင်ဟံသာ (အပေါ်ပုံ) မွန်ပြည်သစ်ပါတီ၏အလံ (အောက်ပုံ)

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ မွန်ပြည်သစ်ပါတီက ၎င်းတို့ ရည်မှန်းချက်များ ပေါက်မြောက် အောင်မြင်စေရန် အသုံးပြုခဲ့သော အဆိုပါ နည်းဗျူဟာကို သင့်အနေဖြင့် လက်ခံသဘောတူပါသလား၊ အဘယ်ကြောင့် တူပါသနည်း သို့မဟုတ် မတူပါသနည်း။

၂၀။ ၂၀၁၀ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲ – ဒီမိုကရေစီအရေး တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများသည် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ရေး၊ ဖဝင်ရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး မည်ကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၉၅ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၊ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအင်အားစုပါတီ၊ ဦးဝင်းတင်၊ ဦးခင်မောင်ဆွေနှင့်
အချိန်ပြမျဉ်း – ၂၀၁၀

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ အောက်ဖော်ပြပါအချက် တစ်ခုချင်းစီကို ဦးဝင်းတင်နှင့် ဦးခင်မောင်ဆွေ တို့နှစ်ဦးအနက် မည်သူက ထောက်ခံခဲ့သနည်း။

(က) အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်အနေဖြင့် မှတ်ပုံမတင်ပါက ပါတီ ပျက်သွားလိမ့်မည်။

(ခ) ပါတီကို မှတ်ပုံတင်မည်ဆိုလျှင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို ဘေးဖယ်ထားခဲ့သလို ဖြစ်သွားလိမ့်မည်။

(ဂ) ပါတီကို မှတ်ပုံတင်ခြင်းသည် နအဖ အစိုးရ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေကို ထောက်ခံသည်နှင့် အတူတူပင် ဖြစ်သည်။

(ဃ) အစိုးရမူဘောင်အတွင်းက အလုပ်လုပ်ခြင်းက ဒီမိုကရေစီရရှိစေဖို့ အကောင်းဆုံးနည်းလမ်း ဖြစ်သည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ သင့်အနေဖြင့် မည်သူ၏ အဆိုက လက်ခံနိုင်ဖွယ်ရာ ပိုရှိသည်ဟု ထင်ပါသနည်း၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၂။ ယခုအခါ ၂၀၁၀ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်ကို သင်သိရှိပြီး ဖြစ်သဖြင့် အဆိုပါ နိုင်ငံရေးသမားကြီးနှစ်ဦးကို သင့်အနေဖြင့်ဆိုလျှင် မည်သည့် အကြံဉာဏ်များ ပေးမည်နည်း။

၃။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်သည် ဒေါ်စုကဲ့သို့ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးတည်း၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် သွားမည်လား သို့မဟုတ် အာဏာအညီအမျှ ခွဲဝေထားသော ခေါင်းဆောင်အများ၏ ဦးဆောင်မှုပုံစံဖြင့် သွားမည်လားဆိုသည့် ရွေးချယ်မှု ပြဿနာကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ အဆိုပါ ချဉ်းကပ်နည်း နှစ်ခု၏ အားသာချက်နှင့် အားနည်းချက်များကို စဉ်းစား ဖော်ထုတ်ပြပါ။

၂၁။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ နိုဗယ်လ်ဆု လက်ခံရယူခြင်း မိန့်ခွန်း – ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် ၂၀၁၀ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲနောက်ပိုင်း နိုင်ငံရေး ပြောင်းလဲမှု အခြေအနေကို မည်သို့ သုံးသပ်သနည်း

မှတ်တမ်း ၁၀၂ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် အချိန်ပြမျဉ်း – ၂၀၁၂

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဒေါ်စုအနေဖြင့် လက်ခံယုံကြည်သည်မှာ –

(က) ကောင်းသောလားရာအတိုင်း အပြောင်းအလဲက အရှိန်အဟုန်မပြတ် ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်နေလိမ့်မည်။

(ခ) မြန်မာပြည်မှာ စစ်မှန်သော ဒီမိုကရေစီ မည်သည့်အခါမျှ ပေါ်ထွန်းလာမည် မဟုတ်။

(ဂ) မြန်မာပြည်သည် အောင်မြင်သော ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံအဆင့်သို့ ရောက်ရှိနေပြီ ဖြစ်သည်။

(ဃ) မြန်မာပြည်သည် ဒီမိုကရေစီထွန်းကားမှုဖြစ်စဉ် ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နိုင်ခြေ ရှိနေသည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂ၏ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်းအရ –

(က) လူ့အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်ရန်အလို့ငှာ လူတိုင်း တရားဥပဒေကို လေးစားလိုက်နာဖို့ လိုပေသည်။

(ခ) လူ့အခွင့်အရေးဟူသော အယူအဆကို လူတိုင်း ဆန့်ကျင်ပုန်ကန်သင့်သည်။

(ဂ) လူတို့သည် လူ့အခွင့်အရေး ရရှိရန်အတွက် ပုန်ကန်နိုင်ကြသောကြောင့် ဥပဒေများ မလိုအပ်ပေ။

(ဃ) လူတို့တွင် နောက်ဆုံးကြံရာမရ၍ မဖြစ်မနေ ရွေးချယ်ရသည့် အခြေအနေမျိုး မရှိအပ်ပေ။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ မြန်မာပြည်ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းမှု အလားလာနှင့် ပတ်သက်၍ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ သတိကြီးစွာထားသော အကောင်းမြင်မှု (cautious optimism) ကို သင့်အနေဖြင့် သဘောတူလက်ခံပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် လက်ခံသနည်း၊ သို့မဟုတ် လက်မခံသနည်း။

၂။ တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုက လူ့အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်နိုင်သည်ဟု ဒေါ်စုက အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်းပါ အချက်ကိုကိုးကား၍ပြောကြားခဲ့သည်။လူတို့သည်လူ့အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်ရန်အလို့ငှာ တရားဥပဒေလေးစားလိုက်နာခြင်းအပြင် အခြား မည်သည့်အရာတို့ကိုလည်း လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁။ အောက်တွင် ဖော်ပြပေးထားသော လူပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အဖွဲ့အစည်းများကို အကြွဆန့်ကျင်ရေးသမားလား၊ အငြိမ်ဆန့်ကျင်ရေးသမားလား၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသမားလား၊ အကြမ်းဖက်တော်လှန်ရေးသမားလား၊ အကြမ်းမဖက်တော်လှန်ရေးသမားလား၊ အပစ်ခတ်ရပ်စဲရေးအုပ်စုလား ဆိုသည်ကို အမျိုးအစား ခွဲခြားပြပါ။ (သင့်လျော်သည့် အဖြေမှာ တစ်ခုထက်မက ရှိနိုင်ပါသည်။) မြန်မာ့သမိုင်းအကြောင်း သင်သိပြီးသမျှကို အခြေခံ၍ မည်သည့် အဖွဲ့သည် ၎င်းတို့ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကို ရရှိအောင် ဖော်ဆောင်ရာ၌ အောင်မြင်မှုအရှိဆုံး ဖြစ်ခဲ့သလဲ ဆိုသည်ကို စဉ်းစားဖြေကြည့်ပါ။

(က) သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း

(ခ) စောဘဦးကြီး

(ဂ) ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံတွင် ပါဝင်ဆန္ဒပြခဲ့သူများ

(ဃ) သခင်သိန်းဖေ

(င) ဦးဝင်းတင်

(စ) ၁၉၃၀ လွန်နှစ် လယ်သမားများ

(ဆ) နိုင်ရွှေကျင်

(ဇ) မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ သံဃာ့တပ်ပေါင်းစုအဖွဲ့

(ဈ) ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေး ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်(AFO)

(ည) ဦးဥတ္တမ

(ဋ) မွန်ပြည်သစ်ပါတီ

(ဌ) ကေအိုင်အို

(ဍ) ကိုဘဦး

(ဎ) ကိုမင်းကိုနိုင်

(ဏ) ဦးခင်မောင်ဆွေ

(တ) ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း

(ထ) သခင်ဘတင်

(ဒ) ရှမ်းပြည်နယ်ဆိုင်ရာ ကြိုးကိုင်ကော်မတီ

၂။ အောက်ပါ လူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ အချင်းချင်း တွေ့ဆုံပွဲတစ်ခု ပြုလုပ်သည်ဟု စိတ်ထဲမြင်ယောင် ကြည့်ပါစို့။ နိုင်ငံရေးမဟာဗျူဟာနှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့အချင်းချင်း မည်သည့် အကြံဉာဏ်များ ပေးကြလိမ့်မည်နည်း။

(က) သခင်သိန်းဖေနှင့် သခင်ဘတင်

(ခ) သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းနှင့် စောဘဦးကြီး

(ဂ) ဦးဥတ္တမနှင့် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ သံဃာ့တပ်ပေါင်းစု

(ဃ) ကိုဘဦးနှင့် ကိုမင်းကိုနိုင်

(င) ဒေါ်စုနှင့် ၁၉၃၈ ခုနှစ်ကာလ ရေနံမြေလုပ်သားများ

(စ) ရှမ်းပြည်နယ်ဆိုင်ရာ ကြိုးကိုင်ကော်မတီနှင့် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း

(ဆ) နိုင်ဟံသာနှင့် ကေအိုင်အို

(ဇ) မာနယ်ပလောသဘောတူညီချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သူများနှင့် နာဂစ်လေဘေးသင့် ကူညီရေး NGO လုပ်သားများ

၃။ နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲ ဖော်ဆောင်ရေး နည်းဗျူဟာများနှင့် ပတ်သက်၍ ဤသင်ခန်းစာအပိုင်းတွင် မပါဝင်သည့် အခြားသော မည်သည့် နည်းဗျူဟာများ သင့်တွင် ရှိထားသေးသနည်း။ ၎င်းနည်းဗျူဟာများသည် မြန်မာပြည်အခြေအနေတွင် အဘယ်ကြောင့် အသုံးဝင်မည်ဟု ထင်သနည်း။

၄။ သင်သည် ဗြိတိသျှကိုလိုနီအစိုးရ၊ ဂျပန်ကျူးကျော်သူအစိုးရ၊ ပါလီမန်အစိုးရနှင့် စစ်အစိုးရအဆက်ဆက်ကို ဆန့်ကျင်တော်လှန်ခဲ့မှုများအကြောင်း လေ့လာသိရှိခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ အစိုးရဆန့်ကျင်ရေး အုပ်စုများအနေဖြင့် အခြားသော မတူကွဲပြားသည့် နည်းဗျူဟာများကို ကျင့်သုံးခဲ့ရန် အဘယ်ကြောင့် လိုအပ်သည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ ၎င်းတို့ အသီးသီးအတွက် မည်သည့် နည်းဗျူဟာများက သင့်လျော်မည်ဟု ထင်ပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၅။ မြန်မာ့သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် မဟာမိတ်ပေါင်းစည်းမှု အများစုသည် ဂိုဏ်းဂဏဝါဒကြောင့် ပြိုကွဲခဲ့ကြသည်။ အဆိုပါ ပြဿနာအတွက် ဖြေရှင်းရန် အဖြေရှိသည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။

၆။ နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲ ကြိုးပမ်းလှုပ်ရှားမှု နည်းဗျူဟာများနှင့် ပတ်သက်၍ သင်၏ လက်ခံယုံကြည်ထားမှုများသည် ဤသင်ခန်းစာကို လေ့လာပြီးသွားချိန်တွင် မည်ကဲ့သို့ ပြောင်းလဲသွားပါသနည်း၊ မပြောင်းလဲဟုဆိုလျှင်လည်း မည်ကဲ့သို့ မပြောင်းလဲရသည်ကို ရှင်းပြပါ။